

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

2024.

Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

7362 Vásárosdombó, Szabadság tér 16.

Az érvényességet igazoló aláírások:

 a nevelőtestület nevében	 a szülői szervezet nevében	 a district administration nevében

Tankerületi igazgató, a Fenntartó (Széchenyi Tankerületi Központ) nevében

Érvényes 2024. szeptember 1-től visszavonásig.

A dokumentum jellege: Nyilvános

Megtalálható: <http://altisk-vdombo.edu.hu/>

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	5
INTÉZMÉNYÜNKRŐL.....	7
1. Az intézmény adatai a szakmai alapidokumentum szerint.....	7
2. Helyzetelemzés	8
2.1. Társadalmi környezet.....	8
2.2. Intézmény bemutatása	8
2.3. Általános Iskola	9
2.4. Zeneiskolai intézményegység.....	9
2.5. Infrastrukturális és tárgyi feltételek.....	9
2.6. Az intézmény szervezeti felépítése.....	10
JÖVŐKÉP.....	11
KÜLDETÉSNYILATKOZAT	11
NEVELÉSI PROGRAM.....	12
1. Pedagógiai alapelvek, értékek	12
2. Az intézményben folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	15
3. A NAT, a kerettantervek és a helyi szintű szabályozás.....	23
4. A tanulók személyiségének fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatok tevékenységi rendszerei és szervezeti formái.....	26
5. A közösségfejlesztés és kapcsolatok.....	30
6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	33
6.1. A pedagógus általános feladatai	33
6.2. Osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	36
7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések - gyermekvédelem	38
8. Kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése, oktatása	41
8.1. Kiemelt figyelmet igénylő tanulók	41
8.1.1. Sajátos nevelési igényű tanuló.....	41
8.1.2. A beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő tanulók.....	43
8.2. Tanulási kudarcnak kitett tanulók.....	45
8.3. Tehetséges tanulók nevelése, oktatása	47
8.4. Szociálisan hátrányos helyzetű tanulók nevelése, oktatása	49
9. A tanulói jogok az intézményi döntéshozatalban.....	51
10. Partneri kapcsolattartás formái	53
10.1. Pedagógusok és tanulók kapcsolattartási formái:.....	53
10.2. Pedagógusok és szülők kapcsolattartási formái	54
10.3. Pedagógusok és pedagógusok kapcsolattartási formái.....	57
10.4. Kapcsolat más intézményekkel.....	58
11. Vizsgák.....	59
11.1. Tanulmányok alatti vizsgák	59
11.2. Mérések.....	63
12. Tanulók felvétele, átvétele.....	66
13. Teljes körű egészségfejlesztés	69
13.1. Hagyományos tanórai foglalkozások.....	72
13.2. Tanórán kívüli tevékenységek	72
13.3. Segítő kapcsolatok:.....	75
14. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	76
15. Eszközök és felszerelések jegyzéke	79
HELYI TANTERV	80
Általános iskola	80

1. Választott kerettanterv	81
2. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai	81
2. 2. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	83
3. A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai.....	83
4. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, az iskolai beszámoltatás formái	87
5. A tanórán kívüli felkészülés elvei	95
6. A csoportbontások, foglalkozások szervezése	96
7. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése	97
8. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	99
9. A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei	101
HELYI TANTERV	104
Általános iskola- nemzetiségi német nyelv	104
1. A nemzetiségi német nyelvi képzés szerkezete, követelményei.....	105
HELYI TANTERV	115
Általános iskola- A cigány kisebbség programja	115
1. Az etnikai nevelés-oktatási program bevezetésének okai	116
2. A program célja	117
3. A program alapelvei	119
4. A program tartalma	119
HELYI TANTERV	121
Zenetagozat.....	121
1. A zeneiskolai képzés szerkezete, a zeneoktatás általános fejlesztési követelményei	122
2. A tagozat egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai.	125
3. A tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei és az előírt tananyag	127
4. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei	140
5. A tagozat magasabb évfolyamba lépésének feltételei	141
6. A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	142
7. A növendékek teljesítményének és szorgalmának értékelése és minősítése	143
8. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	146
9. Művészeti alap- és záróvizsga követelményei	148
1. AZ ALAP- ÉS ZÁRÓVIZSGA RÉSZEI.....	148
2. AZ ALAP- ÉS ZÁRÓVIZSGA TARTALMA	149
3. A vizsga értékelése	175
4. Zeneiskolai oktató-nevelő munkát segítő felszerelések és taneszközök	177
HELYI TANTERV	178
Az egész napos iskola nevelési- oktatási programja	178
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK	180
FÜGGELÉK	181
Informális és nem formális tanulási alkalmak az 1-8. évfolyamokon.....	181
Lázár Ervin Program.....	182
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	183

Mottó:

"Az iskola dolga,
    hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
    hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
    hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömére
    és az alkotás izgalmára,
    hogy megtanítson szeretni, amit csinálunk,
    és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."

Szent-Györgyi Albert

BEVEZETÉS

A Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai programja a vásárosdombói pedagógusok együttgondolkodásának, közös munkájának eredménye.

A köznevelési törvény részletesen szabályozza, hogy a közoktatási intézmények pedagógiai programjának milyen kötelező elemeket kell tartalmaznia, a nevelés mely elemeire kell részletes szabályt alkotnia.

Olyan közösség szeretnénk lenni, amelyben a változást saját elhatározásra, saját jövőképünk szerint, a lehetőségeket keresve hajtjuk végre.

A feladatok ellátására és irányítására a tevékenységekre vonatkozó jogszabályokat kell alkalmazni, amelyek közül kiemelték a következők:

- 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- 1999. évi XLII. törvény a nemdohányzók védelméről
- 2001. évi XXXVII. törvény a tankönyvpiac rendjéről
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- 23/2004. (VIII.27.) OM-rendelet a tanulói tankönyvtámogatás és az iskola tankönyvellátás rendjéről
- 16/2013. (II.28.) EMMI rendelet a tankönyvtámogatás és a tankönyvellátás rendjéről
- 26/1997. (IX.3.) NM-rendelet iskola-egészségügyi ellátásról

- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 5/2020. (I.31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- 44/2007. (XII. 29. 9 OKM rendelet a katasztrófák elleni védekezés és a polgári védelem ágazati feladatairól
- 2008. évi XLVIII. törvény a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól
- 335/2005. (XII.29.) Korm. rendelet a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről
- 2023. évi LII. törvény

INTÉZMÉNYÜNKRŐL

1. Az intézmény adatai a szakmai alapidokumentum szerint

Az intézmény neve: Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Az intézmény székhelye: 7362 Vásárosdombó, Szabadság tér 16.

Alapító és fenntartó neve és székhelye: Emberi Erőforrások Minisztériuma
1054 Budapest, Akadémia utca 3.

Az intézmény felügyeleti szerve: Szigetvári Tankerületi Központ

Az intézmény típusa: összetett iskola

OM azonosító: 027290

Az intézmény alaptevékenységei:

1. Köznevelési alapeladatok – általános iskola

- Általános iskolai nappali rendszerű oktatás 1-8. évfolyamon,
- Nemzetiségi (nyelvoktató nemzetiségi német) nevelés-oktatás 1-8. évfolyam,
- Magyar nyelvű cigány nemzetiségi nevelés-oktatás
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, halmozottan fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos)
- Német és cigány nemzeti, etnikai kisebbségi tanulók egész napos iskolai nevelés
- Integrációs és képesség-kibontakoztató felkészítés (1-8. évfolyam)

2. Köznevelési alapeladatok – alapfokú művészetoktatás

- nappali rendszerű
- előképző első- második, alapfok első- hatodik, továbbképző hetedik-tizedik;
- zeneművészeti ág: tanszakok: fafúvós tanszak (Klasszikus zene), rézfúvós tanszak (Klasszikus zene), billentyűs tanszak (Klasszikus zene), akkordikus tanszak (Klasszikus zene), zeneismeret tanszak (Klasszikus zene)

Az intézmény jogállása: önálló jogi személy

Az intézmény gazdálkodási módja: nem önállóan gazdálkodó

2. Helyzetelemzés

2.1. Társadalmi környezet

A Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola beiskolázási körzetét a sásdi kistérség hat települése – Ág, Gerényes, Kisvaszar, Tékes, Tarrós és Vásárosdombó – jelenti. A települések elmaradott infrastruktúrája, a munkaerő alacsony képzettsége miatt akadályokba ütközik az új munkahelyek létrehozása, működtetése helyi szinten. A helybeli munkalehetőségek csekély száma, s a nagyvárosok távolsága miatt jelentős a településeket érintő migrációs folyamat. A társadalmi elmaradottság másik oka a szakmai képzetlenség, aluliskolázottság. A fentiekből következik, hogy a térség kis- apró- és törpefalvai gazdaságilag, társadalmilag, infrastrukturális szempontból hátrányos helyzetben vannak, valamint az országos átlagot jelentős mértékben meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések (a sásdi kistérség szerepel a LHH-s térségek listáján).

A térség gazdasági, társadalmi, szociális helyzetéből adódik, hogy intézményünkben magas a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, illetve a szociokulturális hátránnyal érkező, sajátos nevelést és oktatást igénylő gyermekek száma, ami jelentős szakmai kihívás az intézményben dolgozó pedagógusok számára.

Pedagógusaink fontosnak tartják a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, a nyitott, kirekesztéstől mentes, gyermekközpontú oktató-nevelő munkát, a továbbtanulási esélyek növelését, a szegregáció- és diszkriminációmentesség folyamatos biztosítását. E célból a pedagógusoknak igényük van az integrációs oktatás-nevelés szakmai gyakorlatának továbbfejlesztésére, a kooperatív technikák mélyebb elsajátítására, a tanulási nehézségekkel küzdő valamint a tehetséges gyermekek képességeinek kibontakoztatására irányuló szakmai önfejlesztésre. Szükségessé vált az integrációs illetve képesség-kibontakoztató nevelés és oktatás, melynek legfőbb célkitűzése, hogy minél több tanulónk jusson el legalább középfokú végzettségig.

2011. évtől intézményünk referenciaintézményi feladatokat lát el: befogadó pedagógiai gyakorlat/ integrációs pedagógiai program alkalmazásában mintaadó intézmény.

2.2. Intézmény bemutatása

A Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola többcélú intézmény, közös igazgatás alatt működik:

- általános iskola,
- zeneiskolai tagozat.

Az intézmény 1991 szeptemberétől Vásárosdombón kezdte meg működését. A zeneoktatást az 1992-93-as tanévtől indítottuk el iskolánkban. 1995. szeptember 1-jével szakmailag önálló, de gazdaságilag az általános iskolához kapcsolódó tagozat jött létre.

2001-től a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését és oktatását is felvállalta az intézmény. A 2006-os tanévtől a sajátos nevelési igényű tanulók az általános iskolai tagozathoz tartoznak, de oktatásuk külön csoportokban folyik. 2007-es tanévtől a sajátos nevelési igényű tanulók oktatása teljes integrációban történik. A 2013. január 1-jén - a törvényi szabályozásban bekövetkezett változások miatt - többcélú intézményükből kivált az óvoda, mely továbbra is önkormányzati fenntartásban maradt, míg iskolánk állami fenntartásba került. 2015-től iskolánk a Módszertani Gyakorlóintézményi Hálózat tagja. Intézményünk ebben az évben vált a Pécsi Tudományegyetem, később pedig a Kaposvári Egyetem és az Oktatási Hivatal Partnerintézményévé.

2.3. Általános Iskola

Iskolánk 1-8 évfolyammal működő alapfokú oktatást biztosító általános iskola, melynek keretében német nemzetiségi nyelvoktatás, valamint halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képesség-kibontakoztató és integrált nevelése folyik.

A vásárosdombói iskola beiskolázási körzetéből minden tanköteles korú tanulót felvesz, ezen kívül bármely más környékbeli településről is fogadjuk a hozzánk jelentkező tanulókat. Tanulólétszámunk évek óta 150 fő körül mozog.

Sajátos nevelési igényű tanulóink külön gondozás keretében állapotuknak megfelelő ellátásban részesülnek, amit saját gyógypedagógusaink, illetve külső szakemberek látnak el.

2.4. Zeneiskolai intézményegység

A tagozat 1995 szeptembere óta szakmailag önállóan működik. Ez alatt az idő alatt beigazolódott, hogy a tagintézmény létrehozása az itt élő gyerekek érdekeit szolgálta. Lehetőséget kaptak a zenetanulásra, ami eddig –utazási nehézségek miatt– városi kiváltság volt.

A növendéklétszám évek óta 65 fő körül van. Nyolc szolfézscsoportban tanulják a növendékek a kötelező tárgyat, négy tanszakon – rézfúvós, fafúvós, akkordikus, billentyűs - jelenleg az alábbi hangszerek közül választhatnak: furulya, fuvola, klarinét, zongora, trombita, vadászkürt, tenor, bariton, tuba, szaxofon valamint ütőhangszerek.

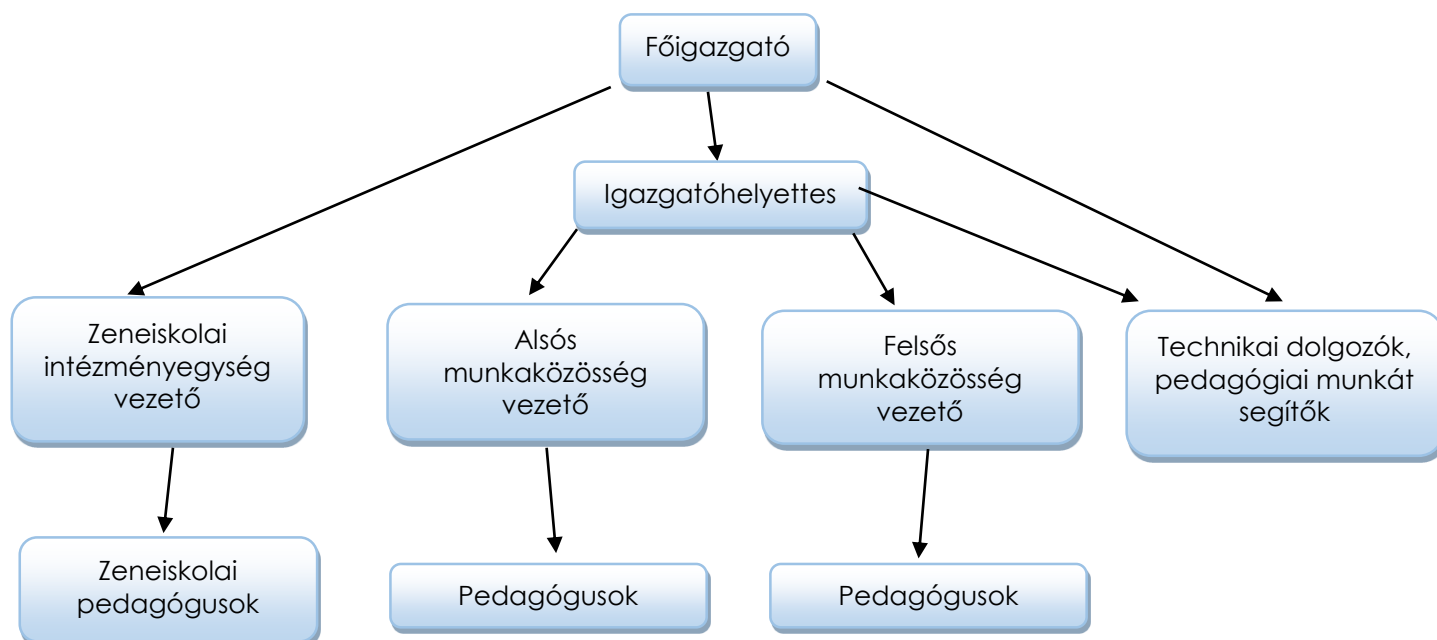
2.5. Infrastrukturális és tárgyi feltételek

Az intézményben rendelkezésre áll 12 normál méretű tanterem, melyek közül 1 a számítástechnika, 1 az angol nyelv, 1 pedig a német nemzetiségi nyelv oktatásának célját szolgálja, valamint 8 kisméretű, tanulócsoporthoz tanításra használható logopédiai, fejlesztő célú, zeneiskolai óráknak helyet biztosító terem. Munkánkat segíti egy közösségi programok lebonyolítását szolgáló aula, egy tornaterem szertárral és két öltözővel, valamint az iskola hátsó udvara mellett kialakított körbekerített, éjszakai megvilágítással ellátott műfüves sportpálya.

2006 évben az intézmény teljes épületét - ROP pályázatnak köszönhetően - felújították és akadálymentesítették.

Az iskolai tantermek bútorzata, felszereltsége, eszköz ellátottsága megfelelő.

2.6. Az intézmény szervezeti felépítése

JÖVŐKÉP

A Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola működési vezérelvei:

- Gyermekközpontú, gyermekbarát környezet biztosítása,
- A pedagógiai munka színvonalának továbbfejlesztése,
- Az intézmény jó hírnevének megőrzése,
- Partnerközpontú működés továbbfejlesztése,
- Képesség-kibontakoztató és integrált nevelés - oktatás; szegregáció- és diszkriminációmentesség biztosítása,
- A differenciált fejlesztés, egyéni, humánus bánásmód elvének fokozott érvényesítése,
- A másság elfogadása, elfogadtatása,
- A hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Olyan intézmény vagyunk, mely az oktatás minden szereplője számára azonos esélyt teremtő innovatív, versenyképes tudás lehetőségét kínálja.

Diákjainknak egy életre szóló útavalót kívánunk adni, mert valljuk, hogy csak a stabil tudásra lehet a későbbiekben építkezni.

Fontos számunkra, hogy a gyermek nyugodt, jó hangulatú légkörben azt érezze, hogy partnerként kezeljük. Megtanítsuk, hogyan lehet és kell hatékonyan tanulni, mely során ráérez az életfogytig tartó tanulás fontosságára.

Kiemelten képviseljük a fenntarthatóságra nevelés célkitűzéseit.: szemléletformálás, környezettudatosságra nevelés, fenntartható fejlődés a napi gyakorlatban, környezetkímélő magatartás, újrahasznosítás, a természet tisztelete.

NEVELÉSI PROGRAM

1. Pedagógiai alapelvek, értékek

- intézményünk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása -

1. Intézményünkben olyan légkört kívánunk teremteni, ahol gyermekeink, tanulóink otthon érezhetik magukat.

Ennek keretében:

- nyitott, kirekesztéstől mentes, gyermekközpontú oktató-nevelő munkát folyamatosan biztosítani kívánjuk,
- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk,
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a gyermekek egyéni képességeit a nevelés- oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- fejlődésük mércéje a kerettantervi követelmények mellett az önmagukhoz mért fejlődés,
- együttműködésre építő tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat alkalmazunk (kooperatív tanulás, projektmódszer, differenciálás),
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- a szegregáció- és diszkriminációmentesség folyamatos biztosításával fenn kívánjuk tartani a „másság” elfogadását,
- az intézmény életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - gyermek és gyermek,
  - gyermek és nevelő,
  - szülő és nevelő,
  - nevelő és nevelő között.

2. Intézményünkben a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, hátrányaik kompenzálása, a személyre szóló, egyéni fejlesztés, valamint a gyermekek korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a gyermekek alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, a kor igényeinek megfelelő értékálló tudást nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közvetít, melyek megalapozzák a tanulók nemzeti műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- intézményünk tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű, személyre szabott, egyéni fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk pedagógusainknak a tanulási nehézségekkel küzdő, valamint a tehetséges gyermekek képességeinek kibontakoztatására irányuló szakmai önfejlesztését,
- fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink ismerjék és alkalmazzák a nevelés és oktatás korszerű módszereit, különös tekintettel az integrációs és képesség-kibontakoztató nevelés, művészeti nevelés, kompetenciafejlesztés tanulásszervezési eljárásaira, taneszközeire,
- az intézményben a pedagógiai kultúra átalakítása az egész intézményre kiterjedő, kompetencia alapú nevelési, oktatási módszertan bevezetésével, a digitális kultúra eszközrendszerének alkalmazásával történik
- a korszerű tanításszervezési eljárások teszik lehetővé, hogy a tanítványok elsajátítsák a mindennapi alapkészségeket, képességeket, egyéb kulcskompetenciák fejlesztése pedig megalapozza az egész életen át tartó tanulást. fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit,
- fontosnak tartjuk a tanítási órák, foglalkozások változatos, tanulók aktív részvételére épülő szervezését,
- fontosnak tartjuk a diákok digitális kompetenciájának fejlesztését, fontos, hogy az iskolában valamennyi diák legalább felhasználói szinten ismerje és használja az informatikai eszközöket
- törekszünk a modern IKT eszközök beszerzésére, alkalmazásuk megtanítására, hogy tanulóink a digitális társadalomban sikeresen eligazodjanak.
- a világban való eligazodás feltételezi az idegen nyelvek elsajátítását, iskolánk arculatának alakításában fontosszerepe van a német nemzetiségi oktatásnak.
- lehetőséget kínálunk az angol nyelv tanulására is
- kiemelt feladatunk a környezettudatos életmódra nevelés
- figyelemmel kísérjük tanulóink pályaaorientációját, segítjük a megfelelő iskolatípus kiválasztását, ill. lehetőség szerint felkészítjük őket érettségire adó

középiskolában történő továbbtanulásra fontosnak tartjuk a diákok digitális kompetenciájának fejlesztését

- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk gyermekeinknek észrevenni és értékelni a jót - megelőzni, felismerni a rosszat,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet,
- fontosnak tartjuk a nemzeti öntudat és a nemzetiségi identitástudat fejlesztését.

3. Intézményünk – elsősorban a szülőkkel ápoltt kapcsolatok révén – folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

Ennek érdekében:

- fontosnak tartjuk a partnerközpontú működés folyamatos fejlesztését,
- rendszeres kapcsolatot tartunk a gyermekek szüleivel, a családokkal,
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy intézményünk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint beiskolázási körzetünk érdeklődő polgárai,
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a kistérségünkben található óvodákkal, iskolákkal és közművelődési intézményekkel,
- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy intézményünk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle helyi, megyei és országos rendezvényeken, illetve a gyermekek számára szervezett helyi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításában maga is részt vegyen.

Tudjuk, hogy e tulajdonságok mindegyikét nem vagyunk képesek kialakítani minden egyes hozzánk járó gyermek személyiségében, nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája azonban arra irányul, hogy a lehető legtöbb diákunk rendelkezzen végzős korára minél több itt felsorolt személyiségjeggyel.

2. Az intézményben folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az intézményben folyó nevelő-oktató munka céljainak elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket gyermekeink elsajátítsák, ezek képviselte váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Oktató-nevelő munkánk kiemelt céljai és feladatai:

<i>Célok</i>	<i>Feladatok</i>
1. Erkölcsi nevelés	
➤ Tanulóink életében nélkülözhetetlen készségek megalapozása és fejlesztése: – kötelességtudat, – munka megbecsülése, – mértéktartás, – együttérzés, – segítőkészség, – tisztelt és tisztesség, – türelem, – megértés, – elfogadás. ➤ Tanulást elősegítő beállítódás kialakítása	➤ A tanulóknál önismeret, önbizalom, motiváció fejlesztése, ➤ Közösségi programok szervezése, ahol a tanulók egymás segítik, ➤ Közvetlen kapcsolat kialakítása a tanulókkal, ➤ Személyes példamutatás, ➤ Önuralom, empátia kialakítása, és fejlesztése, ➤ Kommunikációs formák tanítása és gyakoroltatása,
2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	
➤ Nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak ismerete, tiszteltben tartása, ➤ Nemzeti önismeret, nemzettudat elmélyítése, ➤ Nemzeti ünnepek, ünnepkörök és azokhoz köthető hagyományok megismerése, ➤ Jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságának tanulmányozása, ➤ Alakuljon ki tanulóinkban:	➤ Nemzeti kultúra elemeinek megismerése, ápolása - a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelte, ápolása, megbecsülése, ➤ Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet kialakítása, ➤ Kapcsolattartás kiépítése hagyományőrző, hagyományápoló szervezetekkel, ➤ Részvétel a szűkebb és tágabb környezet kulturális tevékenységeiben.

– a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, – az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége, – a nemzeti kultúra ápolásának igénye - a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet	
3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	
➤ Főbb emberi-, szabadság- és állampolgári jogok és kötelezettségek megismerése, ➤ Egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, ➤ A demokrácia érvényesítésére törekvés.	➤ Kreatív, önálló kritikai gondolkodás valamint elemzőképesség, és vitakultúra fejlesztése, ➤ Szociális- és állampolgári kompetenciák fejlesztése, ➤ A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása, ➤ Társadalmi problémák és jelenségek iránti érzékenység kialakítása.
4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	
➤ Alakuljon ki az önismeret, a személyiség kibontakoztatásának igénye, ➤ Tanulóink legyenek képesek érzelmeik hiteles kifejezésére, ➤ Felelősségvállalás saját, egyéni fejlődésük, sorsuk formálásában, életpályájuk alakításában, ➤ A kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képesség kialakítása.	➤ A tanulóknál önismeret, önbizalom, motiváció fejlesztése, ➤ Az önismeret és az életpálya építés összhangjának kialakítása, ➤ Szociális kompetenciák tudatos fejlesztése, ➤ Differenciált személyiségfejlesztés alkalmazása az egyéni adottságok figyelembevételével.
4. A családi életre nevelés	
➤ A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete iránti igény kialakítása, ➤ Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, barátságra,	➤ Szociális és életviteli kompetenciák fejlesztése, ➤ Családokkal való kapcsolattartás erősítése

➤ Felkészülés felelős párcapcsolat kialakítására.	➤ Külső szakemberek bevonása (pszichológus, mentálhigiénikus, szociális munkás, védőnő)
5. A testi és lelki egészségre nevelés	
➤ Egészséges életmódra nevelés – testi és lelki egészség fontosságának hangsúlyozása, a pozitív beállítódások, magatartások és szokások kialakulásának elősegítése. ➤ Egészséges és kulturált életmód iránti igény kialakítása, ➤ Egészségmegóvás, prevenció fontosságának hangsúlyozása, ➤ Az egészséges táplálkozás, a testmozgás iránti igény kialakítása, ➤ Egészségvédelem: – Pihenés feltételeinek biztosítása, – Egészségre káros szokások ismerete, elutasítása – Balesetek megelőzése	➤ Életviteli kompetenciák fejlesztése, ➤ A prevenció kiterjesztése a szülők és tanulók körében, ➤ A káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, ➤ Az önellátás képességének kialakítása és fejlesztése, ➤ Testi egészséget szolgáló mozgásos tevékenységek népszerűsítése, mindennapi testnevelés bevezetése, ➤ Külső szakemberek bevonása (mentálhigiénikus, védőnő) ➤ Felvilágosító, ismeretterjesztő előadások tartása.
6. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	
➤ Hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása	➤ A sérült, ill. fogyatékos emberek iránti segítő, ill. elfogadó magatartás kialakítása, ➤ Mások iránti felelősségvállalás képességének kialakítása
8. Fenntarthatóság, környezettudatosság	
➤ A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás kialakítása, ➤ Az erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes felhasználására nevelés, ➤ Fogékonyság kialakítása az élő és élettelen természet szépsége iránt.	➤ Természet-tudományos kompetenciák fejlesztése, ➤ Természeti problémák és változások iránti érzékenység kialakítása, ➤ Anyag- és energiatakarékos magatartás kialakítása, ➤ Felelősségvállalás a környezet értékeinek, sokszínűségének megőrzésében, gyarapításában, ➤ Környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek és tennivalók elsajátítása
9. Pályaorientáció	
➤ A tanulók egyéni képességeihez és érdeklődéséhez igazodó, reális továbbtanulási irány megválasztása, ➤ A pályaválasztásnál a munkaerő piaci igények feltérképezése.	➤ Az eredményes továbbtanuláshoz szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése, ➤ Az önismeret, a céltudatos magatartás fejlesztése ➤ Az önismeret és az életpálya-tervezés összhangjának kialakítása

	➤ Tanítani, gyakorolni a krízishelyzetek, kudarcok megoldásának technikáit
10. Gazdasági és pénzügyi ismeretek	
➤ Gazdasági rendszerek változásának, fejlődésének megismertetése, ➤ Tanulóink ismerjék az Uniós fizetőeszközt, ➤ Anyagi és kapcsolati tőke szerepének, fontosságának hangsúlyozása, ➤ Tudják, hogy a különböző országok eltérő mértékben és szerepben vesznek részt a világgazdasági folyamatokban,	➤ Matematikai kompetenciák fejlesztése,
11. Médiatudatosságra nevelés	
➤ Új és hagyományos média nyelvének ismerete és megértése, ➤ Médiatudatosságra nevelés, ➤ Médiatartalmak és közösségi oldalak veszélyeinek megismertetése, ➤ A média társadalmunkra gyakorolt hatásmechanizmusának megismerése.	➤ Digitális kompetenciák fejlesztése, ➤ Infokommunikációs technikák megismertetése, alkalmazása ➤ Az interaktív tábla, digitális tananyag használata.
12. A tanulás tanítása	
➤ A tanulás tanítása, ➤ Hatékony és önálló információfeldolgozás képességének kialakítása,	➤ Eredményes és hatékony tanulási módszerek és technikák elsajátíttatása, tanulás-módszertani ismeretek tanítása, ➤ A személyes részvétel és tapasztalás lehetőségének biztosítása a tanulás folyamatában, ➤ Az egyéni problémák feltárása és kezelése – a szükséges szakemberek bevonásával ➤ Informatikai ismeretek tanítása, alkalmazása; Internet-használat ➤ A kooperatív technikák alkalmazása a tanítási órákon

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált. Ennek kapcsán az alábbi intézményi szintű feladataink vannak:

<i>Célok</i>	<i>Feladatok</i>
1. Tehetséggondozás	
➤ A tanulók adottságainak, képességeinek kiteljesítése; különös	➤ A tehetség felismerése,

tekintettel az értelmi, művészi és fizikai képességekre. ➤ A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése, személyiségfejlesztés, új tanulási módszerek elsajátítása, tantárgyi ismeretek bővítése, szókincsgyarapítás, versenyfeladatok megoldása, versenyekre felkészülés.	➤ A tehetséggondozáshoz szükséges személyi, tárgyi és egyéb környezeti feltételek biztosítása, ➤ A tanítás tartalmának, módszertanának adaptív megválasztása; személyre szabott differenciálás, kooperatív technikák alkalmazása a tanítási órákon és egyéb foglalkozásokon, ➤ A tanulók énképének, önismeretének alakítása, ➤ A tehetségek menedzselése.
2. Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelése	
➤ Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedésének, a többi tanulóval való együtt haladásának a támogatása, ➤ A tanulók önmagukhoz mért fejlődésének biztosítása, egyéni képességeinek kibontakoztatása,	➤ Tanulóbarát iskolai környezetben az együttnevelés személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása, ➤ Egyéni fejlesztési terv alapján a tanulók személyre szabott fejlesztése, ➤ Változatos tanítási módszerek alkalmazása a tanítási órákon (kooperatív, projekt, differenciálás, stb.) ➤ Együttműködés szakemberekkel (gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, stb.) ➤ intézményi jó gyakorlatok alkalmazása (Képzőművészet-terápia az integrált oktatásban, Mesés utazás iskolaországba /óvoda-iskola átmenet/, Hagyomány és modernitás a szolfézsoktatásban.
3. Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése	
➤ Sajátos nevelési igényű tanulók beilleszkedésének, a többi tanulóval való együtt haladásának elősegítése, ➤ A tanulók önmagukhoz mért fejlődésének biztosítása, egyéni képességeinek kibontakoztatása,	➤ A sajátos nevelési igényű tanulók együttneveléséhez szükséges személyi, tárgyi és egyéb környezeti feltételek biztosítása, ➤ A fogyatékosság típusának megfelelő fejlesztő eszközök biztosítása, ➤ Egyéni fejlesztési terv készítése alapján a tanulók célirányos fejlesztése, ➤ A szükségletekhez igazodó tanítási módszerek alkalmazása, ➤ Együttműködés szakemberekkel (gyógypedagógus, gyógypedagógus, logopédus stb.)

	➤ Habilitációs, rehabilitációs foglalkozások biztosítása. ➤ Részleges integráció csoportok bevezetése a fő tantárgyak óráin (gyógypedagógussal)
4. Képesség-kibontakoztató felkészítés	
➤ Szociális hátrányból, tanulási kudarcból eredő lemaradás csökkentése, ➤ A tanulók egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatása, továbbtanulási esélyeik növelése,	➤ A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek feltérképezése, ➤ A fejlesztés transzferhatásait kiaknázva, a teljes személyiségre hatás, ➤ A szükséges személyi, tárgyi, tanulásszervezési lehetőségek biztosítása ➤ A szociálisan hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók anyagi megsegítése

Az iskolai nevelés-oktatás további céljai a kulcskompetenciák fejlesztése:

A kulcskompetenciák a következők:

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegennyelvi
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az intézmény pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

1. Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Intézményünk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1 Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek.	- Követelés. - Gyakoroltatás. - Segítségadás. - Ellenőrzés. - Ösztönzés. - Pozitív példaadás. - Motiváció. - Dicséret, megerősítés.	- A tanulói közösség tevékenységének megszervezése. - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása. - Hagyományok kialakítása. - Követelés. - Ellenőrzés - Ösztönzés.
2 Magatartási modellek bemutatása, közvetítése.	- Elbeszélés. - Tények és jelenségek bemutatása. - Műalkotások bemutatása. - A nevelő személyes példamutatása.	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében. - A követendő egyéni- és csoportos minták kiemelése a közösségi életből. - Kooperatív technikák - Projektmódszer
3 Tudatosítás (meggyőződés kialakítása).	- Magyarázat, beszélgetés. - A tanulók önálló elemző munkája. - Aktív tanulás - Egyénre szabott tanulási lehetőségek alkalmazása - Tanulói együttműködésen alapuló tanulás - multidiszciplináris órák szervezése - teamtanítás alkalmazása - digitális oktatási módszerek alkalmazása	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról. - Vita.

Kiemelt figyelmet fordítunk a kompetenciamérések eredményeinek javítására. Intézkedési tervben rögzítjük a célokat, feladatokat. 6. és 8. osztályban tanórai keretek között matematikai, anyanyelvi, természettudományos és idegen nyelvi kompetenciaórákat szervezünk.

Állandó törekvésünk az intézmény lemorzsolódási mutatóinak javítása, a lemorzsolódás megakadályozására irányuló tevékenységeinket intézkedési terv tartalmazza.

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek az általános iskolában, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a kilencvenöt százaléka a nyolcadik évfolyam végén:

- minden tantárgyból megfelel az alapfokú nevelés-oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás feltételeinek. Természetesen elsődleges célunk az, hogy tanulóink többsége - vagyis több mint ötven százaléka - a minimális követelmények teljesítésén túl az egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten feleljen meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.
- rendelkezik olyan bővíthető biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a valóság, a környezet, a társak, a szülők, és a szűkebb környezet elvárásainak valamint a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljen,
- ismeri a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat,
- határozott elképzeléssel bír saját közelebbi és távolabbi jövőjét és sorsát illetően.

Zeneiskolai intézményegység

Nevelési elveink:

Tagozatunk nevelési oktatási alapcélja növendékeink zenei műveltségének megalapozása és továbbfejlesztése. Mivel iskolánkba többnyire a térség alapproblémaival küszködő családokból érkeznek gyerekek, ennek az alapfeladatnak a megvalósításán keresztül kell kialakítanunk és fejlesztenünk növendékeink esztétikai érzékenységét, hangszeres és énektechnikai készségét, valamint megismertetni velük a különböző zenei műfajok sajátosságait, gazdagítani önkifejezési eszköztárukat.

Kiemelt oktatási és nevelési célok

- A zenei írás és olvasás megalapozása és fejlesztése.
- A tanulók zenei képességének fejlesztése: a hallás, ritmusérzék, az intonációs érzékenység és dinamikai érzékenység kialakítása. Memóriájuk fejlesztése.

- Szaktanári javaslat alapján választott hangszereiken tanulóink sajátítsák el a hangszerjáték alapjait, a helyes hangszerkezelés technikáját (testtartás, hangszertartás, légzés, billentés, stb.)
- A tanulók általános zenei műveltségének fejlesztése:
  - 1.) a zenei műszavak és jelentésük megtanítása.
  - 2.) a főbb zenei stílusok, a zenetörténet korszakainak és nagy zeneszerzőinek, a magyar nép zenéjének és történetének megismertetése.
  - 3.) rendszeres zenehallgatásra, a kortárs zene játékára és befogadására nevelés, ezzel a tanuló zenei ízlésének formálása.
  - 4.) ösztönzés életkoruknak megfelelő zenei könyvek olvasására, koncert-látogatásokra.
- Neveljük tanulóinkat rendszeres és hatékony gyakorlásra, társas-zenélésre a fúvószenekarban és az énekarban.
- Tehetséges növendékeink felkészítése zenei pályára.
- A növendékek személyiségének fejlesztése;
- Az egyéni bánásmód érvényesítése;
- A hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeke többi növendékkel való együtt nevelése.

Nevelési és oktatási céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek zeneiskolánk tagozatán, ha növendékeink maximum 10 %-a marad ki tanév közben, illetve végzős diákjaink legalább 90 %-a sikeresen teszi le a művészeti alapvizsgát.

3. A NAT, a kerettantervek és a helyi szintű szabályozás

A köznevelési rendszer feladatai alapján intézményünkre az alábbi külön szabályok vonatkoznak:

Etika oktatás

Intézményünkben az etika oktatása 1-8. évfolyamon kötelező tanórai keretben valósul meg azon tanulók számára, akik nem valamely egyházi felekezet hit-és erkölcsstan oktatását választják.

Hit- és erkölcsstanoktatás

Tanulóinknak 1-8. évfolyamig lehetőségük van arra, hogy az iskolánkban működő különféle hitoktatások foglalkozásait látogassák. Abban az esetben, ha nem vesznek részt az etika tantárgy oktatásában, a hitoktatás valamelyik formáját kötelezően választaniuk kell.

Egész napos iskola

Intézményünkben az alsó tagozaton – a nemzeti köznevelési törvény rendelkezései szerint – egész napos iskolai oktatás működik.

Mindennapos testnevelés

A nemzeti köznevelési törvény rendelkezései szerint intézményünk valamennyi évfolyamán mindennapos testnevelés működik. A testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon: Minden osztályban a heti 5 testnevelés óra keretében, a tanuló legfeljebb két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet, illetve válthat ki:

- iskolai sportkörben való sportolással,
- gyógytestneveléssel,
- tömegsporton való testmozgással,
- szivacskezilabdával,
- úszással,
- sportszervezet, sportegyesület keretei között főigazgatói engedéllyel,
- a kerettanterv testnevelés tárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel.

Képzőművészet-terápia

Intézményünkben az alsó tagozaton heti kettő, a felső tagozaton pedig heti egy órában képzőművészet-terápián vesznek részt a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartászavarral küzdő valamint a pszichés problémával küzdő tanulóink.

Idegennyelv-oktatás

Tanulóinknak már az 1. évfolyamon lehetősége nyílik arra, hogy választható tantárgyként nemzetiségi német nyelvet felvegyék, és ettől kezdve nyolc éven keresztül heti öt órában tanulják.

Azon tanulóink számára, akik nem választják a nemzetiségi német nyelvet, 4. osztálytól kezdődően első idegen nyelvként az angol nyelvet tanulhatják.

Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése és oktatása

Sajátos nevelési igényű tanulóink számára az integrált nevelés feltételeit biztosítjuk intézményünkben.

Iskolánkba főként tanulásban akadályozott (enyhe fokban értelmi fogyatékos, súlyos tanulási nehézséggel küzdő) tanulók járnak, akiknek tanítását tanórai keretben az alsó tagozaton a fő tárgyak esetében, a felső tagozaton pedig a fejlesztő órákon saját gyógypedagógus végzi. Beszédfogyatékos tanulók ellátását utazó logopédussal tudjuk megoldani. Mozgás- és érzékszervi fogyatékos tanulók fejlesztéséhez saját

szakemberrel nem rendelkezünk, így abban az esetben, ha ilyen tanuló ellátásáról kell gondoskodnunk a szakértői és rehabilitációs bizottságon keresztül szintén utazó gyógypedagógusi ellátást igényelünk.

Tanulóink a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján – indokolt esetben felmentést kaphatnak egyes tanórák (pl. idegen nyelvi óra) látogatása, illetve egyes tantárgyak osztályozása alól.

Minden sajátos nevelési igényű tanulónk számára tanórai keretben biztosítjuk a számára előírt habilitációs, rehabilitációs egyéni vagy kiscsoportos fejlesztést.

Halmazottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelése és oktatása

Intézményünkben a halmazottan hátrányos helyzetű tanulók integrált és képesség-kibontakoztató nevelését, oktatását valósítjuk meg.

Főiskolai gyakorló helyként való működés

A 2015/2016-os tanévtől iskolánkat felkérték arra, hogy a jövőben felsőoktatási gyakorló intézményként működjön a Módszertani Gyakorlóintézményi Hálózat (továbbiakban MGYH) keretében. 2016 őszén intézményünk elnyerte a Pécsi Tudományegyetem Partnerintézménye és a Kaposvári Egyetem Partnerintézménye címet is, mellyel a Pedagógusképző Fórum egyik meghatározó tagjává váltunk. A jövőben részt tudunk venni a pedagógusképzésben, illetve gyakorló helyként is működhetünk, így mentortanár kollégáink közreműködésével fogadhatjuk iskolánkban a leendő pedagógusokat a régió felsőoktatási intézményeiből.

A kiemelkedően eredményes emberek 7 szokása módszertanának alkalmazása

Az Éltrevaló oktatási szakemberekkel közösen kidolgozott, a teljes intézményt érintő kultúrafejlesztő folyamat, amely felruházza a diákokat azokkal az életvezetési és munkavállalói készségekkel, amelyekre a 21. században való boldogulásukhoz elengedhetetlenül szükségük van. Az Éltrevaló folyamat segíti a diákokat, hogy önállóvá váljanak, kezdeményezzenek, előre tervezzenek, célokat tűzzenek ki és valósítsanak meg, elvégezzék a házi feladatukat, tudatosan bánjanak az idejükkel, uralkodjanak az érzelmeiken, figyelmesek legyenek mások iránt, meggyőzően fogalmazzák meg saját álláspontjukat, megoldják a felmerülő problémákat, kreatív megoldásokat találjanak, értékeljék a különbségeket és kiegyensúlyozott életet éljenek. A folyamat segítségével a diákok olyan készségeket és önbizalmat fejleszthetnek ki, amelyekre mind az iskolai, mind az iskolán kívüli életük eredményes vezetéséhez egyaránt szükségük van.

4. A tanulók személyiségének fejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladatok tevékenységi rendszerei és szervezeti formái

A társadalmi változások, a családok életében történt átalakulások, az iskolának – mint a szocializáció egyik legfontosabb színterének – a személyiségformálásban betöltött szerepét alapvetően megváltoztatta, kibővítette.

Az iskolai személyiségformálásnak új feladatai születtek, melyekkel intézményesen próbáljuk megoldani azokat a nevelési, személyiségfejlesztési feladatokat, melyeket évekkel ezelőtt a családok oldottak meg.

Célunk:

Az egyén fejlesztése minden területen, mivel külső és belső tényezők (tulajdonságok) összessége adja a teljes személyiséget.

Személyiségfejlesztő tevékenységünknek minden életkorban a következő területeket kell megcéloznia:

- szocializáció, kapcsolatteremtés
- reális értékelés, önértékelés
- teljesítményen keresztüli fejlesztés

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

- A tanulók együttműködési kompetenciájának fejlesztése
- Ön-és társismeret fejlesztése az önértékelés és csoportértékelés folyamatos alkalmazásával
- A tolerancia és a másság elfogadásának fejlesztése, a kooperációra való tanulói szerepek alkalmazásával

Mivel az egész iskolai tevékenységrendszer a személyiségfejlesztést szolgálja, a legfőbb célokat kiemelve, a személyiségfejlesztés érdekében a következő eljárásokat, lehetőségeket biztosítjuk intézményünkben:

1. Az életkori sajátosságaiknak megfelelően fejlődjenek tanulóink képességei

Ennek érdekében:

- Figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat a tananyag kiválasztásánál, a tanulásszervezésnél, a napi- és a heti rend kialakításánál.
- Differenciált tanulásszervezéssel és feladat kijelöléssel alkalmazkodunk a tanulók egyéni szükségleteihez.
- Külön hangsúlyt fektetünk a szabadidős tevékenységekre, a pihenés és a kikapcsolódás lehetőségeinek megteremtésére.

2. Az egyéni képességek kibontakoztatása, a tehetséggondozás, a szociokulturális hátrányok csökkentése

Ennek érdekében:

- Hatékony tanulásszervezési eljárásokkal, módszerekkel juttatjuk el tanulóinkat alapvető képességeik olyan fejlődési fokára, amely lehetővé teszi számukra a továbbhaladást.
- Osztályszinten a tehetséges tanulók többoldalú személyiségfejlesztése érdekében alkalmazzuk a kooperatív csoportmunkát, ill. azon belül is az egyéni képességeket figyelembevevő differenciált képességfejlesztést.
- A tanár-diák viszony közvetlensége, őszintesége, nyíltsága, a pedagógus példamutatása az alapja a fejlesztésnek.
- Az iskola tárgyi felszereltségével, eszközellátottságával, pedagógusaink felkészültségével a lehetőséghez mérten igyekszünk csökkenteni a szociális hátrányokból adódó hiányosságokat, esélyt teremteni a felzárkózásra.
- Az egyéni haladást, ill. az egyénre szabott tanulási módszereket a pedagógusok tehetséggondozással, korrepetálással, fejlesztő foglalkozásokkal, adaptív tanulásszervezéssel biztosítják.

3. Tudásra, önművelésre való törekvés, az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása

Ennek érdekében:

- A tanulási, tanítási folyamatban megtanítjuk azokat az ismereteket, kialakítjuk azokat a képességeket, amelyeket tanulóink a legkülönbözőbb tevékenységi formákban alkalmazni fognak.
- Az önművelés, önkifejezés és kulturált szabadidő-eltöltés lehetőségét teremtik meg a művészeti oktatással – zeneoktatás, képzőművészet-terápia – és a szabadidős sporttevékenységekkel.
- Tapasztalati úton – mind a közismereti, mind a művészeti nevelésben-oktatásban – tudatosítjuk a tanulóknál az elsajátított ismeretek egymásra építhetőségét.
- Az önművelés igényét keltjük fel a könyvtárhasználati és informatikai ismeretek tanításával, a művészeti neveléssel, és a szabadidős programokkal.
- Kialakítjuk, ill. megalapozzuk az élethosszig tartó tanulás képességét, igényét és az ehhez szükséges kompetenciákat.
- A mindenkori igényeknek megfelelően szervezzük a szakköröket, sportköröket, szabadidős tevékenységeket.
- Az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz szükséges technikákat „A tanulás tanítása” segíti.

4. Diákjaink törekedjenek önismeretre, reális énkép kialakítására

Ennek érdekében:

- Személyiségfejlesztő csoportos foglalkozásokat tartunk az osztályfőnöki órák keretében.
- Lehetőséget adunk tanulóinknak arra, hogy egyéni értékeiket felfedezzék, azt személyiségük fejlesztésére kiaknázzák. Ezt a célt szolgálják az iskola választható tevékenységi formái.
- Felhasználjuk a személyiség fejlesztésére a közösség formáló erejét is – egymás cselekedeteiről, teljesítményéről nyílt, őszinte véleménymondással. Ehhez megtanítjuk a véleménynyilvánítás, a kommunikáció és a vita megfelelő formáit.
- A művészeti nevelés alapfeladata a műelemzés, kritikai érzék fejlesztése – melyet egymás munkáinak őszinte elemzésével, bírálatával gyakorolnak a növendékek. Ebben megfelelő mintát a tanár mutat.
- Igénybe vesszük az Új patrónus programmal mentortanáruk fejlesztő tevékenységét.

5. Tanulóink tartsák be az alapvető erkölcsi normákat, az együttélés szabályait

Ehhez:

- Módot adunk rá, hogy a kisebb (osztály) és nagyobb (iskola) közösség szabályait részben közösen alakítsuk ki. (pl. a DÖK javaslatot tehet a házirendben megfogalmazandó szabályokra.)
- A példaképként követhető diákokat ünnepélyes keretek között erkölcsi elismerésben részesítjük.
- A különböző sport és zenei teljesítmények integrálódnak a közösségi teljesítménybe – különös hangsúlyt kap a közösségi nevelés, mások személyének és munkájának tisztelete és az alkalmazkodás.

6. Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás iránti igény kialakítása

Ennek érdekében:

- Biztosítjuk a mindennapos testmozgás lehetőségét.
- Kiemelten kezeljük a labdarúgás, atlétika, floorball, kézilabda, röplabda sportágak terén a tehetséggondozást, diákjaink versenyeztetését ezeken a területeken is.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az úszás oktatására.
- A tárgyi környezet esztétikáját, az egészségre káros hatások kiküszöbölését igyekszünk megteremteni.
- Támogatást nyújtunk tanulóinknak a káros függőséghez vezető szokások megelőzésében.
- Ehhez prevenciós programokat szervezünk a védőnő, az iskolaorvos a Sásdi Családsegítő Szolgálat munkatársainak és a rendőrség segítségével.

- A testi, fizikai egészség mellett a mentális egészség kialakítására, megőrzésére is törekszünk a tanulási, sportolási, művészeti sikeresség lehetőségeinek biztosítása által.
- Családos kirándulásokat, iskolai túrákat, különféle szabadidős programokat, táborokat szervezünk.
- A diákok személetét fejlesztjük a fenntarthatóság kiemelésével az iskola mindennapi életében, lakossági akciókon, országos kezdeményezéseken való részvétellel, a szelektív hulladékgyűjtés alkalmazásával, iskolakert működtetésével.

7. Különböző nemzetiségi népcsoportokhoz tartozó tanulók identitásának megőrzése, erősítése

A személyiség legfontosabb eleme az identitás, önmaga elfogadása. Ezáltal lesz képes mások elfogadására is.

Ezért:

- A német nemzetiségi nyelvoktatás keretében nagy hangsúlyt kap a hagyományápolás, kapcsolaterősítés a nyelvi környezettel valamint a kisebbségi jogok ismerete és gyakorlása.
- A különböző nemzetiségek, etnikumok kultúrájának, értékeinek, szokásainak megismertetésével megtanítjuk elfogadni, értékelni a másságot.
- Toleranciára, megértésre, empátiára nevelünk az együttélési normák kialakítása kapcsán.
- A művészeti nevelésben is hangsúlyt kapnak a nemzeti sajátosságok.

Összefoglalva:

A személyiségfejlődés alappillére a személyes fizikai és mentálhigiénés egészség.

Ennek érdekében fejlesztjük:

- a másokra figyelés képességét,
- a pozitív attitűdöket mások iránt (elfogadás)
- a reális önismeretet és önértékelést,
- empátiás képességét,
- az önérvényesítés képességét
- esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőkészségét
- a toleranciát,
- az identitást,
- a szabad, kulturált véleménynyilvánítást.

A személyiségfejlesztés feladatainak meg kell jelennie minden pedagógus ismeretközlő, nevelő tevékenységében, igazodva az éppen adott tanulócsoportokhoz, az érintett tanulók életkorához, személyiségéhez, felkészültségéhez.

Pedagógiai meggyőződésünkben fakadó értékelési rendszerünkben kiemelt szempont a tanuló önmagához képest elért teljesítménye a személyiségfejlődés bármely területén.

5. A közösségfejlesztés és kapcsolatok

Az iskola a társadalom önálló egysége, melyben a tanulóink élnek és tevékenykednek. Mivel társadalmi egység, ezért nagymértékben tükrözi a társadalmi állapotokat is – mind szociális, kulturális, mentális és más egyéb, az embert jellemző területeken.

A közösségi nevelés lehetőségei és feladatai bővülnek, a hagyományos osztályközösség mellett fontos szerepet töltenek be a különböző módon szerveződő kiscsoportok, a teammunkák. Az együttműködés, a csoportban való dolgozás nem minden tanuló számára elfogadott és preferált tanulásszervezési eljárás.

A versenyhez, az egyéni teljesítmények elsődlegességéhez szokott tanulóknak meg kell tanulniuk másokhoz alkalmazkodni, mások tanulási tempóját elfogadni. Tudomásul kell venniük, hogy a közösség sikere függ az egyén teljesítményétől és felelősségétől, de az egyén erőfeszítései hozzájárulnak mások eredményeihez, sikereihez.

A kooperatív csoportmunka így az oktatás során nemcsak egy tanulásszervezési eljárás, hanem a személyiség-és a közösségfejlesztés egy fontos eszköze és színtere is. Különösen fontos és sok lehetőség nyílik sportolás során a csapatjátékban és a művészeti csoportokban a közösségformálásra.

A csoportok közösségfejlesztő hatása azáltal hat, hogy az együttesen végzett munkába a gyermek egyéni teljesítménye integrálódik, s így nem csak szuverén önmagát, hanem mint közösségi tagot is értékeli önmagát.

A közösségfejlesztés célja:

- a szociális és állampolgári kompetenciák fejlesztése
- az együttélés, az együttműködés formáinak, lehetőségeinek megteremtése, ill. megtapasztalása,
- felelős részvétel különböző közösségek életében,
- az egyéni és közösségi érdek összehangolásának megtanulása,
- az érdekérvényesítés és a demokratikus jogok gyakorlásához szükséges lehetőségek biztosítása.
- a gyermek önmaga munkája, teljesítménye iránti felelősségének kialakítása, erősítése.

Feladataink:

A nevelőtestület feladata, hogy az iskolába kerülő gyermek számára olyan ráhatásokat, olyan körülményeket biztosítson, ahol a fokozatosságot betartva:

- A gyermeket bevezetheti a „társadalmi”, közösségi életbe.

- Alkalmat, lehetőséget ad a közösséggé szerveződés folyamatának megélésére, megtapasztalására.
- Segíti a gyermeket abban, hogy a közösségen belül megtalálja az alkalmazkodás olyan formáit, amellyel saját személyisége és a közösség is egyaránt fejlődik.
- Megtanulja a társas érintkezés, kapcsolattartás, kommunikáció szabályait.
- Felelősséget érez a társal szemben, aktívan részt vesz a csoport munkájában.
- Megtanulja az önérvényesítő és jogvédő technikák alapjait.
- Megtanulja elfogadni a másságot; mások értékeit és tolerálni hibáit.
- Megtanulja reálisan értékelni önmagát és másokat.
- A problémamegoldásnak és konfliktuskezelésnek a módszereiből is elsajátít néhány fontos elemet.
- Megismeri a közös munka és szórakozás örömeit, élményeit.
- Ismeretei bővülésével tágul a közösségtudata abban az értelemben, hogy nemcsak a családhoz, osztályközösséghez, hanem az iskolához, városhoz, országhoz való kötődése is szilárdabbá válik. Kialakul nemzeti és európai azonosságtudata.

Kapcsolatok:

Pedagógusok – nevelőtestület

Az osztályok, zenei csoportok, sportcsapatok tagjaiból az évek folyamán válik igazi közösség, amikor már szorosabb kötelékek, közös élmények, vagy együtt megélt és legyőzött nehézségek kovácsolják össze a tagokat. Ebben kiemelkedően fontos szerepe van az osztályban, csoportban tanító pedagógusoknak.

Szülői szervezet

A közösség alakításában a pedagógusok mellett rendkívül nagy szerep jut a szülőknek. Tapasztalat, hogy azok a közösségek működnek hatékonyabban, ahol a szülők is jobban bevonhatók az iskola belső életébe. Ehhez jó alkalmak az osztályok rendszeres rendezvényei: teadélután, jeles ünnepek közös megünneplése a szülőkkel együtt, osztálykirándulás, családos kirándulások. A Szülői Munkaközösség aktív szerepet vállal intézményünk életében. A tanév során számos programot szerveznek: Adventi vásár, Húsvéti vásár, Tökfaragó verseny, Pedagógusnap, bálók szervezése, iskola és környezetének díszítése.

Diákönkormányzat

A tanulók önkormányzó képességének, a társadalmi szerepek gyakorlásának terepe a diákönkormányzat. A diáktanácsba delegált gyermekek megtanulják a diákjogok gyakorlásának módjait, a felelősségvállalást az általa képviselt osztályközösség véleményének és érdekeinek képviselőjeként. Hidat hoznak létre a tanulók közössége és a pedagógusok között.

Sportközösségek

Úszásban részt vevő csoportok, labdarúgó edzések közösségei minden évfolyamon, atletizáló diákjaink közössége, túrákon résztvevők csoportjai, gyógytestnevelésen részt vevők csoportjai.

A járás közoktatási intézményei

Az egyre táguló közösségi lét élményét élik meg tanulóink azáltal, hogy széleskörű kapcsolatot tartunk fenn a járás közoktatási intézményeivel (vetélkedők, versenyek, kulturális rendezvények, pályázatok kapcsán).

Egyéb helyi szervezetek

Civil szervezetek, Kisebbségi Önkormányzatok, Családsegítő, egészségügyi intézmények, rendőrség, védőnő, Vásárosdombó Községi Sport Egyesület, Önkormányzat, Szívügyünk A Gyermekek Alapítvány, helyi illetve a térségben működő vállalkozók, gazdasági társulások, községi könyvtár.

A hagyományrendszer a közösségi lét, a folyamatosság jele. Az intézmény évtizedeken keresztül kialakult hagyományainak ápolása, új hagyományok megteremtése a közösségi nevelés hatékony eszköze.

Az iskolai, zeneiskolai közösségben szervezett ünnepélyek, megemlékezések, versenyek:

Intézményi szintű ünnepélyek:

- Tanévnyitó ünnepély
- Október 23.
- Karácsonyi ünnepély
- Március 15.
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepély

Intézményi szintű rendezvények, versenyek:

- Alapítványi bál
- Farsangi karnevál
- Falvak farsangja
- Zenei Világnap megünneplése
- Tanszaki karácsonyi hangversenyek
- Az „ÉV IFJÚ ZENÉSZE” verseny
- Végzősök hangversenye
- Gyermeknap
- Sportnap
- Ki Mit Tud?

- Nemzetiségi bemutatkozó délután
- Karácsonyváró projektnap
- Húsvétváró projektnap
- Tanulmányi és sportversenyek iskolai fordulója
- Maratoni Mindentudó vetélkedő
- hulladékgyűjtés
- Helyi hangversenyek szervezése vendég előadókkal
- Zeneiskolai jubileumi ünnepségek szervezése (10 évente)

Osztálykeretben (tagozatokon) rendezett ünnepélyek, megemlékezések:

- Mikulás
- Születésnapok
- Teadélutánok
- Húsvét
- Anyák napja
- Zeneiskolai végzősök és kiváló tanulmányi eredményt elért tanulók jutalmazása
- Adventi megemlékezések

6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján.

6.1. A pedagógus általános feladatai

A pedagógus:

- felelősséggel és önállóan a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a Köznevelési Törvény, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, továbbá a főigazgató útmutatásai alkotják. Nevelő- oktató munkáját egységes elvek alapján, módszereinek szabad megválasztásával végzi,
- alaptevékenysége azokat a tanórai és tanórán kívüli teendőket foglalja magában, amelyek az intézmény rendeltetése szerint nevelő-oktató munkából az egyes munkaköröknek (osztályfőnök, tanító) megfelelően minden nevelőre kötelezően vonatkoznak,

- napi rendszerességgel megbeszéli és kialakítja a legfontosabb napi feladatokat a tanulócsoportjában tanító nevelőkkel, és szükség esetén egyeztet velük;
- tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő fejlesztő foglalkoztatásra, a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi;
- a lemaradó tanulók számára felzárkóztató foglalkozásokat szervez, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- gondot fordít a tehetséges tanulók megfelelő foglalkoztatására, amit a tanórai differenciáláson kívül egyéni tehetséggondozó foglalkozás illetve tanulmányi versenyekre való felkészítés formájában is megtehet;
- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással, sokoldalú szemléltetéssel szolgálja, s maga gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről;
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját annak figyelembe vételével, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen;
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen;
- a kötelező írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal együtt értékeli;
- az írásbeli számonkérések anyagait a következő tanórára, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani;
- a tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi, s ennek keretében feladata a gyermekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók állandó, tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, szükség szerinti családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el;
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét;
- biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek;
- tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat szervez a tanulók életkorának, igényeinek megfelelően;
- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának és öntevékenységeinek kialakítására;

- a közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait;
- a félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megíratja;
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor;
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik és a módszertani fejlesztések körében való tájékozódik
- közreműködik az iskolaközösség kialakításában és fejlesztésében;
- a nevelő-oktató munkával összefüggő megbeszéléseken, értekezleteken részt vesz.
- részt vesz az iskola szülői értekezletein,
- egyes adminisztratív és szervezési feladatokat elvégez, melyeket az intézmény nevelő-oktató munkája tesz szükségessé, illetve az érvényben lévő jogszabályok előírnak;
- a tanítási időn kívül – a tanév programjának megfelelően – szakmai tanácskozáson, értekezleten részt vesz;
- jogszabály által meghatározott időszakonként és módon, szakmai továbbképzéseken vesz részt;
- Szertárrendezés, szaktantermek rendben tartása
- Osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása,

A pedagógus általános feladatai túl, intézményvezetői megbízást követően

- osztályfőnöki, munkaközösség- vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatot lát el
- közreműködik pályázatok előkészítésében és megvalósításában
- tanítás nélküli munkanapon a főigazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- Az iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés.

A pedagógus munkaköréhez meghatározott feladatok ellátásán túl nem köteles az intézményben tartózkodni. A pedagógus a munkából való távolmaradásának okát lehetőleg előző nap, de legkésőbb munkájának kezdete előtt 30 perccel köteles jelenteni az intézményvezetőnek vagy az általános iskolai igazgatóhelyettesnek illetve a tagozat vezetőjének.

A pedagógusoknak az intézményi rendezvényeken külön felszólítás nélkül kötelező részt venni.

6.2. Osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt minden évben a főigazgató bízza meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatáskörei:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Munkáját tudatosan és tervszerűen – az év elején elkészített osztályfőnöki munkaterv, tanmenet alapján – végzi.
- Együttműködik az osztály diák-önkormányzati tagjaival, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi az osztály kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő gyermekvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola gyermekvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Rendkívüli estekben órát látogat az osztályban.

Az osztályfőnök a gyermekről többféle forrásból tájékozódhat: felkeresheti a családot, megismerheti a gyermekkel korábban foglalkozó pedagógus véleményét, megfigyelheti diákjait tevékenység közben, társaik körében, beszélgethet velük. Mindezek - s a hasonló korú gyermekekre vonatkozó régebbi tapasztalatai és pszichológiai-pedagógiai ismeretei - alapján viszonylag hamar kialakíthat minden tanítványáról egy képet, amely kiindulópontja lehet fejlesztési elképzeléseinek.

Az igényes osztályfőnöki munka megkövetel bizonyos feljegyzéseket: célszerű rögzíteni a kiinduló helyzetet (például szociometria), azaz milyennek ismertük meg az osztályt és tanulóinkat; mindenképpen le kell írni a munkánkat irányító értékeket, a gyermekekkel közösen megfogalmazott célokat, programokat, a munkamegosztást. Ahhoz, hogy a tanítványainkról szerzett információk megbízhatóak, később is felhasználhatók legyenek, szükséges rögzíteni a növendékekkel kapcsolatos fontosabb eseményeket, megfigyeléseket – osztályáról csoportprofilt készít, melyet minden év elején kiegészít, módosít.

6.3. Munkaközösség vezetők általános feladatai:

- időszakonkénti nevelési eredményvizsgálat megszervezése, lebonyolítása, elemzése, értékelése, feladatok meghatározása.
- Helyi szakmai pedagógiai továbbképzés tartalmi kimunkálása.
- Az osztályozó vizsgára bocsátó bizottság munkájának segítése.
- Megszervezi az adott tagozaton a munkaközösségi összejöveleteket.
- Javaslattétel a nevelési értekezletek témáira.
- Esetenként döntés a tanulók egyes fegyelmi ügyeiben.
- Összefoglaló elemzés, értékelés, beszámoló készítése a nevelőtestület számára, valamint – igény szerint – az főigazgató részére a munkaközösség tevékenységéről.
- Irányítja a munkaközösség tagjainak szakmai fejlődését, biztosítja a szakirodalmat.
- Képviseli a munkaközösséget az intézményen belül, kívül.
- Az egészségügyi nevelési feladatok megoldásának segítése.
- A tanulmányi versenyek ügyeinek intézése.
- Az általános rend, fegyelem ellenőrzése, az iskolai munka zavartalanságának biztosítása.
- Az oktatói nevelői és egyéb az intézményi működési feladatokhoz kapcsolódó jogszabályok, rendeletek figyelemmel kísérése, karbantartása, ismertetése.
- Leltározás.
- Az adott munkaközösség vezetése.
- Gyermekek-, ifjúságvédelmi feladatok intézésében való segítség.
- A munkaköri leírásban nem megjelölt eseti –soron kívüli– feladatok megoldása a főigazgató vagy helyettese megbízása alapján.
- Mérés, értékelés
- Önértékelés
- Teljesítményértékelés

7. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések - gyermekvédelem

A társadalomban bekövetkezett kedvezőtlen gazdasági változások (növekvő munkanélküliség, létbizonytalanság), ennek következtében a növekvő életviteli devianciák, az egészségre ártalmas élvezeti szerek elterjedése, az értékrend-váltás, a családok egyre gyakoribb szétesése stb. rendkívül komoly veszélyeztető hatások a felnövekvő nemzedék egészséges fizikális és mentális fejlődésére.

A családok megélhetési gondjai ebben a nehéz társadalmi helyzetben tovább nőttek. Olyan családok kerültek perifériára, akik eddig gyermekeik megélhetési lehetőségeit, feltételeit biztosítani tudták. Olyan „kompenzációs” mechanizmusok léptek életbe, melyek rendkívül rossz mintaként szolgálnak a jövő nemzedéke számára.

Az iskolai gyermekvédelem nem függetlenítheti magát ezektől a jelenségektől. Sajátos eszközeivel hozzá kell járulnia a gyermekek egészséges, biztonságos, a társadalmi normákhoz minél inkább közelítő magatartásának, életszemléletének kialakításához. Fontos, hogy bekapcsolódjunk abba a társadalmi összefogásba, mely korunk veszélyforrásaival szemben a tanulók személyiségének formálására és a prevencióra helyezi a hangsúlyt.

Célunk:

- Az alapvető társadalmi, erkölcsi, etikai, életviteli, magatartási stb. normák szükségszerűségének megértetése és elfogadtatása a tanulókkal.
- Személyiségük és életszemléletük olyan irányú fejlesztése, hogy képesek legyenek ítéletalkotásra, a negatív jelenségek elutasítására.

Feladataink:

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók és családok körének számbavétele. A veszélyeztető tényezők **feltárása**.
- **A prevenció** – Olyan felvilágosító, oktató-nevelő, életszemlélet-fejlesztő tevékenység, mellyel képessé tesszük tanulóinkat arra, hogy a rájuk leselkedő veszélyeket elkerülhessék.
- Megfelelő értékrend, ítélőképesség, felelősségvállalás kialakítása a tanulóknál, az életviteli nehézségek és devianciák kialakulásának elkerülésére.
- **Korrekción** – A már meglévő - a gyermek biztonságát, egészségét, személyiségének egészséges fejlődését - veszélyeztető tényezők hatásainak csökkentése.
- **Segítségnyújtás** – A mentálisan, szociálisan vagy bármely területen segítségre szoruló gyermekek, ill. családok megsegítése, az ehhez szükséges források felkutatása.

Tevékenységeink:***1. A feltárás területén:***

- Családlátogatások, környezettanulmányok, melyeket az osztályfőnökök, gyermekvédelmi felelős, szociális munkás vagy védőnő jogosult tenni.
- Nyilvántartásba vétel (iskolai adatlap), ill. jelzés a megfelelő intézmény felé

2. A prevenció területén:Felvilágosító tevékenység

- Védőnői és iskolaorvos által tartott előadások
- Drog-prevenciós program

Tananyagba ágyazott ismeretek nyújtása

- Etika tantárgy tanítása
- Személyiségfejlesztés – a drámapedagógia módszereivel
- Környezeti és egészségvédelmi program

Tanórán kívüli lehetőségek

- DÖK – a diákjogok ismerete és érvényesítésének gyakorlása
- Szabadidős tevékenységek – az értelmes és tartalmas szabadidő eltöltésére; a deviáns körök elkerülése érdekében

3. A korrekció és segítségnyújtás területén:A szociális hátrányok kompenzálása

- segélyek, ösztöndíjak, pályázatok stb.
- tankönyv-és taneszköz vásárlás támogatása
- Kapcsolattartás és segítségkérés kompetens intézményektől és szervezetektől (pl.: Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Nevelési Tanácsadó, Rehabilitációs Bizottság, stb.)

Mentális hátrányok kompenzálása

- Nyugodt, biztonságos légkör biztosítása
- Gyakori, tapintatos beszélgetések; egyéni bánásmód

A tanulói jogok védelme ill. érvényesítéseA szülői jogok védelme és érvényesítéseSzoros együttműködés a családokkal***A gyermek és ifjúságvédelmi felelős feladatai:***

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók nyilvántartása
- A veszélyeztető tényezők feltárása
- Segélyezésekkel kapcsolatos ügyek intézésének segítése
- Kapcsolattartás az érintett családokkal és a megfelelő intézményekkel, hatóságokkal

- Fogadónap tartása, hogy az érintettek is lehetőséget kapjanak problémáikkal személyesen megkeresni a gyermekvédelmi felelőst
- Együttműködés az osztályfőnökökkel és az iskolavezetéssel
- A tanulók személyiségfejlődésének elősegítése

Osztályfőnökök, pedagógusok feladatai:

- Együttműködés a gyermekvédelmi felelőssel
- A tanulók részére egészségük, testi épségük, tanulói és személyiségjogaik megőrzéséhez szükséges ismeretek átadása; szükség szerint ezek védelmében való intézkedés
- Szülők tájékoztatása, ha a gyermek jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek

Képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés

Intézményünkben már évek óta kiemelt feladat a hátrányos helyzetű – többek között a szociálisan hátrányos helyzetű - tanulók esélyeinek növelése, ill. számukra az esélyegyenlőség megteremtése. A hátrányok ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervezünk hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink számára, akiknek nevelését, oktatását a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban oldjuk meg.

A képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

8. Kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése, oktatása

8.1. Kiemelt figyelmet igénylő tanulók

a) Különleges bánásmódot igénylő tanuló:

- aa) sajátos nevelési igényű tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges tanuló,

b) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint a szociálisan **hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló**,

A különleges bánásmódot igénylő tanulók is részt vehetnek alapfokú művészetoktatásban (egyéni hangszeres képzésben). A velük való foglalkozás céljai, feladatai és tevékenységei megegyeznek az általános iskolában alkalmazottakkal.

8.1.1. Sajátos nevelési igényű tanuló

Célunk:

A beszéd- és egyéb fogyatékból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása. A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében. A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása. Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése

Feladataink:

- Intézményünk a feladatok megszervezését részben a kötelező órák szervezésével látja el, amelyeken az ismeretek rögzítése, egyéni megsegítésekkel történő automatizálása zajlik.
- Emellett rehabilitációs célú foglalkozásokat is szervezünk, melyeknek célja a fennálló zavarok csökkentése, kompenzáló technikák elsajátítása, az alkalmazások elsajátítása az ismeretek más úton történő rögzítésével.
- A SNI- tanulóknak a sérülés fajtájától és súlyosságától függően különleges gondozási igényei vannak. Az életkori sajátosságoknak a fogyatékból okozott részleges és teljes körű módosulása, valamint az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesése, lassúbb ütemű és az átlagostól eltérő szintű fejleszthetősége miatt a befogadó pedagógustól az SNI- gyermekek együttnevelése nagyobb mértékű differenciálást, kiegészítő, fejlesztő, korrekciós célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

- A motiváció felkeltése és fenntartása kiemelt pedagógiai feladat minden tanulási helyzetben.
- Iskolánkban a SNI-s tanulók teljes integrációja megvalósul: az együttnevelés minden készségtárgyi tanórára és foglalkozásra kiterjed.
- Az integráció inkluzív módon valósul meg: az együttnevelés során a pedagógusok mellett minden odajáró gyermeknek és szüleinek természetes az elfogadás és tolerancia.
- A tanterv megvalósításának szervezeti keretei és feltételei úgy strukturálódnak, hogy az iskola valamennyi tanuló haladását biztosítani tudja.
- Az SNI tanulók nevelésében, oktatásában részt vevő pedagógus feladata:
  - a pedagógiai diagnózis elkészítésében, speciális segédeszközök kiválasztásában való részvétel
  - javaslat gyógypedagógiai specifikus módszerek alkalmazására
  - együttműködés a többi pedagógussal,
  - a tanulók haladásának nyomon követése, javaslatok megfogalmazása az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerváltásokra
  - közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs tevékenység tervezésében,
  - ezt követően terápiás fejlesztő foglalkozások tartása - egyéni fejlesztési terv alapján

Tevékenységeink:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – részlegesen integrált – oktatásuk. Az együttnevelést megvalósító intézményként többet vállalunk, magasabb értéket kínálunk, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tevékenységeink biztosítják:

- Az iskola vezetősége támogatja a pedagógusok részvételét az integrációt segítő szakmai programokon akkreditált továbbképzéseken.
- Iskolánk pedagógusai, valamennyi dolgozója, gyermek- és szülői közössége felkészült a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a habilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesül és a sérülés specifikus módszertani eljárásokat alkalmazzuk.
- Magyar és matematika órákon, lehetőség szerint csoportbontást alkalmazunk.
- A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény

típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

- Kapcsolatot tartunk a Nevelési Tanácsadó és a Képességvizsgáló szakembereivel.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok vesznek részt, akik
  - a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
  - egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus, ennek alapján a pedagógusok egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak;
  - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítik,
  - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresnek;
  - a közös tanórákon illetve foglalkozásokon alkalmazkodnak az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
  - együttműködnek különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatokba.

8.1.2. A beilleszkedési és magatartási zavarokkal küzdő tanulók

Sajnálatos, de általános tapasztalat, hogy a beilleszkedési és magatartás zavaros gyermekek száma az utóbbi időben jelentősen megemelkedett.

A beilleszkedési és magatartási zavarok szoros összefüggést mutatnak a hátrányos helyzettel és a tanulási zavarokkal.

Célunk:

Preventív és korrekciós tevékenységgel az egészséges személyiség kialakulásának segítése;

ezáltal csökkenteni magatartási és viselkedési problémával küzdő tanulók számát, ill. a problémák súlyosságát.

Feladatunk:

- Az iskolánk széles kínálatából minél több gyereknek találni olyan tevékenységet, amiben sikeres lehet, és ezáltal kompenzálhatja tanulási sikertelenségeit.

- A tanulók megfigyelésével a tünetek korai felismerése és kezelése.
- Segítség és tanácsadás gyermeknek és szülőnek.
- A családdal való szoros együttműködés és szükség szerint, a probléma súlyosságától függően, külső szakemberek segítségének igénybevétele. (pszichológus, gyógypedagógus, logopédus...)
- Adaptív tanulásszervezéssel és személyiségfejlesztéssel, sikerélmény biztosításával, a kudarchelyzetek minimálisra csökkentésével az egészséges személyiség kialakulásának segítése. Ezáltal biztosított a sikertelenség, sorozatos kudarc miatt kialakuló deviáns magatartású gyermekek számának csökkenése.
- Példamutatás, pozitív minta adása.

Az eredményes segítségadáshoz nélkülözhetetlen:

- A problémák okainak pontos ismerete és meghatározása (organikus, mentális, környezeti)
- A személyiségfejlődés és szocializáció folyamatának pontos ismerete (szakirodalom, továbbképzések)
- A pedagógusok és szülők tevékenységének, követelményeinek és értékelési rendszerének összehangolása,
- A módszertani kultúra bővítése mind a tanítás, mind a konfliktuskezelés területén,
- A tapasztalatok átadásának biztosítása.

Tevékenységeink:

- Információk gyűjtése a gyerekekről
  - Óvodai vélemény az óvónőktől
  - Iskolaérettségi vizsgálatok eredményei (Nevelési Tanácsadótól)
  - Bemeneti és fejlődést vizsgáló mérések, megfigyelések az iskolai szocializáció és a teljesítmény nyomon követésére
  - Szülőkkel való beszélgetés családlátogatás, fogadóóra stb. keretében
  - Egy osztályban tanító pedagógusok esetmegbeszélései, tapasztalat ill. módszerátadó hospitálásai
- Szoros együttműködés a családdal, a logopédussal, a szakszolgálatok szakembereivel, a Családsegítő Központtal, a Gyámügyi osztállyal és a szociális munkásokkal.
- Differenciált, ill. adaptív tanulásszervezés a tanítási órákon egyrészt az egyéni fejlődés, másrészt a változatosság biztosítása, a monotónia elkerülése céljából (Pl. kooperatív tanulásszervezés, csoportos, ill. páros tanulás...)
- A tanári hatékonyságot erősítő módszerek alkalmazása (drámapedagógia)

- Képzőművészet-terápia – kreatív közösségi tevékenység magatartási, viselkedésproblémás gyermekek számára
- Ösztönző rendszer működtetése, mely nem csak a tanulásban kiváló tanulókat juttatja sikerélményhez. (Főigazgatói dicséret).

Abban a kérdésben, hogy a tanuló valóban beilleszkedési, magatartási rendellenességgel küzd-e a Nevelési Tanácsadó vagy a szakértői- és rehabilitációs bizottság dönt.

Ha a zavar pedagógia eszközökkel kezelhető, korrigálható, akkor iskolánk pedagógusai próbálnak meg segíteni, ha a probléma ennél súlyosabb, külső szakemberek segítségét kérjük.

8.2. Tanulási kudarcnak kitett tanulók

A tanulási kudarc komplex jelenség. Nem csupán az értelmi képességek fejletlensége, kialakulatlansága, hanem a teljes személyiség problémája. A tanulási kudarc magában hordozza a magatartási, viselkedési problémák kialakulásának, a devianciának a veszélyét is.

A gyermek számára az iskolába lépéstől kezdve, hosszú éveken keresztül a tanulás lesz a fő tevékenységi forma, melynek minőségétől függ továbbtanulása, személyiségfejlődése, jövője.

Ezért fontos, hogy a tanulási nehézségeket, zavarokat, problémákat minél előbb felismerjük és kezeljük.

Célunk:

A tanulási kudarc, a tanulási probléma kialakulásának elkerülése, ill. a már meglévő tanulási nehézségek minél hatékonyabb kezelése.

Feladatunk:

- A tanulási zavarok korai felismerése
- A probléma okának, okainak megállapítása (képességek, képességek hiánya, családi háttér, pedagógusi hiányosság stb.) és lehetőség szerint az okok megszüntetése
- Minden gyermeket a saját képességeinek megfelelő szintű képzésben részesíteni
- Pedagógiai módszer- és eszköztárunk bővítése, tökéletesítése annak érdekében, hogy a gyermekekben a tanuláshoz szükséges alapképességeket, képességeket kialakítsuk; képessé tegyük őket az ismeretek megfelelő szintű elsajátítására, alkalmazására.
- A manifesztálódott tanulási zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) kezelése, akceptálása a tanuló teljesítményének értékelésében

- Szükség szerint külső szakemberek segítségének igénybevétele

Tevékenységeink:

- Az iskolát kezdő tanulókat megfigyeljük, egyéni képességeiket feltérképezzük különféle vizsgálati eljárásokkal, tesztekkel. (Pl. Difer, iskolaérettségi vizsgálatok stb.) Ehhez a logopédus és a gyógypedagógus képesítésű kollegáink segítségét is igényeljük.
- Kapcsolatot tartunk a Nevelési Tanácsadó és a Képességvizsgáló szakembereivel. Véleményt, szakmai tanácsot kérünk a problémás tanulók egyéni fejlesztéséhez.
- A Difer bemeneti és az országos kompetenciamérés eredményeinek ismeretében intézkedési tervet dolgozunk ki a fejlesztés folyamatának és feladatainak meghatározásával.
- Gyógypedagógust alkalmazunk.
- Szükség szerint más külső szakember segítségét kérjük.
- Az egyéni fejlődési ütemet és haladást figyelembe véve döntően differenciált és adaptív óraszervezéssel irányítjuk a tanítási órákat.
- Az óvodából az iskolába való átmenet segítése érdekében az alapozó időszak tevékenységeinek beépítése a tanítási folyamatba
- Az alapozó időszakot „megnyújtjuk” alkalmazkodva ezzel a tanulók egyéni képességeihez
- A hatékonyabb tanulás érdekében tanulástechnikai segítséget adunk a „Tanulás tanulása” programmal.
- Mivel a szülők nem minden esetben tudnak hatékonyan segíteni a tanulásban, ezért alsó tagozaton az egész napos iskolai nevelés keretében, felső tagozaton tanulószobán készülhetnek a gyerekek – tanítói, tanári segítséggel. A házi feladatok kijelölésénél szintén törekszünk a differenciálásra.
- Az ellenőrzés, értékelés során az írásbeli és szóbeli feleletek arányát alapvetően a tanuló személyisége, egyéni képessége határozza meg.
- Figyelünk rá, hogy az iskolai élet területén találjunk olyan tevékenységet a gyermek számára, amelyben sikerélményhez juthat, hogy így kompenzálhassa tanulási sikertelenségét.
- Fejlesztjük a gyermekek önismeretét. Reális önértékeléssel, kellő önbecsülésre tehetnek szert, és tudatosan elkerülhetik vagy feldolgozhatják a kudarcokat.
- Fontosnak tartjuk a szülők felvilágosítását, a velük való együttműködést és kapcsolattartást.
- Osztályfőnökök számára kötelező a családlátogatások szervezése az 1. és 5. osztályban, valamint az újonnan érkező tanulók esetében.

8.3. Tehetséges tanulók nevelése, oktatása

A tehetség- és a képességek kibontakoztatása szempontjából elsődleges, hogy tanulóink versenyképes, használható, gyakorlatias tudásra tegyenek szert. Mindehhez szükséges az egyéniség, személyiség erőteljesebb fejlesztése. A magasabb szintű gondolkodási képességek erősítése, a természeti és gazdasági jelenségek értelmezése, a probléma megoldási technikák megismertetése, igazi műveltségélményhez juttatás. Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagost túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői:

- átlagosnál magasabb intelligencia,
- magas fokú kreativitás,
- a következtetés képessége,
- önálló útkeresés,
- szorgalom és kitartás,
- előítéletektől való mentesség,
- bizonytalanság tolerálása,
- becsvágy,
- kockázatvállalás,
- divergens gondolkodás,
- folyamatos kommunikáció.

Iskolánk alapvető feladata a tanulói képességek minél magasabb szintű kialakítása, fejlesztése, kibontakoztatása a tantervi témákon keresztül és azon túl.

Ennek megvalósításához figyelembe vesszük a következő alapelveket:

- A képességek kialakulásának, ill. kialakításának megfelelő hierarchiája van. Egy új képesség kialakításhoz szükség van egy más képesség meglétére.
- A fejlesztésnek tervszerűnek és folyamatosnak kell lennie.

A tanórai folyamatokban érvényesülő alapelveink:

- Kis lépések alkalmazásának elve
- A tanulók egyéni fejlődését figyelembevevő differenciált tanulásszervezés elve
- A pedagógusok, szülők, tanulók együttműködésének elve
- A rendszeresség elve
- A tanulói egyenrangúság elve
- Az ismeretközpontúság helyett a képességfejlesztés, kompetenciafejlesztés elsődlegességének elve

A képességek optimális fejlődéséhez feltétlenül szükséges:

- a megfelelő szociális közeg,
- motiváció, a pedagógusok ösztönző attitűdje,
- bizalom,
- a megfelelő tárgyi környezet,
- gyakorlás, egyéni tevékenykedtetés,
- irányító és inspiráló környezet,
- a fejlesztés optimális idejének (szenzitív szakaszok) hatékony kihasználása,
- a képességek hierarchikus kialakítása.

A tehetséggondozás számunkra azt jelenti, hogy keressük tanulóinkban azokat az adottságokat, képességeket, amelyek kibontakoztatása, megerősítése által sikeressé tehetjük őket, megtapasztalhatják egyéni értékeiket, sikerélményt az életpálya-építés egyéni alapjait biztosítjuk számukra. Tudjuk, hogy idejekorán, a szükséges valószínűséggel bármely társadalmi rétegben született gyermekről megállapíthatjuk a vele született vagy tanult tehetséget. Az esélyegyenlőség csak abban az esetben valósulhat meg, ha a kedvezőtlen helyzetben élő, jó adottságokkal rendelkező gyermekek minél hamarabb hozzájuthatnak adottságaik, képességeik kifejlesztésének a lehetőségeihez. A speciálisan szervezett, céltudatos munkával, speciális gondozással és feltételekkel a kiemelkedő képességek fejleszthetők. Ahányféle emberi adottság és képesség van, annyi fejleszthető tehetséggé, s szinte ahány ember, annyi tehetséges ember is van. A felismert tehetség neveléséhez világosan megfogalmazott célra, mindenre kiterjedő nevelési koncepcióra és következetes, szorgalmas munkára van szükség.

Célunk:

- Az egyéni képességek kibontakoztatása, a tehetségek felismerése, fejlesztése.
- Az átfogó célkitűzéseink között nagy hangsúlyt fektetünk a tanulók szociális készségének fejlesztésére, mivel az egyén társadalomba való beilleszkedésének egyik fontos mérföldköve együttműködési készsége, mások és a másság elfogadása, a kooperációra és az empátiára való hajlam, érzékenység mértéke. Célunk ezért az egyén személyes kompetenciájának fejlesztésével párhuzamosan a tanulók érzelmi és a szociális kompetenciájának tudatos fejlesztése is tanórai és tanórán kívüli keretekben egyaránt.

Feladatunk:

- A tanulók egyéni képességeinek és érdeklődésének feltárása

- Olyan személyi, tárgyi, környezeti és széleskörű kínálati lehetőség biztosítása, mellyel a tanuló képességei iskolán belül is feltárhatók, optimális szinten fejleszthetők.
- A közvetített ismeretek, készségek, kompetenciák differenciált fejlesztését lehetővé tevő tanulásszervezés, a tehetségek differenciált kezelése, fejlesztése.
- Kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felkarolása, menedzselése szükség szerint - fejlődése érdekében - más szakemberhez irányítása.
- A sportban és a művészeti tevékenységekben tehetséges tanulók képességeinek minél jobb megalapozása, kiteljesítése.
- Családokkal való folyamatos kapcsolattartás – tájékoztatás a felismert tehetségről, a fejlesztés lehetőségéről, formájáról, helyéről – annak érdekében, hogy támogassák a gyermek fejlesztését.

A tehetséggondozás szervezeti formái:

- A tanítási órán differenciált feladatok biztosítása. Csoportbontásnál fontos a viszonylagos homogenitás, hogy a tehetséges gyermekek a velük versenyképes kortárstanulókkal ismételten összemérhessék képességeiket, erejüket. Megvalósulhat a tantervdúsítás, tananyag gazdagítás. Egyes anyagrészekkel elmélyültebben foglalkozhatnak, gazdagíthatják a követelményrendszert, projektet készíthetnek, gyűjtő- és kutatómunkát végezhetnek.
- Szakkörök- tehetséggondozó tanórák óratervi beépítése
- Második idegen nyelv
- Pályázatok
- Képzőművészeti kiállítások
- Versenyekre felkészítés (iskolai, kerületi, megyei, országos)
- Vetélkedők
- Középiskolai előkészítők
- Táborok: sporttáborok, nyelvi táborok, művészeti táborok, erdei iskolák

8.4. Szociálisan hátrányos helyzetű tanulók nevelése, oktatása

Intézményünkben már évek óta kiemelt feladat a hátrányos helyzetű – többek között a szociálisan hátrányos helyzetű - tanulók esélyeinek növelése, ill. számukra az esélyegyenlőség megteremtése. A hátrányok ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervezünk hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink számára, akiknek nevelését, oktatását a többi tanulóval együtt, azonos osztályban, csoportban oldjuk meg.

A képesség-kibontakoztató felkészítés a személyiségfejlesztés, a közösségfejlesztés segítségével járul hozzá a tanulási kudarcból, a szociális hátrányból eredő lemaradás csökkentéséhez, a tanuló egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatásához, tanulási, továbbtanulási esélyének növeléséhez. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Célunk:

Esélyteremtés a felzárkózásra a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

Feladatunk:

- A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók személyének és körülményeinek feltárása
- Az állami és helyi konkrét anyagi, ill. természetbeli juttatásokhoz való hozzáférés biztosítása a fizikai szükségletek kielégítéséhez és a tanulás tárgyi feltételeinek megteremtéséhez.
- A szociális hátránnyal együtt járó kulturális hátrányok kompenzálása az oktatás tárgyi feltételeinek és színvonalának minél magasabb szintű biztosításával.
- A szociális hátrányok leküzdésében szoros együttműködés kialakítása – közvetlen partneri viszony – szükséges a szülők, pedagógusok és a segítő szervezetek között.

Tevékenységek:

- Felmérjük a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók körét.
- Tájékoztatjuk a szülőket a támogatások igénybevételének lehetőségeiről. Szükség szerint segítséget adunk a kérelmek írásában, adatlapok kitöltésében.
- Tájékoztatjuk a szülőket a különböző pályázatokról, ösztöndíjakról. Segítünk ezek megírásában. (pl. Macika – Útravaló, Arany János ösztöndíj...)
- Rendszeresen látogatjuk a hátrányos helyzetű tanulókat, osztályfőnököknek kötelező a családlátogatás, de bizonyos esetekben gyermekvédelmi felelős, szaktanári családlátogatások is indokolt lehet.
- Pályázati forrásból rendszeres támogatást nyújtunk a rászoruló gyermekek táborozási és utazási költségeihez, egészségügyi ellátásához, étkezési támogatásához és tanulmányi versenyek nevezési díjainak finanszírozásához.
- Az alanyi jogon járó állami és helyi juttatásokhoz való hozzájutás feltételeit nyilvántartjuk és felhívjuk a szülők figyelmét a szükséges igazolások beszerzésre. Pl. étkezési kedvezmény igénybevételéhez szükséges igazolások stb.

- Kapcsolatot tartunk azokkal az intézményekkel, akik bármilyen módon segítséget tudnak adni a hátrányos helyzetű gyermekek megsegítésében. (Pl.: Gyermejkölési Szolgálat, Gyámhatóság, Családsegítő Központ stb...)
- A kulturális hátrányok kompenzálására azt az egyéni képességekhez igazodó képzési rendszert kínáljuk, ill. alkalmazzuk, melyet a felzárkóztatás és tehetséggondozás egyéb területein már felsoroltunk. (Pl. differenciálás és egyéb tanulásszervezési eljárások, szabadon választható képzési területek, szakkörök, sportkörök stb.)
- Kiemelten kezeljük a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek továbbtanulásának előkészítését, ill. a pályaorientációs munkát. Felvételi felkészítőket szervezünk, a sikeres középiskolai felvételi vizsgák megalapozására. Mentortanár segítségét kérjük.
- A veszélyeztetett csoportok számára drog-és bűnmegelőzési programokat szervezünk a Komlói és Sásdi Rendőrkapitányság és más szervezetek bevonásával.
- Rendszeresen látogatjuk a hátrányos helyzetű tanulókat. A kötelező családlátogatásokon (1. és 5. osztály) kívül bizonyos esetekben gyermekvédelmi, szaktanári látogatások is indokoltak lehetnek.

9. A tanulói jogok az intézményi döntéshozatalban

Az oktatási intézményben a tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére **diákönkormányzatot** hozhatnak létre.

A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban:

- *Döntési jogkör – a nevelőtestület véleményének kikérésével;*
- *Véleményezési jogkör;*
- *Egyetértési jogkör;*

A diákönkormányzat dönt – a nevelőtestület véleményének kikérésével:

- saját működéséről;
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról;
- hatáskörei gyakorlásáról;
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról;
- az iskolai diákönkormányzati tájékoztatási rendszer /iskolaújság, iskolarádió, stb/ létrehozásáról és működtetéséről, valamint a tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének és munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzatnak véleményezési joga van. A véleményezési jogkör gyakorlása két esetet szabályoz:

1. A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni
2. A diákönkormányzat véleményt mondhat

1. A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
- a házirend elfogadása előtt;
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál;
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához;
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez;
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához;
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához;
- az 20/2012. EMMI-rendelet 15. § (1) bekezdésében meghatározott tájékoztató elfogadása előtt – a választható tantárgyak köréről
- az első tanítási óra reggel nyolc óra előtti megkezdéséhez ^{a)};
- köznevelési intézmény vezetőjének megbízása, megbízás visszavonása előtt;
- tanulói fegyelmi eljárás esetén;
- az intézményi munkaterv tanulókat érintő részénél;

a) Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha a jogszabály másképpen nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

2. A diákönkormányzat véleményt nyilvánít:

- a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviselőten túl részt vesz az iskolai élet alábbi területeinek segítésében, szervezésében is.

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
- sportélet;
- túrák, kirándulások szervezése;
- kulturális programok szervezése;
- iskolaújság;
- iskolarádió;

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit.

10. Partneri kapcsolattartás formái

Az iskolai működés során elsődleges célunk a partneri elvárásoknak való megfelelés, az elégedettség növelése.

Az együttműködés során növelni kell a partnerek bevonását az iskolai életbe (rendezvényeken való részvétel, jogkörök gyakorlása, stb.), továbbá biztosítani kell az intézmény nyitottságát (nyílt napok, dokumentumok nyilvánossága, stb.).

A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formáit elsősorban a közös pedagógiai feladatokra kell építeni.

10.1. Pedagógusok és tanulók kapcsolattartási formái:

Osztályközösség

Az osztályközösség élén, mint pedagógusvezető, az *osztályfőnök* áll.

Feladata sokrétű:

- szabad véleménynyilvánítás lehetőségének és a demokratikus döntés létrejöttének biztosítása.
- irányítsa úgy a tanulókat, hogy minél többen jussanak érdemi munkával járó megbízáshoz (tanterem-, tanulmányi-, kulturális-, sport-, szekrényfelelős, ügyeletes stb.),
- az iskolai és osztály diákönkormányzattól kapott információkat építse be nevelő munkájába.

Diákönkormányzat (DÖK)

Az iskolánkban a diákmozgalmat a *DÖK-segítő pedagógus* támogatja és fogja össze. Tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. Véleményt nyilváníthat:

- A tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések tárgyalásakor,
- A tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésekor, szervezésekor,
- A tanórán kívüli tevékenységek formáinak meghatározásakor,
- Az iskolai sportkör működési rendjének megállapításakor.

A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és a nevelőtestület előtt az iskolai diákönkormányzat képviseli. A diákönkormányzat tagjai a 4-8. osztályok választott képviselői.

A diákönkormányzatnak külön szervezeti és működési szabályzata van, évenként elkészített munkaterv alapján működik.

10.2. Pedagógusok és szülők kapcsolattartási formái

Szülői munkaközösség (SZMK)

Iskolánkban Szülői munkaközösség működik, mely segíti a kapcsolattartást a családi ház – a szülők – és az iskola között. Feladatuk sokrétű:

- Tájékoztatást kérhetnek a tanulókat érintő bármely kérdésben, tanácskozási joggal részt vehetnek a nevelőtestületi értekezleteken,
- Szülők véleményeit és javaslatait közvetítik az iskola felé,
- Az intézmény életét segítő kezdeményezésekben, munkák szervezésében vesznek részt,
- Mozgósítják a szülőket az iskolai rendezvényeken való részvételre, szervezésre,
- Segítik a szülők közötti kapcsolattartást.

Szülői értekezletek

Az azonos osztályba járó tanulók szüleinek az osztályfőnök tartja évi 2 alkalommal. Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés elősegítése,
- a szülők tájékoztatása
  - a tanév rendjéről, aktuális feladatokról
  - az intézmény céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, szorgalmáról
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetősége felé.

Rendkívüli szülői értekezletet hívunk össze, ha a szülők vagy a pedagógusok ezt kérik.

Háromhavonkénti kompetencia alapú szöveges értékelés

Az intézményünkben háromhavonkénti szöveges értékelés feladata a szülő és gyermek tájékoztatása a tanuló kulcskompetenciáinak fejlettségi szintjéről, egyéni

fejlődés üteméről, eredményeiről, a gyermek szociális és értelmi képességeinek valamint akarati vonásainak és gondolkodásának fejlődéséről.

Nyílt tanítási nap

Fontos, hogy a szülők betekintést nyerjenek az intézményi nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerjék meg személyesen a tanítási órák lefolyását, hangulatát, minél többféle tanulási helyzetben lássák gyermeküket, közvetlenül tájékozódjanak a tanulók és az osztályközösség életéről, ezáltal realisabb képet kapjanak gyermekükről. Intézményi nyílt napot évente egy alkalommal, a második félévben tartunk.

A szülői értekezletek, a fogadó órák, a háromhavonkénti értékelések és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

Mesés utazás Iskolaországba

Kiemelt figyelmet fordítunk az óvoda-iskola közötti partneri kapcsolatok kialakítására, fejlesztésére, a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében. Feladatellátási helyünk óvoda-iskola átmeneti programot alakít ki és valósít meg: „Mesés utazás Iskolaországba” program-sorozat címen. Az iskola több alkalommal foglalkozást tart a leendő első osztályos gyerekeknek (kreatív-ismerkedős játékok, nyelvi- sportfoglalkozások). A szülők ezalatt tájékoztatást kapnak a beiratkozásról, az iskola képzési rendjéről, a választható képzési lehetőségekről, iskolaérettség kérdéseiről. Megteremtjük a kétirányú kommunikáció lehetőségét.

Írásbeli tájékoztatás- tájékoztató füzet

- Fontosnak tartjuk, hogy a szülők papíralapú tájékoztatást is kapjanak gyermekük iskolai életével kapcsolatban. Feladataink:
- Tanulók érdemjegyeinek és félévi tanulmányi eredményének beírása,
- Szorgalommal és magatartással kapcsolatos bejegyzések elkészítése,
- Szülői értesítések, meghívók közlése,
- Tanulói igazolások ellenőrzése,
- Szülők közléseinek nyomon követése, reflektálás.

KRÉTA napló és más elektronikus kommunikációs csatornák

A szülők a KRÉTA elektronikus naplóban naprakész információt kapnak gyermekük iskolai életével kapcsolatban. Az elektronikus napló mellékleteként elektronikus ellenőrzőt használunk, amely alapján a szülő digitális módon

tájékozódhat gyermeke tanulmányi és pedagógiai előmeneteléről és egyéb tudnivalókról.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 54.§ módosított (1) bekezdése alapján az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét a tanulmányi rendszerben történő rögzítéssel- egy héten belül- értesíteni kell.

A KRÉTA rendszerben lehetőség van „E-Ügyintézésre” - bizonyos ügyek elektronikus intézésére. Ilyen – iskolánkat érintő - ügytípusok a következők:

- Beiratkozás általános iskolába
- Főigazgatói engedély diák mulasztásának igazolására kérelem benyújtása
- Tanulói mulasztás igazolása
- Személyes adatokban bekövetkezett változás bejelentése.

Az iskolánknál szülői hozzáféréssel rendelkezők a gondviselői modulba belépve a menüsorból érhetik el az e-Ügyintézés felületét. Akik nem rendelkeznek iskolánkhoz Kréta hozzáféréssel (pl. volt diákok, vagy akik még óvodás gyermeküket szeretnék beíratni), a <https://eugyintezes.e-kreta.hu/kezdolap> címen tudnak új ideiglenes felhasználóként regisztrálni és ügyet intézni.

Az iskolai Kréta elektronikus napló elérhetősége szülők és tanulók részére: <https://klik027290001.e-kreta.hu>

Természetesen a fent felsorolt ügytípusok a továbbiakban is intézhetők a korábbiakban megszokott módon is.

Iskolánk honlapján, Facebook oldalán valamint Youtube csatornáján folyamatosan tesszük közzé a friss iskolai híreket, információkat, az eseményekről készített fotókat, videókat. A féléves iskolai életről a helyi önkormányzati kiadású újság számára az intézmény folyamatosan állít össze cikkeket, beszámolókat.

Családlátogatás

Iskolánkban minden osztályfőnöknek kötelező a családlátogatás, lehetőleg abban a tanévben, amikor pozícióját megkapja. A családlátogatás keretében lehetőség nyílik környezettanulmány végzésére, a tanulók körülményeinek objektív megismerésére. Ez alkalomból a következőket vizsgáljuk:

- szociális helyzet, a tanuló helye a lakásban,
- családi légkör, a gyermek helyzete a családban,
- nevelési elvek, konkrét nevelés (testi, értelmi, erkölcsi, esztétikai),
- szabadidő eltöltése,
- a család véleménye az iskoláról, a pedagógusokról,
- a gyermek iskolai munkájának támogatása a szülő részéről.

Szükség esetén az osztályfőnök a gyermekvédelmi felelőssel, családgondozóval meggyi a családhoz.

Iskolai programok

Az iskolánkban működő és a szülők által látogatott programok erősítik meg a sokoldalú kapcsolatot szülők és pedagógusok között. Programjaink:

- farsang
- sport- és egészségnap
- anyák napja
- őszi túra
- tavaszi túra
- karácsony
- kirándulások
- kulturális bemutatók
- sportversenyek
- ünnepélyek
- ballagás
- jeles napok (Márton-nap, Föld-napja stb.)
- vetélkedők

10.3. Pedagógusok kapcsolattartási formái

Vezetői megbeszélések

Az intézményvezető, igazgatóhelyettes és a tagozatvezető minden hétfőn rövid szakmai megbeszélést tartanak, ahol az aktuális feladatok megvalósításával kapcsolatos teendők pontosítása történik.

Az intézményvezetés negyedévente egy alkalommal szakmai megbeszélést tart a munkaközösség-vezetőkkel a munkatervben foglaltak megvalósulásáról, aktuális feladatokról, pályázati lehetőségekről.

Az intézményvezetés év elején egyeztet a BECS tagjaival az intézményi önértékelés éves feladatairól, a megvalósítás során kapcsolattartásuk folyamatos.

Rendkívüli vezetői megbeszélések összehívására is sor kerülhet egy-egy fontosabb feladat vagy probléma kapcsán.

Szakmai munkaközösségek megbeszélései

Az intézményünkben működő munkaközösségek éves munkatervükben meghatározott rend szerint tartanak megbeszéléseket, szakmai fórumokat. A megbeszéléseken igény szerint részt vesz az intézményvezető, igazgatóhelyettes is.

Esetmegbeszélések

A gyermekek eredményes továbbhaladása érdekében kollégáink, zeneiskolai tanáraink évente több alkalommal tartanak kiscsoportos megbeszéléseket, melyen az adott tanuló nevelésében-oktatásában érintett pedagógusok (szükség esetén külsős szakemberek – logopédus, pszichológus, védőnő, családsegítő) vesznek részt.

Nevelőtestületi értekezletek

Az iskola éves munkatervében meghatározottak szerint és alkalommal iskolán belül nevelési értekezletet tartunk, mely a pedagógusok tájékoztatását, továbbképzését szolgálja.

10.4. Kapcsolat más intézményekkel

Hospitációk

A felsőoktatási törvény változása nyomán iskolánk lehetőséget kapott arra, hogy mentoráló, gyakorló intézményként működhessen a jövőben tovább, melynek következtében pedagógusaink főiskolai hallgatókat fogadhatnak és oktathatnak.

Maratoni Mindentudó

A mára hagyománnyá vált egész napos, iskolák közötti nagyszabású versengés nagyban elősegíti a kapcsolatok ápolását és az együttműködést a térség iskoláival, illetve más jellegű intézményeivel sőt, évről-évre újabb kapcsolatokkal, partnerekkel gazdagodunk a vetélkedők szervezése során.

10.5. Kapcsolat külső partnerekkel

Az iskola jövőbeni sikere a közvetlen partnereinkkel történő sikeres együttműködésen múlik. Célunk a jövőben partnerközpontú hálózat kiépítése partnereinkkel:

- Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szigetvári Tankerülete
- a Tankerület környező általános iskolái
- Vásárosdombói Községi Önkormányzat
- Ág Önkormányzata
- Gerényes Önkormányzata
- Kisvaszar Önkormányzata

- Tarrós Önkormányzata
- Tékes Önkormányzata
- Pécsi Szakképzési Centrum Angster József Szakképző Iskolája
- Széchenyi Zsigmond Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium
- Pécsi Tudományegyetem
- MATE, Kaposvári Egyetem, Pedagógiai Kar
- Komló Város Önkormányzat Községek Háza
- Eszterházy Károly Főiskola, Eger
- Illyés Gyula Gimnázium, Dombóvár
- Baranya Vármegyei Rendőr Főkapitányság
- Szegedi Tudományegyetem
- Vásárosdombói Sportegyesület Képességfejlődési Kutatócsoport
- József Attila Általános Iskola, Dombóvár
- Vásárosdombói Család-és Gyermekjóléti Szolgálat
- Cigány Kisebbségi Önkormányzat Vásárosdombó, Tékes
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Ág
- Pécsi Pedagógiai Oktatási Központ
- Magyar Labdarúgó Szövetség
- Tolna Megyei SZC Apáczai Csere János Technikum és Kollégium
- civil szervezetek
- védőnő, iskolaorvos, fogorvos
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
- Nevelési Tanácsadó
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Pécsi Arany János Tehetséggondozó Program

Legfontosabb partnerinkkel együttműködési megállapodást kötöttünk, melyek tartalmazzák a konkrét feladatokat.

11. Vizsgák

11.1. Tanulmányok alatti vizsgák

A tanulmányok alatti vizsgák a következők:

- javítóvizsga
- osztályozó vizsga
- különbözeti vizsga
- pótló vizsga
- év végi vizsga

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet az a tanuló, aki

- tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott
- az osztályozó vizsgáról, különbözeti vizsgáról számára fel nem róható okból elkésik, távol marad, engedély nélkül eltávozik.

A tanuló javítóvizsgát az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban – augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időpontban tehet.

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha

- ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani – a hiányzás mértéke 250 óra, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30%-a,
- ha felmentést kapott a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- ha engedélyezték számára, hogy egy vagy több tantárgy követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát még az adott tanítási évben kell megszervezni.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát abban az esetben kell tennie a tanulónak, ha iskolaváltás (nem azonos iskolatípus esetén) vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatásához számára ezt előírja az az intézmény, amelyben tanulmányait folytatni kívánja.

Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie, amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján a főigazgató jelöli ki. A tanuló kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Év végi vizsga

A nyolcadik évfolyamon a közismereti tárgyakból év végi vizsgát tartunk. A vizsga rendjét az Év végi vizsga szabályzata tartalmazza.

Zeneiskolai intézményegység vizsgái:

- félévi előjátzás,
- év végi vizsga,
- művészeti alap- és záróvizsga

A vizsgák részletezése a zeneiskolai intézményegység Helyi Tantervében.

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni, azzal a kiegészítéssel, hogy a főigazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet.
- A vizsga időpontjait a főigazgató jelöli ki, melyet a helyben szokásos módon valamint az intézmény honlapján közzétesz.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal térítvevényes postai értesítést kap
- Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető vizsga. Három évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben főigazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg. A tantervi követelmények az iskola honlapján folyamatosan megtekinthetők
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, a főigazgató adhat engedélyt.

Vizsgaforma, vizsgarészek

- szóbeli vizsga
- írásbeli vizsga

A tanulmányok alatti vizsgák különös - eljárási - szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelvtan és magyar irodalom tantárgyakból összesen 60 perc – a szakvélemény alapján sajátos nevelési igényű tanulók esetén ez az idő legfeljebb 30 perccel meghosszabbítható.
- Sajátos nevelési igényű tanuló – kérésére - a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tehet, vagy a szóbeli vizsgát írásban teheti le, mindkét esetben biztosítani kell számára, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt a vizsgához is igénybe vegye.
- Egy tanuló egy napon legfeljebb két írásbeli és három szóbeli vizsgát tehet.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból a főigazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára az a tanár, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket a főigazgató vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A tanulónak az írásbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 20 percet kell biztosítani, kivéve a 1. pontban tett kivételt.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot, árul el az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 20 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.
- A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem megengedett eszközt használ, a főigazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola

körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.

- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell alkalmazni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.

11.2. Mérések

11.2.1. Országos mérések

- Az országos mérések végrehajtását az iskolában a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben előírt időpontban kell megtartani.
- Országos mérés az iskolában 6. és 8. évfolyamon matematika, szövegértés és idegen nyelvi kompetencia területeken történik.
- A mérések lebonyolítása tanítási napokon, kötelező tanórai foglalkozások keretében történik. A mérésekben részt vevő pedagógus ezen a napon kötelező tanítási óráját a méréssel összefüggő feladatok végrehajtásával látja el.
- A méréshez szükséges feltételeket az iskola főigazgatójának kell biztosítani.
- Az országos pedagógiai mérések előkészítése során az iskola a hivatal számára a rendelkezésre bocsátott informatikai rendszeren keresztül adatot köteles szolgáltatni.
- A mérésre kijelölt napon az iskola elvégzi a szükséges adatfelvételt. Az ezzel kapcsolatos szabályok betartásáért és az adatfelvétel során szolgáltatott adatok valóságáért a főigazgató felelős.

Az országos pedagógiai mérések eredményeit az Oktatási Hivatal az intézmény számára minden naptári év elején elküldi.

A kormányhivatal felhívására az iskolának intézkedési tervet kell készítenie, ha az adott évben elvégzett mérések eredményei szerint:

- 6. évfolyamon a tanulók legalább fele sem matematikából sem pedig szövegértésből nem érte el a 2. képességszintet,
- 8. évfolyamon a tanulók fele matematikából és szövegértésből nem érte el a 3. képességszintet.

Az iskola a felhívástól számított három hónapon belül köteles elkészíteni és megküldeni az intézkedési tervet a fenntartónak.

11.2.2. Alkalmazott mérések

Bemeneti mérések: A tanulmányaikat megkezdő 1. osztályosok iskolaérettségi fokát jelzi, képet ad a képességekről, a várható teljesítményről.

Folyamatellenőrzés: Képet ad a tudás, a képességek, készségek szintjéről, az egyes tanuló teljesítményéről, az előttünk álló fejlesztési feladatokról.

Kimeneti mérés: Alkalmat ad az iskola és az egyes tanuló eredményeinek az összehasonlítására, viszonyít az előző teljesítményhez, standardokhoz.

A mérést végzők köre: igazgatóság és az általuk felkért pedagógusok.

Értékelők: igazgatóság és az általuk felkért pedagógusok.

	Helye	Ideje	Célja
Bemeneti mérés	1. osztályok	október	Az iskolaérettség szintjének meghatározása, képességek szerinti összetétel megállapítása. DIFER
Folyamatmérés	1. osztályok	december	Online DIFER- mérés és géphasználat a Szegedi Tudományegyetem Oktatásméleti Kutatócsoportjának felkérésére.
	2. évfolyam	május	Az írás, olvasás, számolás területén a továbbhaladás minimális feltételeinek megállapítása, az elemi készségek vizsgálata, DIFER kontrollmérés
	6. évfolyam	május	Az értő olvasás és a feldolgozott szöveg kifejező olvasásának ellenőrzése. Jártasság a gondolkodási műveletek, logikai munkaformák alkalmazásában. (országos kompetenciamérés)
Kimeneti mérés	6. és 8. évfolyam	május	magyar nyelv, irodalom, matematika, idegen nyelv (országos kompetenciamérés, idegen nyelvi mérés)
	felső tagozat	januártól júniusig	Net-fit mérés (állóképesség, teljesítmény mérése)

A kompetenciaeredmények megfelelő szinten tartása, javítása céljából iskolánk a fent felsorolt méréseken kívül a Szegedi Tudományegyetem Oktatásméleti Kutatócsoportja több programjában is részt vesz.

Egyik ilyen projekt „A Szegedi Iskolai Longitudinális Program”, melynek célja az iskola kezdő szakaszának vizsgálata, az iskolai kudarcok, lemaradások okainak feltérképezése, az egyéni fejlődési pályák elemzése, modellezése, a fejlődés stabilitásának leírása, a korai diagnózist lehetővé tevő diagnosztikus mérőeszközök kidolgozása. Iskolánk azonnali visszajelzést kap tanulóink teljesítményéről, amelyek a visszajelentő rendszer használatával elemezhetők.

A másik program a „Diagnosztikus mérések fejlesztése”, amely egy diagnosztikus rendszer kiépítését alapozza meg. A mérés évente több alkalommal kerül lebonyolításra online módon, a 2-7. évfolyamon szövegértés, matematika és természetismeret témakörökben.

11.2.3. Idegen nyelvi mérések

A mérésekre országosan általában minden év májusában kerül sor. A megírt feladatlapokat pedagógusaink helyben javítják ki, majd az eredményeket elküldik a központ számára.

Az országos méréseken való megfelelő teljesítmény elérése érdekében, pedagógusaink a tanév során heti rendszerességgű, órarendbe épített kompetencia órákon készítik fel tanítványaikat az év végén értékelendő területekre.

12. Tanulók felvétele, átvétele

A tanulói felvétel, átvétel követelményei, eljárási rendje

- Az általános iskola első évfolyamára a beiratkozás a kormányhivatal által meghatározott időpontban történik. Feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a 6. életévét augusztus 31. napjáig betöltse. Ha a 6. életévét még nem töltötte be, de az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, szülői kérésre a kormányhivatal a szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy hatéves kor előtt kezdje meg tankötelezettségének teljesítését. Az iskolánkba beiratkozó sajátos nevelési igényű tanulók a szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján kezdenek meg tanulmányaikat.
- Intézményünk a beiskolázási körzetéből – melyet a kormányhivatal határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

- Ha az általános iskola az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolás lebonyolításának szabályai:
  - Túljelentkezés esetén iskolánk először a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat veszi fel, valamint azokat, akik a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 41. §-a alapján jogosultak a gyermek napközbeni ellátásának igénybevételére, illetve akiknek felvételét a gyámhatóság kezdeményezi.
  - Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók közül előnyben részesítjük azokat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye iskolánk székhelyén van.
  - A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül vesszük fel a sajátos nevelési igényű tanulókat, továbbá azokat, akinek ezt különleges helyzete indokolja
    - szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő,
    - testvére az adott intézmény tanulója,
    - munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található,
    - az iskola a lakóhelyétől, tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.
- Ha az iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi kérelmet is teljesíteni tud, előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat.

A felvételi eredményéről a bizottság javaslata alapján a tagozatvezető dönt, aki erről, valamint a beiratkozás idejéről és helyéről a szülőt írásban értesíti.
- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve a magatartás és szorgalmi jegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola főigazgatója dönt.
- A zeneiskolába a tanulók sikeres felvételi után kerülhetnek, melyet minden tanév júniusában szervezünk. Főként az általános iskola alsó tagozatosaitól válogatunk, de az ügyesebb óvodásokat sem utasítjuk el. A tagozatvezető a helyi szokásoknak megfelelően hívja fel a gyerekek és szüleik figyelmét a zenetanulás lehetőségére, a jelentkezés módjára, határidejére. Az általános iskola tanulóinak és a már szolfézs előképzőbe járóknak hangszerbemutatókat rendezünk, így segítve hangszerválasztásukat. A

felvételi tanítás nélküli munkanap. A felvételi bizottság a nevelőtestület tagjaiból áll, vezetője a szolfézstanár.

A zeneiskolai felvételi zenei képességvizsgálat, mely a hallás- és ritmuskészséget vizsgálja. Minden jelentkező énekel egy gyermekdalt, vagy népdalt, majd a bizottság valamely tagja által tapsolt ritmus-motívumot tapsolja vissza. A jelentkező hangszerválasztásánál a bizottság figyelembe veszi a tanuló érdeklődését, alkati adottságait, valamint a különböző szakokon lévő férőhelyeket.

A felvételi eredményéről a bizottság javaslata alapján a tagozatvezető dönt, aki erről, valamint a beiratkozás idejéről és helyéről a szülőt írásban értesíti.

- Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve a magatartás és szorgalmi jegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembevételével, az iskola főigazgatója dönt.

Iskolaváltás, a tanuló átvételének szabályai

- Ha a tanköteles korú tanuló jogviszonyát a szülő meg akarja változtatni, ezt személyesen kell kezdeményezni az általa választott intézmény főigazgatójánál. Amennyiben a gyermeket felvették (átvették), a korábbi intézményben tanulói jogviszonya megszűnt. Erről a fogadó intézmény vezetője írásban (formanyomtatványon) értesíti a korábbi intézmény vezetőjét.
- Különbözeti vizsgát abban az esetben kell tennie a tanulónak, ha iskolaváltás (nem azonos iskolatípus esetén) vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatásához számára ezt előírja az az intézmény, amelyben tanulmányait folytatni kívánja. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie, amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Zeneiskolai intézményegység

Mivel a zenei tanulmányok folytatása nem kötelező, ezért minden régi és újonnan felvett tanulónak a következő tanévre be kell iratkoznia. A beiratkozás időpontját a tagozatvezető jelöli ki, és a helyi szokásoknak megfelelően értesíti róla a növendékeket és szüleiket.

A beiratkozáshoz szükséges:

- Régi tanulók esetében:
  - Zeneiskolai bizonyítvány
  - I. félév térítési díja
- Újonnan felvett tanulók esetében:
  - Értesítés a sikeres felvételiiról
  - I. félév térítési díja

13. Teljes körű egészségfejlesztés

Az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

Minden tevékenységünkkel szolgálnunk kell tanulóink egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével iskolánk segíti azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel.

Egészségfejlesztéssel összefüggő kiemelt területek:

- Egészséges táplálkozás megvalósítása
- Levendula és fűszerkert gondozása
- Iskolakert létesítése
- Mindennapi testnevelés/testmozgás minden gyermeknek (úszásoktatás, atlétikaedzések, labdarúgó edzések)
- A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- A bántalmazás és az iskolai erőszak megelőzése
- Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás
- A személyes higiénia kialakítása.

Feladataink:

- Készítsük fel a gyermekeket arra, hogy későbbi életükben is legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

- Fejlesszük a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásukat.
- Tanulóink ismerjék meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit.
- Nyújtunk támogatást a gyermekeknek a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok kialakulásának megelőzésében.
- Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős, példaértékű szerepe van.
- Törekedjünk az iskolán belüli bántalmazás, erőszak megelőzésére.
- Készítsük fel tanulóinkat a balesetek megelőzésére, sajátítsanak el elsősegélynyújtáshoz szükséges alapvető ismereteket.
- Iskolánk helyi tanterveit, éves rendezvénytervünket, nyári iskolai táborunkat, tanulmányi kirándulásainkat, túráinkat az egészséges személyiség fejlesztésének prioritását szem előtt tartva kell megterveznünk és megvalósítanunk.
- Egészségfejlesztő programunk eredményeként erősödjenek a személyiségfejlesztő hatások, csökkenjenek az ártó tényezők, az iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az elsajátítottakat.

Fel kell készíteni a tanulókat arra, hogy legyenek képesek figyelemmel kísérni:

- viselkedésüket, az életvezetésük helyes alakítását,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését,
- a betegségeket a korai szűrésekben való részvétel révén megelőzni,
- tudjanak egészséges étrendet, rendszeres fizikai aktivitást biztosító mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,
- erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését,

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma.
- A krónikus beteg egészsége.
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk.
- A környezet egészsége.
- Az egészséget befolyásoló tényezők.
- Szájhygiénia.
- A jó egészségi állapot megőrzése.
- A betegség fogalma.

- Megelőzhető betegségek.
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséges táplálkozás - helyi termelés, helyi fogyasztás összekapcsolása.
- Lelki eredetű táplálkozási zavarok.
- A beteg ember táplálásának sajátosságai.
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata.
- Az egészséghez szükséges testmozgás.
- A szervezet fejlődése testmozgással és annak hiányában.
- Gerincvédelem, gerinckímélet.
- Balesetek, baleset-megelőzés.
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítésében.
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői.
- A társas kapcsolatok. A nő szerepei. A férfi szerepei.
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái, illem és etika, erkölcs.
- A családi élet - kapcsolat a család tagjai között; közös tevékenységek.
- A gyermekáldás.
- A várandósság alatti hatások a gyermek fejlődésére.
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában.
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés).
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai.
- A média egészséget meghatározó szerepe.
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja.
- Fogyasztóvédelem.
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás.
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése.
- Iskola-egészségügy igénybevétele.
- Az egészségügyi ellátórendszer többi elemének igénybevétele.
- Otthoni betegápolás.
- Iskolakert gondozása.

Az iskolai egészségfejlesztés fő színterei:

13.1. Hagyományos tanórai foglalkozások

A tantárgyi koncentráció lehetőséget ad arra, hogy az egészségmegőrzés, egészségfejlesztés, prevenció különböző témák felől kapjon megközelítést. Szinte minden tárgynak van kapcsolódási pontja az egészségfejlesztéshez.

- A mindennapos testnevelés, az úszásoktatás megvalósításáért, a testi egészségért, testmozgásért felelős – *testnevelés*
- A jelenségek természettudományos összefüggését bemutató tárgyak – *természetismeret, fizika, kémia, biológia*
- Az ember és a környezet kapcsolatait sokoldalúan vizsgáló – *földrajz*
- A különböző technológiáknak, életünk mindennapjainak környezetre gyakorolt hatásait feltáró tárgyak – *technika, életvitel*
- A felelősségvállaló, környezettudatos állampolgári magatartást, környezeti erkölcsöt megalapozó – *történelem, társadalomismeret, etika, hit-és erkölcsstan, osztályfőnöki óra*
- A természeti és épített környezetünk szépségét, esztétikumát, harmóniáját közvetítő tantárgyak – *vizuális kultúra, környezetismeret, földrajz, biológia, magyar irodalom, ének-zene*
- Elemző, problémamegoldó gondolkodást, mérési technikákat, mérési eredményeket feldolgozását segítő – *matematika, informatika*
- Környezettel szembeni nemzetközi felelősséget kialakítását segítő tárgyak – *idegen nyelvek*
- Testünk felépítését, működését és betegségeit megismertető – *biológia*
- Egészséges táplálkozás, személyes higiénét bemutató tárgyak – *osztályfőnöki óra, biológia*
- Lelki egészséget, társas viselkedést, a kommunikációt, önismeretet felkaroló tárgyak – *osztályfőnöki, etika, hit-és erkölcsstan, tánc-és dráma*
- A szenvedélybetegségek kialakulásáért felelős szerek és azok káros hatásaival foglalkozó – *biológia, kémia*

13.2. Tanórán kívüli tevékenységek

13.2.1. Elsősegélynyújtás

Elsősegélynyújtás foglalkozást a védőnő vezetésével tartunk iskolánkban egy alsós és egy felsős csoportban.

Egy elsősegély tanfolyam nagyban növeli a tanulók önbizalmát és cselekvőképességét. Az iskolai balesetek számának utóbbi időben való növekedése, valamint a szakszerű ellátása a sérülteknek, megkívánja, hogy az iskolai oktatásban nagyobb hangsúlyt

kapjon az elsősegélynyújtás. Lehetőség van egészségtan-, osztályfőnöki-, biológiaórákon, szakkörökön az ismeretek elsajátítására.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat;
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésekre való jelentkezését.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés

Kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
Fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés - ficamok, törések - úszás- újraélesztés

13.2.2. Vetélkedők, túrák, kirándulások

Egészségneveléssel, környezetvédelemmel kapcsolatos vetélkedők szervezése (Föld napja)

A térségünkben szervezett „Hat torony túrán”, Őszi túrán és a Tavaszi túrán való részvétel.

Osztálykirándulások szervezése.

Az iskola egészségnevelési tervének megvalósításában valamennyi pedagógus részt kell, hogy vegyen, koordinálása, irányítása azonban feltételezi egy elhivatott csapat – fejlesztő team - létrejöttét; tanító-tanár, iskolaorvos, védőnő, gyermekvédelmi felelős, szülői munkaközösség képviselője, diákönkormányzat segítő pedagógus, drogkoordinátor.

13.2.3. Atlétikaedzések

Heti négy órában az arra tehetséges tanulóink egészségfejlesztése folyik az atlétika edzések keretein belül regionális és országos versenyekre felkészülve.

13.2.4. Labdarúgó edzések

Heti rendszerességgel a labdarúgásban tehetséges tanulóink korosztály szerint több csoportba beosztva edzéseken vehetnek részt a délutáni órákban ugyancsak regionális és országos versenyekre felkészülve.

13.2.5. Iskolatej, iskolagyümölcs program

Kíváncsok, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék- és gyümölcs fogyasztás, melyet az iskolatej és iskolagyümölcs programban való részvétellel tudunk biztosítani.

13.3.Segítő kapcsolatok:

13.3.1.Iskolaorvos, védőnő

Az iskolaorvos és a körzeti védőnő az iskolával együttműködik az éves egészségnevelési program kidolgozásában és megvalósításában.

Feladataik közé tartozik:

- A tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magába foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát. Az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok a fejlődés követésén kívül a krónikus betegségek és kóros elváltozások korai felismerésére is irányulnak.
- Adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése.
- Közreműködés: közegészségügyi- járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve.
- Előadások szervezésével az egészséges életmódra ösztönzés, nevelés elősegítése.

Az iskolai egészségügyi ellátás különösen a következő területeken tud ismereteket nyújtani:

- Az életmód és betegségek összefüggései.
- Az iskola tanulói egészségi állapota, ennek alapján az „iskolai diagnózis” kiegészítése, megoldási javaslatok.
- A serdülőkori változások ismerete, segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás, életmód és szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában.
- Környezet egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás egészségügyi kérdésekben.
- Az iskolát övező települések olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek bevonhatók, segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésben.

13.3.2. Gyógytestnevelő

A védőnővel és az iskolaorvossal együttműködve szűrővizsgálat alapján felméri, hogy mely tanulóknak van szüksége gyógy- és könnyített testnevelésre. Fejlesztő

foglalkozásokat tart heti rendszerességgel. Tanácsaival segíti a testnevelő tanár és az alsós tanítók munkáját.

13.3.3. Gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő

A gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének elősegítése érdekében, veszélyeztetettségének megelőzése illetve a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése miatt alkalmanként szükséges a fenti szervezetekkel való együttműködés, részükről kiselőadások, tájékoztatások tartása.

13.3.4. Szülők, szülői munkaközösség

A szülőket lehetőség szerint bevonjuk az éves egészségnevelési program megvalósításába:

- egészségnap, sportnap szervezésébe, lebonyolításába,
- vetélkedők, családi napok,
- egészségügyi előadásokon való részvétel.
- Iskolakert gonozása.

13.3.5. Sportegyesület

Tanórai kereteken kívül a Sportegyesület is nagyban segíti munkánkat a különböző korosztályoknak heti rendszerességgel megtartott labdarúgó edzéseken.

14. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A nevelés folyamatában a környezeti- és egészségnevelés alapelvei közül az alábbiakat tartjuk különösen fontosnak:

- ökológiai gondolkodás kialakítása és fejlesztése
- környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- fenntarthatóságra nevelés
- biológiai és társadalmi sokféleség
- helyi és globális szintek kapcsolatai és összefüggései
- alapvető emberi szükségletek és jogok
- ökológiai lábnyom
- prevenció, egészségmegőrzés

Célok, feladatok

- Tanulóink magatartása és életvitele környezettudatos legyen.

- Életvitelük és magatartásuk legyen személyes felelősségen alapuló környezetkímélő és takarékos.
- Legyenek felelősek a természeti és épített környezet iránt.
- Igényük legyen az egészséges életmódra, ismerjék a hozzá szükséges technikákat, módszereket.

14. 1. Egészségnevelés

Teljes körű egészségfejlesztési programunkat részletesen tartalmazza az iskola nevelési programja.

14.2. Környezeti nevelés

Hosszú távú célunk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.

Ennek érdekében tanulóinkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt,
- a környezet iránti felelősséget,
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást, életvitelt,
- a természeti és épített környezet védelmét, szeretetét,
- az egészséges életmód igényét,
- a természettel kapcsolatos globális összefüggések megértését.

Rövid távú céljaink

- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés minden területén jelenjen meg.
- Erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket.
- Az iskola tisztaságának javítása.
- Takarékoskodás a vízzel és a villannyal.
- A tanulók ismerjék meg szűkebb környezetüket, lássák az értékeket, ápolják a hagyományokat.
- Fejlesszük tanulóink problémamegoldó gondolkodását, az önálló ismeretszerzés képességét.

Feladatunk a célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása és fejlesztése:

- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- problémaérzékenység,
- alternatív problémamegoldó gondolkodás,
- kreativitás,
- együttműködés, tolerancia,
- véleményalkotás, kommunikáció.

A környezeti nevelés szemlélete

A gyermekek számára olyan oktatást kell biztosítanunk, amelyben hangsúlyt kap a környezettudatos életmód, az új értékek elfogadása, megszilárdítása, hagyománnyá válása. Iskolánkban fontos feladatnak tartjuk, hogy a tanulók környezetét és természetszeretétét formáljuk, megszilárdítsuk. Munkánk az iskolai élet sok területére terjed ki. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Megtanítjuk a gyermekeket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük rejlő összefüggéseket. Csak így válhatnak majd a természetet féltő, óvó felnőttekké.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról.

Lehetőségeink:

- Tanulmányi kirándulások, nyári táborok szervezése, ahol olyan tudáshoz jutnak tanulóink, melyeket tanórákon is tudnak hasznosítani.
- Látogatások szervezése (állatkert, nemzeti park, szeméttelép, szennyvíztisztító stb.)
- Projektek (pl. állatvilág, környezetünk védelme stb.)
- Megemlékezés a környezetvédelem jeles napjairól (pl. Föld napja).
- Környezetünk tisztaságát figyelembe véve tisztán tartjuk iskolaudvarunkat, gondozzuk a benne található növényeket.
- Tisztasági verseny
- Osztálydekorációs verseny
- Szelektív hulladékgyűjtési módra való áttérés
- Papírgyűjtés
- E- hulladékgyűjtés
- Részt veszünk a térségünkben szervezett erdei túráknak, környezetvédelmi akciókban.
- Erdei iskola szervezése

15. Eszközök és felszerelések jegyzéke

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 22/2013. (III.22.) 1. számú melléklete tartalmazza.

Ennek alapján folyamatosan ellenőrizzük, hogy rendelkezünk-e a szükséges eszközökkel, a hiányok pótlásáról gondoskodunk.

A nevelő-oktató munka ellátásához szükséges és elégséges tárgyi eszközökkel rendelkezünk, az eszközök pótlása, korszerűsítése, cseréje legtöbbször pályázati forrásokból valósul meg.

HELYI TANTERV

Általános iskola

2024.

1. Választott kerettanterv

Iskolánk az 5/2020. (I. 31.) Kormányrendelet során kiadott Nemzeti alaptantervben foglalt szabályozásoknak megfelelően megalkotott kerettantervek alapján, valamint a helyi sajátosságok, tantárgyi elvárások figyelembevételével készítette el a helyi tantervét (továbbiakban: H2020).

2. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai

2.1. Tantervek, óratervek

Az iskolánkban az alábbi tanterv alapján folyik az oktatás:

- **H2020** = a 2020-ban kiadott NAT, valamint az Emberi Erőforrás Minisztériuma által kiadott és jóváhagyott kerettantervek alapján elkészített 2020 szeptemberétől életbe lépett helyi tanterv alapján.

2.1.2. H2020 óraterv- normál

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv-és irodalom	7	-	-	-	-	-	-	-
Magyar irodalom	-	4	3	3	2	2	2	2
Magyar nyelvtan	-	3	2	2	2	2	1	1
Angol nyelv	-	-	-	2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem	-	-	-	-	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	-	-	1
Hon- és népismeret	-	-	-	-	1	-	-	-
Etika /hit és erkölcsan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1	-	-	-	-
Természettudomány	-	-	-	-	2	2	-	-
Kémia	-	-	-	-	-	-	1	2
Fizika	-	-	-	-	-	-	1	2
Biológia	-	-	-	-	-	-	2	1
Földrajz	-	-	-	-	-	-	2	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház	-	-	-	-		1		
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	-
Digitális kultúra	-	-	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	-	-	-	-	1	1	1	1
Képzőművészetterápia	2	2	2	2	1	1	1	1

Összesen	24	24	24	25	29	28	30	30

2.1.3. H2020 óraterv- nemzetiségi németes csoport

Tantárgy	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv-és irodalom	7	-	-	-	-	-	-	-
Magyar irodalom	-	4	3	3	2	2	2	2
Magyar nyelvtan	-	3	2	2	2	2	1	1
Nemzetiségi német	5	5	5	5	5	5	5	5
Német népszerűség	1	1	1	1	1	1	1	1
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem	-	-	-	-	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	-	-	1
Hon- és népszerűség	-	-	-	-	1	-	-	-
Etika /hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1	-	-	-	-
Természettudomány	-	-	-	-	2	2	-	-
Kémia	-	-	-	-	-	-	1	2
Fizika	-	-	-	-	-	-	1	2
Biológia	-	-	-	-	-	-	2	1
Földrajz	-	-	-	-	-	-	2	1
Ének-zene	1	1	1	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház	-	-	-	-		1		
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	-
Digitális kultúra	-	-	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	-	-	-	-	1	1	1	1
Összesen	27	27	27	27	30	30	32	32

Az alsó tagozaton a német nemzetiségi órák alatt a nyelvet nem tanulók felzárkóztatás, tehetséggondozás céljából fejlesztőórákon vesznek részt.

A nem nemzetiségi németes tanulók közül elsősorban a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémával küzdő tanulók számára alsó és felső tagozaton egyaránt, kötelezően választható tantárgyként jelenik meg a képzőművészetterápia.

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettanterven meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

2. 2. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök

kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatlap, felmérő stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az Emberi Erőforrás Minisztérium hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. Az egyes évfolyamokon kötelezően használt tankönyvekről minden év márciusában – még a tankönyvrendelés előtt - tájékoztatjuk a szülőket.

A nyomtatott taneszközön túl valamennyi tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők, szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (legkésőbb bizonyítványosztáskor eszközvásárlási lista közzétételével) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az intézményünkben lévő tartós tankönyveket a szociális rászoruló gyermekek minden tanév elején felhasználásra megkapják.

3. A pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

3. 1. Egész napos iskola

A tanítási órákat a délelőtti és délutáni időszakban arányosan szétosztva 16 óráig szervezzük meg a tanulóink számára.

A rendelkezésre álló órakeretben tanított tantárgyakat a H2020-as óratervek tartalmazzák.

A szabadon tervezhető időkeret terhére az alábbi tanórák számát módosítottuk:

- 1. 2. 3. 4. évfolyamon két óra művészetterápia,
- 5. 6. 7. 8. évfolyamon egy óra művészetterápia.
- 7. 8. évfolyamon plusz egy- egy óra matematika.

Kötelezően választható tanórai foglalkozások:

- Etika oktatás vagy hit és erkölcstanoktatás 1-8. évfolyamon,
- 1-4. évfolyamon képzőművészet-terápia, azoknak a tanulóknak, akik nem vesznek részt nemzetiségi nevelésben, oktatásban,
- 5-8. évfolyamon képzőművészet-terápia, azoknak a tanulóknak, akik nem vesznek részt nemzetiségi nevelésben, oktatásban.

A kötelező és a kötelezően választható tanórai foglalkozások mellett tanulóink az alábbi szabadon választható tanórákon vehetnek részt:

- Angol nyelv – második idegen nyelvként nemzetiségi németet tanuló diákjaink számára választható a rendelkezésre álló órakeret felett.

Ha a tanulót – kérésére - felvesszük a szabadon választható tanítási órára, akkor a tanítási év végéig köteles azon részt venni.

A kötelező és választható tanórai foglalkozások mellett az alábbi tanórán kívüli tevékenységeket biztosítjuk tanulóink számára:

- Kreatív szakkör – a mindennapos művészeti nevelés feladatainak megvalósítására és tehetséggondozás elősegítésére,
- Iskolai sportkör – atlétika és futball – a mindennapos testnevelés kiegészítéseként a testmozgás elősegítésére, tehetséggondozás céljából,
- Énekkar tehetséggondozás
- Néptánc előkészítő foglalkozás
- Történelem szakkör – az egyetemes kultúra közvetítése, a nemzeti, nemzetiségi és közösségi összetartozás, a hazaszeretet és a reális történelemtudat kiépítése, elmélyítése és megerősítése. Célja a tehetséggondozás, a történelemhez köthető egyéb képességek-készségek fejlesztése, a versenyekre való felkészülés.
- Tehetséggondozások – célja a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése, személyiségfejlesztés, új tanulási módszerek elsajátítása, tantárgyi ismeretek bővítése, szókinccsgyarapítás, versenyfeladatok megoldása, versenyekre felkészülés.
- Angol nyelvi előkészítő szakkör

Ha a tanulók – kérésükre – bekerülnek a választott délutáni foglalkozásra, akkor év végéig vagy az utolsó foglalkozásig kötelesek azon részt venni.

A délutáni időkeretben lehetőséget biztosítunk tanulmányaikban lemaradó tanulóink számára a kiscsoportban történő fejlesztő foglalkozásokon való részvételre, felzárkóztatásra.

3.2. Etika vagy hit és erkölcsstanoktatás

Iskolánk tanulóinak kötelezően választaniuk kell az iskolai erkölcsstanoktatás vagy valamelyik egyház, felekezet által szervezett hit és erkölcsstanoktatás között. Iskolánk a hit és erkölcsstan oktatását megtartását minden olyan egyház, felekezet számára engedélyezi, akinek a foglalkozásaira évfolyamonként legalább hét tanuló jelentkezik. Ha a jelentkezők száma nem éri el az előírt létszámot, akkor a hit és erkölcsstanoktatásra jelentkezőknek kötelezően erkölcsstanoktatásban kell részt venniük.

3.3. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelést heti öt testnevelés órán való részvétellel teljesítik tanulóink. Intézményünkben a mindennapos testnevelés úgy valósul meg, hogy 5 óra a testnevelés keretében, 1 óra pedig kötelező jelleggel adott évfolyamokon úszásoktatással zajlik. Választhatóan atlétikán, labdarúgó vagy egyéb edzésen folytatott sportolással az adott osztályra szóló testnevelés tanmenet illetve foglalkozási tematika alapján.

3.3.1. Könnyített testnevelés megszervezése

Orvosi, szakorvosi vélemény alapján a tanulók könnyített testnevelésben vehetnek részt, melyet a mindennapi testnevelésórák keretében biztosítunk számukra – differenciált terheléssel.

3.3.2. Gyógytestnevelés

Gyógytestnevelés órákra szakorvosi javaslat alapján járnak tanulóink, délutáni külön foglalkozás keretében heti három órában, ha a testnevelés óráról felmentést kapnak. Ha a tanulók - szakorvosi javaslat alapján - testnevelés órán is részt vehetnek, akkor a gyógytestnevelés és a testnevelés órák arányára a szakorvos tesz javaslatot.

3.3.3. Úszásoktatás

Intézményünk a mindennapos testnevelés keretében bevezette a kötelező úszásoktatást.

3.3.4. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérését a képzésen részt vett pedagógusok végzik el a testnevelés órákon. A felmérés a „Netfit tesztrendszer” alapján került összeállításra. A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró

képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják. Az alsó osztályokban nem kötelező, csak a felsősök eredményeit kell regisztrálni.

3.3.5. Kölyökatlétika

A heti öt órából egy órában ismerkednek és szerethetik meg a gyerekek különféle eszközök segítségével az atlétika sportág alapjait. Minden évben a Sásdi Általános Iskola szervezésében mérhetik össze tudásukat a tankerület első osztályos diákjai.

3.4. Nemzetiségi német nyelvoktatás

Tanulóinknak már az 1. évfolyamon lehetősége nyílik arra, hogy választható tantárgyként nemzetiségi német nyelvet tanuljanak, melyet felmenő rendszerben tovább vihetnek 8. osztályig. A nemzetiségi német nyelvet nyelvoktató formában, emelt óraszámban tanulják, mely hetente öt óra nyelvvórát és egy óra népismeret órát jelent számunkra. A nemzetiségi nyelv oktatását minden osztályban engedélyezzük, ahol legalább nyolc tanuló igényli ezt az oktatási formát.

A szülők a beiratkozáskor írásbeli nyilatkozattal vállalják, hogy gyermekük az iskola teljes képzési ideje alatt (8 év) vállalja a német nemzetiségi órákon és a nyelvoktatással együtt járó tevékenységeken való részvételt. Ez alól a kötelezettség alól csak nagyon indokolt esetben lehet a szülő, pedagógus együttes kérésére felmentést kapni. (pl. tanulási nehézség) Ehhez főigazgatói engedély szükséges.

Más iskolából érkező tanuló esetében nyelvtanulási problémáit egyéni felzárkóztatással, megfelelő türelmi idő biztosításával segítjük.

3.5. Első idegennyelv-oktatás

Első idegen nyelv oktatása 4. évfolyamon kezdődik iskolánkban, angol nyelvoktatás keretében, majd felmenő rendszerben az általános iskolai tanulmányok befejezéséig tart. Az angol nyelv tanulását kötelezően választania kell annak a tanulónak, aki nem vesz részt a nemzetiségi német nyelvoktatásban. Szabadon választhatják azok a tanulók, akik mellette nemzetiségi német nyelvoktatásban is részesülnek.

3.6. Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése és oktatása

Sajátos nevelési igényű – enyhe fokban értelmi fogyatékos, beilleszkedési-, tanulási- és magatartászavarral küzdő - tanulóink számára az integrált nevelés feltételeit biztosítjuk iskolánkban részleges integrációs csoportok működésével. Iskolánkban főként tanulásban akadályozott (enyhe fokban értelmi fogyatékos) tanulók járnak, akiknek fejlesztését saját gyógypedagógus segíti. Beszédfogyatékos tanulók fejlesztéséhez logopédus tud segítséget nyújtani. Mozgás- és érzékszervi fogyatékos tanulók fejlesztéséhez saját szakemberrel nem rendelkezünk, így abban az esetben, ha

ilyen tanuló ellátásáról kell gondoskodnunk a szakértői és rehabilitációs bizottságon keresztül utazó gyógypedagógusi ellátást igényelünk.

Minden sajátos nevelési igényű tanulónk számára tanórai keretben biztosítjuk a számára előírt habilitációs, rehabilitációs egyéni vagy kiscsoportost fejlesztést. (Részletesen – sajátos nevelési igényű tanulók helyi tanterve.)

4. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, az iskolai beszámoltatás formái

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóvegesen minősítéssel történik a tanulók teljesítményének értékelése.
- A második évfolyamon, év végén és a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
- Első-nyolcadik évfolyamon minden évben háromhavonkénti kompetencia alapú szóveges értékeléssel minősítjük tanulóink kulcskompetenciáit, s ezzel kijelöljük további fejlesztési irányát és mértékét. A kompetencia alapú szóveges értékelést minden évben három alkalommal végzi az osztályfőnök, s a szóveges értékelés szóban történik, melyen jelen van a pedagógus, a szülő és a gyermek is. Ennek megtörténtéről feljegyzést készít a nevelő, s a szülő aláírásával hitelesíti.
- Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
- A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon, a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek;
- A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelvtan és magyar irodalom idegen nyelv (a 2-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:
  - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
  - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

- A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:
  - az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
  - a többi tantárgy esetében, pedig egy-egy témakörön belül,
  - testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.
- A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.
- A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
  - Az első évfolyamon valamint második évfolyamon félévkor minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk, a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.
A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
    - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
    - JÓL TELJESÍTETT
    - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
    - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL
  - Második évfolyamon év végén valamint harmadik- nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
- A második évfolyamon az év végi valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján határozzuk meg. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
  - **jeles (5):** ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni képes, szöveges értékeléskor: kiválóan megfelelt.

- **jó (4):** ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit, kisebb bizonytalansággal tudja alkalmazni tudását, szöveges értékeléskor: jól megfelelt.
  - **közepes (3):** ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti, csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását, szöveges értékeléskor: megfelelt.
  - **elégséges (2):** ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el, kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre, szöveges értékeléskor: felzárkóztatásra szorul.
  - **elégtelen (1):** ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre, szöveges értékeléskor: a tantervi követelményeket még nem tudta elsajátítani.
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni, és azt a Kréta E-naplóba bejegyezni. Az érdemjegy (osztályzat) E-naplóba történő bejegyzései:
- Piros szín: témazáró felmérés, dolgozat, tanév végi osztályzat
  - Kék szín: szóbeli felelet, írásbeli felelet, tudáspróba, gyakorlati teljesítmény
  - Zöld szín: gyűjtőmunka, szorgalmi feladatok, kiselőadások, füzetek rendje
  - Fekete szín: memoriter, házi feladat, más intézményből hozott érdemjegy
- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön illetve az E-naplón és E-ellenőrzőn keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
  - A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

TELJESÍTMÉNY	ÉRDEMJEY
0-33 %:	elégtelen (1)
34-49 %:	elégséges (2)
50-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

Sajátos nevelési igényű tanulók esetében:

TELJESÍTMÉNY	ÉRDEMJEY
0-20%	elégtelen (1)
21-44%	elégséges (2)
45-69%	közepes (3)
70-85%	jó (4)
86-100%	jeles (5)

➤ A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve a harmadik-nyolcadik évfolyamokon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

- második évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, hit- és erkölcsstan, etika, ének-zene, vizuális kultúra, technika- és tervezés, testnevelés, német nemz. népismeret.*
- harmadik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, környezetismeret, hit- és erkölcsstan, etika, ének-zene, vizuális kultúra, technika- és tervezés, testnevelés, német nemz. népismeret.*
- negyedik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, környezetismeret, hit- és erkölcsstan, etika, ének-zene, vizuális kultúra, technika- és tervezés, testnevelés, német nemz. népismeret.*
- ötödik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, hon- és népismeret, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, természettudomány, hit- és erkölcsstan, etika, ének-zene, vizuális kultúra, technika- és tervezés, testnevelés, német nemz. népismeret.*
- hatodik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, dráma- és színház, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, természettudomány, hit- és erkölcsstan, etika, ének-zene, vizuális kultúra, technika- és tervezés, testnevelés, német nemz. népismeret.*
- hetedik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, hit- és erkölcsstan, etika, fizika, biológia, kémia földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, technika- és tervezés, német nemz. népismeret, testnevelés.*
- nyolcadik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, hit- és erkölcsstan, etika, fizika, biológia, kémia földrajz, ének-zene, vizuális kultúra, technika- és tervezés, német nemz. népismeret, testnevelés, állampolgári ismeretek.*

- A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5)*, *jó (4)*, *változó (3)*, *rossz (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, E- naplóba, illetve a bizonyítványba bejegyzí.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe, E- naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) *Példás (5)* az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) *Jó (4)* az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) *Változó (3)* az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;

- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

- A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)* érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, E- naplóba, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe, E- napóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;

- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

➤ Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,

- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái.

- a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:
- szaktanári dicséret,
  - napközis nevelői dicséret,
  - osztályfőnöki dicséret,
  - igazgatói dicséret,
  - nevelőtestületi dicséret.
- b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
- szaktárgyi teljesítményért,
  - példamutató magatartásért,
  - kiemelkedő szorgalomért,
  - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
- c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

- Azt a tanulót, aki
- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
  - vagy a házirend előírásait megszegi,
  - vagy igazolatlanul mulaszt,
  - vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;

- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intézés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intézés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intézés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

5. A tanórán kívüli felkészülés elvei

Bármely tantárgyból az otthoni, másnapra történő felkészülés az önálló munkavégzés erősítését, a gyakorlást, a tananyag megerősítését kell, hogy szolgálja.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok, gyűjtőmunkák mennyiségénél és minőségénél figyelembe kell venni a következőket:

- a feladatok mennyisége olyan legyen, hogy ne jelentsen a tanulók számára aránytalanul nagy terhet,
- vegyük figyelembe, hogy a tanulók több tantárgyból is kapnak házi feladatot,
- a feladatok a tanítási órán tanult ismeretekkel megoldhatók legyenek
- a tanórai differenciálás jelenjen meg a házi feladatok differenciálásában is
- kerüljük a nagy mennyiségű, mechanikus munkavégzést igénylő házi feladatokat
- nem minden tanulónknak van otthoni számítógépe, internethozzáférése, ezért a házi feladatokat úgy kell kijelölni, hogy minden tanuló az iskolában rendelkezésre álló eszközökkel el tudja végezni feladatát

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- Az egész napos iskola keretein belül megfelelő szervezéssel és foglalkozás-vezetéssel biztosítjuk, hogy a tanulók másnapra felkészüljenek. A foglalkozásokat vezető pedagógus ellenőrzi az írásbeli feladatok elkészítését és

ellenőrzi, segíti a szóbeli tanulást. Ehhez a nyugodt, tanulást segítő légkör megteremtése a foglalkozást tartó pedagógus feladata.

- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.
- Készségtárgyakból a tanulók nem kapnak írásbeli házi feladatot.

Az írásbeli házi feladatokat a következő órán közösen, vagy egyénileg mindig ellenőrizzük, a hibákat javíttatjuk.

6. A csoportbontások, foglalkozások szervezése

6.1. Párhuzamos osztályok indítása

Intézményünkben azokon az évfolyamokon indítunk párhuzamos osztályokat, ahol a Nkt. 4. sz. mellékletében megállapított maximális osztálylétszámot átlépjük. Az osztálylétszám számításánál az osztályokba járó, integráltan oktatott enyhe fokban értelmi fogyatékos, pszichés fejlődési zavarral küzdő sajátos nevelési igényű tanulókat két tanulóként, mozgásszervi, érzékszervi fogyatékos tanulókat három gyerekként vesszük figyelembe.

6.2. Tantárgyi csoportbontások

Tantárgyi csoportbontásokra a kötelezően vagy szabadon választható tanórák miatt kerül sor:

- Iskolai erkölcstanoktatás valamint hit és erkölcstanoktatás során évfolyamonként annyi csoport kerül kialakításra, amennyit a helyi tantervünk és a törvényi előírások figyelembevételével indítani tudunk. (Hit és erkölcstanoktatás – bármely egyház által - akkor indítható, ha legalább évfolyamonként hét tanuló kéri.)
- Nemzetiségi német csoportot indítunk az első évfolyamunkon abban az esetben, ha legalább nyolc tanuló kéri a nyelvoktatást (a tantárgy első évfolyamon szabadon választható). A nemzetiségi német nyelvoktatás folytatása után nyolc évfolyamon keresztül biztosított minden tanuló számára.
- Cigány népismeret és kultúra illetve képzőművészet-terápia és informatika csoportokat indítunk alsó, cigány népismeret és kultúra illetve képzőművészet-terápia csoportokat indítunk felső évfolyamokon azoknak a tanulóknak, akik nem tanulnak nemzetiségi németet. A tantárgypárok közül valamelyiket kötelezően választaniuk kell a gyerekeknek.

- SNI-s tanulóinkat alsó és felső tagozaton is a fő tárgyakat csoportbontásban oktatjuk gyógypedagógus segítségével.

6.3. *Habilitációs/rehabilitációs foglalkozások*

Sajátos nevelési igényű tanulóink évfolyamonként kiscsoportos foglalkozás keretében kapják meg a számukra előírt óraszámban a habilitációs, rehabilitációs fejlesztéseket.

7. A településen élő nemzetiség kultúrájának megismerése

A kisebbségi oktatás a magyarországi közoktatás részeként valósítja meg az iskolai nevelés és oktatás általános céljait és feladatait. Emellett biztosítja a kisebbség nyelvének tanulását, a kisebbség nyelven való tanulást, a kisebbség történelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését. A hagyományőrzést- és teremtést, az önismeret kialakítását, a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását.

A kisebbségi oktatás segíti a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát. Elfogadja és másoknak is megmutassa értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

7. 1. *Nemzetiségi német kultúra megismerése*

Iskolánknak, mint német nemzetiségi kisebbségi oktatást és nevelést folytató intézménynek...

Célja, hogy:

- A tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a német nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a tanulóknak a reális nemzetiségi öntudat.
- Tanulóink elsajátítsák nagyszüleik anyanyelvét, megismerjék a nemzetiségi kultúrát, és tudatosan ápolják hagyományaikat. A nemzetiségi identitás megőrzése a nyelvtanulás és hagyományápolás által
- Az idegen nyelvi kommunikáció, mint kulcskompetencia kialakítása.
- Európai azonosságtudat; Nyitottság más népek kultúrája iránt

Ehhez nyelvoktató kisebbségi oktatást alkalmazunk. E szerint a tanítás nyelve a magyar, a német kisebbségi nyelv és irodalom tantárgyakat heti öt órában, német népismeretet heti egy órában a tanítási óra keretében az 1. évfolyamtól oktatjuk. A szülők a beiratkozáskor írásbeli nyilatkozattal vállalják, hogy gyermekük az iskola teljes képzési ideje alatt (8 év) vállalja a német nemzetiségi órákon és a nyelvoktatással együtt járó egyéb tevékenységeken (pl. nemzetiségi napon) való részvételt. Ez alól a kötelezettség alól csak nagyon indokolt esetben lehet a szülő, pedagógus együttes

kérésére felmentést kapni. (pl. tanulási nehézség) Ehhez főigazgatói engedély szükséges.

További céljaink:

- A nemzetiségi nyelv fennmaradásának segítése elméleti és nyelvhasználati ismeretek bővítésével
- A német nemzetiség hagyományainak, szokásainak megismertetése, felelevenítése.
- Ismerkedés elődeink használati tárgyaival, munkaeszközeivel, öltözködési szokásaival
- Német táncok oktatása
- A nemzetiségi, közösségi érzés, az identitás formálása.
- Nyelvvizsga megszerzésének elősegítése

A nemzetiségi nyelvoktatás feladatai, tevékenységi formái:

- A gyermekek szókincsének bővítése az életkori sajátosságok figyelembe vételével.
- Nyelvhasználati ismeretek gyakorlása – beszélgetés, szituációs gyakorlatok segítségével.
- Hagyományok, szokások megismerése – játék, tájház, gyűjtő munka segítségével.
- Nemzetiségi programok szervezése, lebonyolítása, ezeken való részvétel
- Hagyományápolás – nemzetiségi nap (hét) szervezése; tánccsoport működtetése
- • Színházlátogatás (Szekszárd – Német Színház)

7.2. Cigány kisebbségi kultúra megismerése

A cigány tanulók nevelése, oktatása iskolánkban integráltan történik. Sem az oktatás tartalmát, sem kereteit tekintve semmilyen elkülönítést, megkülönböztetést nem alkalmazunk.

A cigány kisebbségi oktatás célja:

- Iskolánk cigány és nem cigány tanulói kölcsönösen ismerjék meg egymás kultúráját, értékeit. Ezáltal tanulják meg elfogadni, vállalni és tisztelni a másságot.
- A cigány kultúra értékeinek megtartása mellett a cigányság az együttélés, kölcsönös elfogadás jegyében, a megfelelő mértékben integrálódjon a többségi társadalomba.

Feladat:

- Tanórai és tanórán kívüli keretek között ismerkedjenek meg a gyerekek a cigány kisebbség múltjával, hagyományaival.
- A szociálisan hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek megsegítése.
- A cigánygyerekek önismeretének kialakítása, fejlesztése.

- Hagyományőrzés, hagyományápolás

Tevékenységeink:

- A cigány kultúráról, történelemről szóló ismeretanyagot a cigány népismeret tananyag tartalmazza, melyet tanulóink heti egy órában választható tantárgyként tanulhatnak. Heti két órában cigány kulturális tevékenységeket biztosítunk számukra.
- Önismereti foglalkozások osztályfőnöki órák és délutáni szakkör keretében.

8. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal október, illetve május hónapban. (A felmérés a „NETFIT tesztrendszer” alapján került összeállításra).

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják.

Iskolánkban kiemelten kezeljük a labdarúgás és az atlétika sportágak fejlesztését, gyakorlását és diákjaink versenyeztetését, új elemként foglalkozunk a gyerekekkel a floorball, streetball, kézilabda, röplabda és a különböző szabadidős sporttevékenységek keretein belül. Az adódó versenyeken igyekszünk részt venni.

8. 1. Aerob vagy alap-állóképesség mérése:

Cooper.teszt

Az aerob, hosszú távú állóképesség műszer nélküli mérésének, ellenőrzésének egyik világszerte elfogadott módszere.

A Cooper-teszt lényege, hogy 12 perc alatt a lehető leghosszabb távot teljesítsük futással. Futáshoz (7-19 éves korig) minden korosztály számára saját mérési eredmények alapján alakították ki a pontértékelést.

8. 2. Az alsó végtag dinamikus erejének mérése: helyből távolugrás (m)

A gyakorlat végrehajtása:

Kiinduló helyzet: a tanuló az elugró vonal (elugró deszka) mögé áll úgy, hogy a cipőorrával a vonalat nem érinti.

Feladat: térdhajlítás – és ezzel egyidejűleg páros karlendítés hátra, hátsó rézsútos mélytartásba, előzetes lendületszerzés –, majd erőteljes páros lábú elrugaszkodás és elugrás előre.

Értékelés: az utolsó nyom és az elugró vonal közötti távolságot mérjük méterben. A bemelegítő ugrásokat követően, a próba során maximum 3 kísérleti lehetőség megadásával a legnagyobb ugrás eredményét kell figyelembe venni a pontértékre történő átszámításkor.

A mozgásban résztvevő izmok:

1. fázis: elrugaszzkodás

négyfejű combizom; combhajlítók: félig inas, félig hárttyás, kétfejű combizom; háromfejű lábszárizom;

A mozgásban résztvevő egyéb izmok: nagy mellizom, mély hátizom, hasizmok, nagy farizom.

2. fázis: légmunka

delta izom; csuklyás izom; elülső fűrészigom; nagy faizom; hasizmok (egyenes, haránt, belső ferde, külső ferde); háromfejű lábszár izom.

3. fázis: talajfogás

combhajlítók: félig inas, félig hárttyás, kétfejű combizom; nagy négyfejű combizom.

8. 3. A hátizmok erő-állóképességének mérése

Hason fekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan, kifáradásig (db)

Maximális időtartam: négy perc.

Kiinduló helyzet: a tanuló a hasán fekszik úgy, hogy az állával megérinti a talajt, és mindkét karja laza tarkórártartás helyzetében van. A vizsgálatot végző személy az egymáshoz tett lábfejeket a földhöz szorítja.

Feladat:

- a tanuló az 1. ütemre törzsemelést végez,
- 2. ütemre összeérinti a könyökét az álla alatt,
- 3. ütemre visszanyit tarkórártartásba,
- 4. ütemre törzsét leengedve visszafekszik a földre.

Értékelés: a megadott időhatáron belül, szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

A mozgásban résztvevő főbb izmok:

Mély hátizmok: hosszú hátizom, külső oldali csípő-bordaizom, kis- és nagy rombuszigom, csuklyás izom, nagy farizom, elülső fűrészigom.

8. 4. A hasizmok erő-állóképességének mérése

Hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés, folyamatosan, kifáradásig (db)

Maximális időtartam: négy perc.

Kiinduló helyzet: a tanuló torna vagy egyéb puha szőnyegen a hátán fekszik, és mindkét térdét 90 fokos szögben behajlítja. Laza tarkóra tartás előre néző könyökkel.

Feladat: a tanuló üljön fel, könyökével érintse meg azonos oldalon a combokat. Hanyattfekvés és újabb felülés következik folyamatosan.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott felülések száma megadott időhatáron belül.

A mozgásban részt vevő izmok:

Hasizmok: egyenes hasizom, haránt hasizom, belső-külső ferdehasizom.

8. 5. A vállövi és a karizmok dinamikus erő-állóképességének mérése

Fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan, kifáradásig (db)

Maximális időtartam: lányok 2 perc; fiúk: 4 perc.

Kiinduló helyzet: mellső fekvőtámasz (tenyerek vállszélességben előre néző ujjakkal, egyenes törzs, nyak a gerinc meghosszabbításában, nyújtott térd, merőleges kar).

Feladat: a tanuló mellső fekvőtámaszból indítva karhajlítást- és nyújtást végez. A törzs feszes, egyenes tartását a karnyújtás- és karhajlítás ideje alatt is meg kell tartani, a fej nem lóghat. A karhajlítás addig történik, amíg a felkar vízszintes helyzetbe nem kerül.

Értékelés: a szünet nélküli szabályosan végrehajtott ismétlések száma.

A mozgásban résztvevő izmok:

Nagy mellizom, nagy farizmok, háromfejú karizom, delta izom, hasizmok.

A próbák értékelése kidolgozott, központi ponttáblázat alapján történik.

(Lásd: „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” című minisztériumi kiadvány.)

9. A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételeit a köznevelési törvény 57.§ alapján a következő módon határozta meg intézményünk:

1. Ha a tanuló az első évfolyamon a tantervi követelményeket nem teljesíti, az iskola főigazgatója igazolja, hogy tankötelezettségét teljesítette, a tanuló munkája előkészítő jellegűnek minősül, és újra első évfolyamon folytathatja tanulmányait.
2. A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket legalább elégséges (2-es) minősítéssel, illetve legalább fejlesztésre/ felzárkóztatásra szoruló szöveges minősítéssel teljesítette.

3. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.
4. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
5. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez elégtelen osztályzatot, az adott évfolyamot köteles megismételni.
6. A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha:
  - az iskola főigazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
  - az iskola főigazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse, vagy egy adott tantárgyból az éves óraszám 20%-át meghaladó mértékben hiányzott;
  - egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
  - magántanuló volt.

Az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1-4. évfolyam	* Magyar nyelv és irodalom * Magyar nyelvtan * Magyar irodalom * Matematika * Környezetismeret * Idegen nyelv
5-6. évfolyam	☞ Magyar nyelvtan ☞ Magyar irodalom ☞ Történelem ☞ Matematika ☞ Természetismeret ☞ Idegen nyelv
7-8. évfolyam	○ Magyar nyelvtan ○ Magyar irodalom ○ Történelem ○ Matematika ○ Kémia ○ Fizika

---

	○ Földrajz ○ Biológia ○ Idegen nyelv

HELYI TANTERV

Általános iskola-
nemzetiségi német nyelv

2020.

1. A nemzetiségi német nyelvi képzés szerkezete, követelményei

1. Kisebbségi nevelést, oktatást meghatározó jogszabályok

- 2011. évi CXCV. tv. a nemzeti köznevelésről,
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- 17/2013 (III.1.) EMMI rendelet - a nemzetiségi óvodai nevelés irányelve, és a nemzetiségi iskolai oktatás irányelve,
- 110/2012. (IV.4.) Korm. rendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről,

2. Általános célok, elvek, feladatok

A nemzeti, etnikai kisebbségi oktatás egyik célja a kisebbségi népcsoportokhoz tartozó gyermekek, tanulók jogegyenlőségének érvényesítése a közoktatási rendszerben. Fő feladata az anyanyelvű, anyanyelvi nevelés, oktatás biztosítása, továbbá a nemzeti és etnikai kisebbségi önazonosság erősítése, az anyanyelvi kultúra átörökítése és fejlesztése.

A kisebbségi jogegyenlőség érvényesítésének legfontosabb eleme az esélyegyenlőség biztosítása.

3. Az iskolai nevelés, oktatás

Iskolánkban nyelvoktató kisebbségi oktatás folyik, az oktató-nevelő munka nyelve a magyar nyelv. A kisebbségi nyelv tanulása, fejlesztése a kisebbségi nyelv és irodalom tantárgy keretében történik. Az irányelv előírásai szerint az e tantárgy oktatására fordított heti kötelező óraszám öt tanóra. A kisebbségi népismeret órákat heti egy órában külön tantárgyként tanulják a tanulók.

4. Az iskola pedagógiai programja

Iskolánk – mint nemzeti, etnikai kisebbségi oktatást folytató iskola - pedagógiai programja kidolgozása során a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket alkalmazta

azzal az eltéréssel, hogy figyelembe veszi az Irányelvet is. Ennek értelmében a helyi tanterv tartalmazza a nemzetiségi német anyanyelv és irodalom, valamint a népismeret követelményrendszerét is.

Német nemzetiségi nyelv

1 - 8 évfolyam

<i>Évfolyam:</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
<i>Éves óraszám-nyelv:</i>	185	185	185	185	185	185	185	185
<i>Éves óraszám-népismeret:</i>	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Heti óraszám:</i>	6	6	6	6	6	6	6	6

Célok és feladatok

A tanterv célja, hogy a tanuló mind szélesebb területen tudja használni a német (nemzetiségi) nyelvet a köznap kommunikációs helyzetekben, ismerje meg a német nyelvterület országainak kultúráit, szokásait.

Kiemelt hangsúlyt fektet a nép- és országismeret kérdéseire és a kisebbségtudat erősítésére. Az ezen óraszámokban történő nyelvtanulás lehetőséget ad arra, hogy a legjobb tanulók a 8. évfolyam befejezése után nyelvvizsgát tehessenek le.

Célunk még továbbá, hogy az idegen nyelv ismerete segítse tanulóinkat a pályaválasztásban, továbbtanulásban, munkahely keresésében.

Egy idegen nyelv kommunikációképes szintű ismerete a mai kor egyik követelménye. A nyelvtan fontos, de a nyelv megtanulásának középpontjában a beszéd áll. Az oktatás az általános iskolai tanulási periódusban ne legyen nyelvtanközpontú. Mindenekelőtt mondat típusokat és beszédelemeket kell gyakoroltatni.

Ezen tanulók esetében a nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének.

Általános fejlesztési követelmények

A tanuló tudja használni a német nyelvet hétköznapi kommunikációs helyzetekben, tudjon információt adni és kérni. Az idegen nyelv használatán keresztül új emberi kapcsolatokat tudjon létesíteni és ezáltal más országok népeit és kultúráját képes legyen értékelni (diáklevelezés, cserekapcsolatok).

A tanuló értse meg a normális beszédtempójú általános műveltségkörhöz

tartozó német nyelvű szövegeket.

A nyelvtanulás során kifejlődő alapkészségek tegyék számára lehetővé nyelvtudása továbbfejlesztését és újabb idegen nyelv elsajátítását.

A tanórákba és tantervbe beépítjük az alábbi kompetenciafejlesztő módszereket és tanulásszervezési eljárásokat:

- kooperatív tanulás
- egyéni és páros munka
- prezentáció
- tanórai differenciálás heterogén csoportokban
- projektmunkák heterogén csoportokban
- portfóliók készítése
- dramatikus módszerek és technikák alkalmazása
- önellenőrzés, mások ellenőrzése
- ötletroham
- vita

A tanuló aktív szókincse érje el a 8. évfolyam végére az 1700 szót. Amennyire lehetséges a német kisebbségi nyelvismeret kérdéseit építsék bele a nyelvtudásukba.

Fontos tantervi feladatok még:

- nyelvi stílus fejlesztése: szinonimák és antonimák helyes használata különböző szituációkban, szókapcsolatokban, közmondásokban
- kisebbségi német gyermekjátékok, énekek, mondókák találós kérdések, mesék közvetítése, a népi kultúra ápolása
- a magyarországi németiség történelme, múltja és jelene
- a német nyelvű irodalomból versek, énekek, prózarészletek megismertetése és a német nyelvterület országainak történelmi, gazdasági életének rövid ismerete.

Didaktikai és metodikai alapelvek

A német nemzetiségi nyelv oktatásának didaktikai, metodikai koncepciója megegyezik az idegen nyelv tanítási módszertanának alapelveivel.

A tanterv céljainak megvalósításában a következő tanítási alapelvek kapnak nagyobb hangsúlyt:

- a tanulók előzetes ismeretére építünk
- minden évfolyamon szükséges a differenciálás
- az elsajátítás sorrendjében figyelembe vesszük a hallás-, beszéd-, olvasás-, és íráskészségek szerepét
- a kezdő szakaszban a szóbeli nyelvhasználat kerül előtérbe, de a felsőbb évfolyamokon sem lehet kevesebb 60%-nál ennek aránya a tanítási órán
- a szókincs és a mondatmodellek elsajátításánál a hétköznapi életből vett

- témákkal igyekszünk a tanulók érdeklődését felkelteni, aktivitásukat növelni
- a nyelvtan tanításának kiszolgáló szerepe van a kommunikáció kereteiben
  - a nyelvtani szabályokat, gyakorlatokat kommunikációs helyzetben, szituációkban dolgozzuk fel
  - a pedagógus kiejtése, nyelvhasználata mellett német anyanyelvi szövegek meghallgatása, értése
  - a német nyelvű óravezetés a tanulók nyelvértését és beszédképességét szolgálja, fejleszti
  - a tanítási órán igyekszünk minél több lehetőséget adni az önálló véleménynyilvánításra, nyelvi kifejezésre.

Eszközök feltételek

A tanterv megvalósításához eszközünk: a német nemzetiségi nyelv tankönyvcsaládja az általános iskolák számára.

Ezen kívül digitális eszközök, tananyagok, hang- és videofelvételek, nyelvtani szemléltető táblák, Németország, Svájc, Ausztria térképe.

Egyéb könyvek, taneszközök

Halász Előd: Német - magyar / Magyar - német szótár

Európa falitérképe

Német nyelvű folyóiratok (JUMA, Jö, Mini Spatzenpost, Spatzenpost, Kleines Volk)

Prospektusok, képek, képeslapok az adott témákhoz

Langenscheidts Großwörterbuch

Bedő - Lambrecht: Stufengrammatik

Babári Emőné: Társalgás, szituációk, képleírások

Ellenőrzés, értékelés

Magába foglalja mind a szóbeli, mind az írásbeli értékelés területeit, a beszédértést, a fordítást és a beszédet, az írásbeli feladatmegoldást és az írásbeli fordításokat. A szóbeli és az írásbeli feladatokat is érdemjeggyel értékeljük. Az írásbeli munkák lehetnek házi feladatok, röpdolgozatok, nagydolgozatok és témazáró feladatlapok. A szóbeli és az írásbeli számonkérésnél is fontos szempont, hogy többféle feladat megoldásából tevődjenek össze az érdemjegyek.

1.- 4. évfolyam

Célok és feladatok

Az általános iskola alsó tagozatán a német nyelv és irodalom tantárgy elsődleges célja a nyelvi kommunikációs képességek fejlesztése, és az ehhez elengedhetetlen ismeretek elsajátítása. A nyelvi képességek fejlesztése nem csak cél, hanem eszköz is a személyiség harmonikus fejlődéséhez, a kognitív és érzelmi fejlődéshez, valamint mindezek katalizátora is egyben.

Az 1-2. évfolyam egyik legfontosabb feladata a második évfolyamtól az olvasás és az írás megtanítása, amely egyben a további nyelvi nevelés alapja is. Az első olvasási sikerek meghatározó erejűek az olvasóvá válás, az olvasással kapcsolatos pozitív viszonyulások kialakulásának folyamatában. Ezért a 2. osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasástanulás folyamatát, haladási tempóját a tanulási kudarcok, a tevékenységgel kapcsolatos szorongások, gátoltság kialakulásának megelőzése érdekében.

A nyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

A német nyelv és irodalom tantárgy további fontos feladata a szóbeli és az írásbeli kommunikáció önálló és kreatív, integrált használatának elsajátíttatásához szükséges alapvető képességek intenzív fejlesztése, a modern társadalom különféle színterein gyakorolt nyelvhasználati módok tanítása, illetve a nyelvhasználat változatos, adekvát, tanulói tevékenységekre épülő, folyamatos gyakoroltatása.

A kor szükségleteinek és a társadalom elvárásainak megfelelően tehát az alsó tagozatos német nyelv és irodalom tantárgy középpontjába kerettantervünk az olvasás-szövegértés képességének fejlesztését helyezi, mint kiemelt területet, és ennek új elemeiként megjelennek az olvasási stratégiák is. Az olvasás és az írás képességének elsajátítása kulcs az önálló tanuláshoz, majd pedig a boldoguláshoz a mindennapi életben.

A kisiskolások az iskolai tanulmányaik megkezdésekor különféle szinten birtokolják és használják a német nyelvet. A tanító feladata nem az elméleti rendszerezés, hanem a változatos és egyre magasabb szinten történő gyakoroltatás a különféle kommunikációs helyzetekben, illetve a szorongásmentes, motivált nyelvi fejlődési környezet megteremtése. A játékos, önkifejező gyakorlatok lehetőséget teremtenek a nyelvi tudatosság, a kreativitás, az árnyalt önkifejezés, a másik megértésének igényére,

a képességek fejlesztésére. E fejlesztési folyamatra épülhet majd a továbbiakban a német nemzetiségi nyelvi és az irodalmi kultúra megismertetése.

Az irodalmi nevelés kialakítja és fejleszti a művekkel folytatott aktív párbeszéd képességét. Elsődleges feladata az olvasás megszerettetése, az olvasási kedv felkeltése és megerősítése. Az irodalmi műveltség megalapozásához kisiskolás korban a szövegolvasáshoz kapcsolódó szövegelemző és értelmező együttgondolkodás, a közismereti és az irodalmi szövegekkel kapcsolatos tapasztalatszerzés, az esztétikai, erkölcsi értékek felfedezése, érzelmileg is megalapozott befogadása nyit utat. Mindez komoly hatást gyakorolhat az érzelmi élet, az önismeret és a társas kapcsolatok fejlődésére. A különféle kommunikációs helyzetekhez kapcsolódó tevékenységek kedvező feltételeket teremtenek az önálló tanulás képességeinek célirányos fejlesztéséhez.

A német nemzetiségi nyelvi nevelés területeit arányosan kell fejleszteni, s el kell érni, hogy a különböző területek képességfejlesztése és ismeretanyaga egységet alkosson. Kiemelt feladat a szókincs gyarapítása, mert a nyelvi kommunikáció egyik feltétele a szókincs árnyalt ismerete.

Olyan írástempóra kell szert tenniük a tanulóknak, amely kiszolgálja a tanulási igényüket. Ebben a tantárgy támaszkodik a magyar nyelv és irodalom órákon elsajátítottakra.

Beszédértés. beszédképesség:

- Egyszerű közlések, kérdések és válaszok megértése, ezek kezdeményezése
- Egyszerű kijelentések, kérések és kívánságok kifejezése
- Mondókák és versek helyes kiejtéssel történő elmondása
- Mindennapi életre jellemző párbeszédalkotás
- Utasítások megértésének szóbeli visszajelzése, valamint utasítások adása
- Köszönés és búcsúzás kifejezése
- Bemutatkozás, tájékoztatás, ill. átadás
- Kapcsolatteremtés
- Egyszerű mondatokkal felvilágosítás és tudakozódás
- Tetszés és nem tetszés kinyilvánítása, bocsánatkérés
- Köszönet és jókívánságok megfogalmazása
- Egyszerű birtokviszony kifejezése
- A feldolgozott témákról mondatalkotás
- Saját és közös élmények elmesélése
- Történetek és mesék egyszerű formában történő elmondása

Olvasás és szövegértés

- Az első évfolyamban nincs
- Hangos és halk olvasás
- Folyamatos olvasás, helyes hanglejtéssel és kiejtéssel
- Szövegértő olvasásra való törekvés
- Egyszerű szövegekből információ nyerése és továbbadása
- Életkornak megfelelő szemelvények és szövegek megértése és feldolgozása
Szavak és szótárhasználat elsajátítása

Írás és írásbeli készség

- Az első évfolyamon nincs
- Az alapszókincs szavainak helyes írása
- Mondatok és rövid szövegek leírása
- Egy feldolgozott témáról 6-8 mondat önálló, vagy tanári segítséggel történő írása
- Saját gondolatok egyszerű formában történő kifejezése
- Képek leírása, képekből álló történetek alkotása

Nyelvtani ismeretek, tartalmak

- a tanult és begyakorolt szerkezetek alkalmazása
- a **főnév nemének és számának felismerése**
- a főnév és névelő tárgy- és részes esetben való alkalmazása
- **egyszerű igék kijelentő mód jelen időben** való alkalmazása
- **haben – sein igék** alkalmazása
- **egyszerű igékkel utasítások adása** (felszólító mód)
- gehören ige használatával a személyes névmások részes esete
- a testápolással kapcsolatos igék visszaható névmással való alkalmazása
- bővített mondatok képzése tagadás kifejezés

Ezen kívül audiovizuális eszközök, írásvetítő fóliák, hang- és videofelvételek, nyelvtani szemléltető táblák, kiemelkedő német személyiségek portréi, Németország, Svájc, Ausztria térképe.

Tanulói tevékenységek

- frontális munka
- csoportmunka, jelenetek, szituációs játékok, dramatizálás, interjú
- munka párban, dialógusok folytatása

- egyéni feladatmegoldás
- szótárhasználat
- szövegértési feladatok megoldása hangkazetta segítségével
- ifjúsági folyóiratok cikkeinek olvasása
- nyelvi játékok

5-6. évfolyam

Célok és feladatok

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készség együttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása: a tanulók szóbeli és írásbeli szövegértési és szövegalkotási kompetenciáinak fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével; a nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

Az 5-6. évfolyamon a tanulók már jól olvasnak, közepes hosszúságú szövegeket is meg tudnak ismerni. A kerettanterv irodalomtanítási részének ez a szakasza úgy tekint erre a fejlesztési periódusra, mint amely már lehetőséget ad az irodalom megértésére. A közműveltségi tartalmak alapján válogatott szemelvények és a közismereti témák, olvasmányok a tanuló életkorának megfelelő világlátás keresztmetszetét adják. Kérdéseket tesznek fel a környezetükhöz, élethelyzetükhöz kapcsolódóan. Az 5-6. évfolyamon számos képesség területén a megfelelő szintet el kell érni. A tanuló beszédének artikulációja továbbfejlődik. A hallott szövegről képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról, valamint képes rövidebb szövegek alkotására, személyes élmények megfogalmazására. Szükséges a globális, információkereső, értelmező olvasás, továbbá tartalommondás. A tanuló ebben a szakaszban megfigyeli az irodalmi nyelv néhány sajátosságát, felismeri a tanult műfajokat. Megismerkedik a tetszésnyilvánítás nyelvi formáival, a különböző kultúrák és eltérő vélemények tiszteletben tartásának fontosságával.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

Ezen a szinten a diák megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és az alapvető fordulatokat, amelyeknek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Be tud mutatkozni, és be tud mutatni másokat. Képes egyszerű interakcióra, amennyiben a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Megérti a tanár egyszerű utasításait, az ismerős szavakat, fordulatokat, melyek

személyére, családjára, közvetlen környezetére, a nemzetiségre vonatkoznak. Képes megoldani a hallás utáni értési feladatokat. Fokozatosan növekszik beszédbátorsága és önbizalma. Lakóhelyét, ismerőseit képes egyszerű fordulatokkal leírni, információt adni és kérni valós beszédhelyzetekben. Megértési problémák esetén segítséget tud kérni. Megérti az ismerős szavakat, egyszerű mondatokat feliratokon, reklámokban, katalógusokban. Felébred érdeklődése népcsoportjának kultúrája iránt. Gyakorlata van egyszerű, ismert nyelvi elemekből álló szöveg néma olvasással történő megértésében. Képes egy adott szövegből egyszerű információkat kiemelni. Képes egyszerű szöveg lemásolására és tollbamondás után helyes leírására. Tud egyszerű, tényszerű információkat írni az adott nyelven. Képes minta alapján több mondatból álló, összefüggő szöveget írni (párbeszéd, üzenet, üdvözlő képeslap, bemutatkozás).

7-8. évfolyam

Célok és feladatok

E szakaszban a fő cél, a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése. További cél az információ felismerése, értékelése, és bemutatása, digitális tartalomalkotás és -megosztás, továbbá kommunikációs együttműködés az interneten keresztül; a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegalkotó eljárásokkal.

A tanulók számára ebben a szakaszban az olvasás és írás, a szövegértés és szövegalkotás már több technikai gyakorlatnál vagy egyszerű kódoló-dekódoló eljárásnál. Ennek megfelelően 7-8. évfolyamon számos képesség területén el kell érni egy ennek megfelelő fejlettségi szintet. A 7-8. évfolyamon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem azokról véleményt mondani is képes, és a beszéd társsal együtt tud működni. Nemcsak a beszédhelyzethez alkalmazkodik, hanem különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni.

Tanulásmódszertanát tekintve képes vázlatot készíteni. Szövegértés szempontjából már értelmezésre is képes. Ezen a szinten tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, és érti az ízlés kontextuális összefüggéseit, kulturális, történeti, közösségi, családi, egyéni beágyazottságát is. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

A tanuló eligazodik, és hatékonyan részt vesz a mindennapi kommunikációs helyzetekben.

Tud kommunikálni begyakorolt szituációkban, egyszerű és közvetlen információcsere

során. Képes magát megértetni társasági beszélgetésben. Egyszerű nyelvi eszközöket használva tud beszélni saját szociális háttéréről, szűkebb környezetéről és a közvetlen szükségleteivel kapcsolatos dolgokról.

Képes véleményét is elmondani és megfelelő nyelvi eszközökkel megindokolni.

Figyeli és tudja értelmezni partnerei kommunikációs szándékát, nem nyelvi jeleit.

El tud olvasni rövid, egyszerű szövegeket, irodalmi műveket. Egyszerű, hétköznapi szövegekben megtalálja a keresett információt és megérti a rövid, egyszerű magánleveleket.

Képes a különböző megjelenésű és műfajú szövegek globális megértésére, a szöveg szó szerinti jelentésén túli üzenet értelmezésére, a szövegből információk visszakeresésére.

Össze tudja foglalni a szöveg tartalmát, tud vázlatot készíteni. Képes az olvasott szöveg tartalmával kapcsolatos saját véleményét szóban és írásban megfogalmazni.

Alkalmazza az írásbeli szövegalkotásban a mondatvégi, a tagmondatok, illetve mondatrészek közötti írásjeleket.

A tanuló képes a könnyebben besorolható művek műfaji azonosítására. Képes a köznapi és irodalmi szövegrészletekben, filmekben megjelenő emberi kapcsolatok, cselekedetek, érzelmek felismerésére, azok nyelvi bemutatására szóban és írásban.

A nemzetiségi német nyelv és a német népismeret évfolyamonkénti tananyagát és óraszámait a tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

HELYI TANTERV

Általános iskola- A cigány kisebbség programja

2020.

1. Az etnikai nevelés-oktatási program bevezetésének okai

1. *A kisebbségi nevelési-oktatási program működtetése iskolánkban – a tanulók összetételéből fakadóan – szükséges, a különböző törvényekben előírtak szerint kötelező.*

Jogszabályokban, törvényekben előírt követelmények, melyek előírják a program lényeges jegyeit.

2. 2011. évi CXC tv. a nemzeti köznevelésről,
3. 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
4. A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
5. 17/2013 (III.1.) EMMI rendelet - a nemzetiségi óvodai nevelés irányelve, és a nemzetiségi iskolai oktatás irányelve,
6. Gyermekjogi Jogai (ENSZ)
7. 110/2012. (IV.4.) Korm. rendelet a NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
8. 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről,

2. *Rövid történeti áttekintés a vásárosdombói intézményben a cigány kisebbség oktatásáról*

Vásárosdombó és beiskolázási körzetének települései mindannyian szerepelnek a 7/2003. (I.4.) Kormányrendelet mellékletében felsorolt települések listáján, mint infrastrukturális szempontból elmaradott és az országos átlagot 1,75-szörösen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések. A településeket főként cigány családok lakják.

A családok zöme társadalmi beilleszkedési zavarokkal küzd. Alacsony a szülők iskolázottsága, nagy a munkanélküliek aránya. Ebből adódóan általában nagyfokú elszegényedés tapasztalható a népesség e rétegén belül. A lakások zöme kicsi, zsúfolt, több generáció lakja.

A szocializációs zavarok keletkezésének komoly forrását alkotják a családi élet konfliktushelyzetei, a válások növekvő száma, a gyakran változó élettársi kapcsolatok, a társadalmi együttélési normákat sértő szülői magatartás.

Az ilyen családi közegben nevelkedő gyermekek halmozottan hátrányos helyzetben vannak a többi gyermekkel szemben. Az ingerszegény környezeti hatások, az alacsony szociokulturális háttérre vezethető vissza e gyermekek beilleszkedési nehézségei, hiányos ismeretei és szegényes szókincsük.

Sajnos tanulóink családjainak jövedelmi viszonyain, a többnyire öröklötten hátrányos szociális helyzetén nem tudunk javítani, ám a jövőbe tekintve talán módunk van változtatni azon, hogy ez a szituáció a most felnövekvő generációk körében ne

termelődjön automatikusan újra. Intézményünk feladata, hogy támogassa, és ösztönözze a gyermekek fejlődését, megalapozza továbbtanulásuk sikerességét, és kiutat mutasson egy, a szüleiknél sikeresebb felnőttkor felé.

Mindezekből adódóan feladatunknak tartottuk eddig is a differenciált felzárkóztató tevékenységet; a gyermekek egyéni különbségeinek tiszteletben tartása mellett, az őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló nevelői magatartást és a nagyfokú toleranciát.

A differenciált felzárkóztatást az iskolai nevelő – oktató munka során valósítottuk meg.

Általános iskolánk 1998 szeptemberétől folytat etnikai-kisebbségi nevelést (ekkor az etnikai kisebbséghez tartozott a tanulók 47,6%-a), a cigány kisebbségi önkormányzat által elfogadott roma kisebbségi program alapján. A roma népismeret és kultúra tananyagát tantárgyakba integráltan oktattuk. Az iskolaotthonos oktatás, a délutáni napközi, valamint tanulószoba segítette, illetve segíti tanulóink másnapra való felkészülését.

Mivel iskolánkban is folyamatosan emelkedik a cigány tanulók aránya, a 2003/2004 tanévtől intézményünk a roma kisebbségi nevelés mellett az integrációs és a képesség kibontakoztató neveléssel is segítette a hátrányos helyzetű cigány tanulók esélyegyenlőségének biztosítását.

Roma, etnikai programunk a törvényi szabályozások megváltozása, illetve az intézmény belső szabályzatainak átdolgozása miatt a 2004-es tanévben átdolgozásra került, új etnikai program 2004 szeptemberétől került bevezetésre.

A legújabb törvényi szabályozás értelmében a cigány népismeret és kultúra oktatására külön órakeretet kell biztosítani a tanulók számára. A 2013/2014-es tanévtől felmenő rendszerben kerül bevezetésre iskolánkban a 17/2013 (III.1.) EMMI rendelet - a nemzetiségi iskolai oktatás irányelve – értelmében heti egy óra cigány népismeret valamint heti két óra cigány kultúra bevezetése. (Lásd: helyi tanterv H2013 óraterv - sima)

2. A program célja

A kisebbségi nevelés-oktatás a magyar közoktatás része. Ennek megfelelően a NAT-nak azonos értékű és továbbfejleszthető alpműveltséget és esélyegyenlőséget kell biztosítania.

Törekvés arra, hogy azokban az intézményekben, ahová cigány gyerekek is járnak, cigányok és nem cigányok együtt ismerkedjenek meg a cigány kultúra műveltségi anyagával.

Általános célja és feladata megegyezik a többségi oktatásával; sajátossága, hogy intézményi keretek között biztosítja:

- a kisebbségi történelem, kultúra (népköltészet, a képzőművészet, a zene, a szokások és a hagyományok) megismerését,
- a különböző kultúrák értékeinek kifejezését,

- az önismeret kialakítását, toleranciára, a másság elfogadására és megbecsülésére nevelést
- a kisebbségi jogok megismerését és gyakorlását.

Ezzel törekszik:

- A cigány tanulók hátrányainak kompenzálására, a közoktatási rendszeren belüli előrejutásuk, illetve társadalmi beilleszkedésük elősegítésére.
- Az egymás megismerésével, és az ennek érdekében folytatott közös tevékenységekkel, a toleranciára, a másik tiszteletére és értékeinek felfedezésére nevelésre.

Cigány kisebbségi iskolai nevelés-oktatás

A cigány tanulók nevelése, oktatása iskolánkban integráltan történik. Sem az oktatás tartalmát, sem kereteit tekintve **semmilyen elkülönítést, megkülönböztetést nem alkalmazunk.**

A tanulócsoportok vegyes összetételűek; az iskolánkban működő minden képzési formát és szabadidős tevékenységet minden kisgyermek érdeklődése és képessége szerint igénybe vehet.

A cigány kisebbséghez tartozó tanulók oktatásának alapelvei:

- A cigánygyerekek a többségi és más nemzetiségi gyerekekkel együtt, közös osztályokban vesznek részt a tanulás, tanítás folyamatában.
- A cigánygyerekek többségi (magyar) nyelvoktatásban vesznek részt.
- Tanórai és tanórán kívüli keretben biztosítjuk a cigánygyerekek személyiségfejlesztését.
- Segítjük az identitás megtalálását, megőrzését, a másság vállalását.
- A cigánygyerekek teljesítményének értékelését is az iskola általános értékelési rendszere alapján végezzük.

Cél:

- Iskolánk roma és nem roma tanulói kölcsönösen ismerjék meg egymás kultúráját, értékeit. Ezáltal tanulják meg elfogadni, vállalni és tisztelni a másságot.
- A cigány kultúra értékeinek megtartása mellett a cigányság az együttélés, kölcsönös elfogadás jegyében, a megfelelő mértékben integrálódjon a többségi társadalomba.

Feladat:

- Tanórai és tanórán kívüli keretek között ismerkedjenek meg a gyerekek a cigány kisebbség múltjával, hagyományaival.
- Tanórai és tanórán kívüli keretekben a felzárkóztatásra szoruló, ill. tehetséges roma gyerekek differenciált fejlesztése.
- A szociálisan hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek megsegítése.
- A szociális hátrányok csökkentése, ill. kompenzálása
- A cigánygyerekek önismeretének kialakítása, fejlesztése.
- • Hagyományőrzés, hagyományápolás

Tevékenységeink:

- A cigány kultúráról, történelemről szóló ismeretanyagot átadása a cigány népismeret tananyagában.
- Differenciált, ill. adaptív tanulásszervezéssel irányított órákat szervezünk.
- Korrepetálások, fejlesztőfoglalkozások, logopédiai megsegítés áll rendelkezésre az
- egyéni fejlesztéshez.
- Képzőművészet-terápia – magatartás és viselkedés-problémás tanulók számára szervezett terápiás foglalkozás művészetterapeuta irányításával.
- Önismereti foglalkozások osztályfőnöki órák és délutáni szakkör keretében.
- Pályázatok írásával források megteremtése a tanulók támogatására.
- Rendszeresen tartjuk a kapcsolatot a Családsegítő Központtal valamint azokkal a szervezetekkel, amelyek segítséget tudnak nyújtani a roma tanulók szociális, mentális és egészségügyi megsegítésében.

3. A program alapelvei

- Mind a kisebbséghez, mind a többséghez tartozó tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, csökkenjen az etnocentrizmus kialakulásának veszélye.
- A tanulók ismerjék fel az előítéletek és a kirekesztés megjelenési formáit; ezek hátterét, veszélyeit, az emberi és állampolgári jogok megsértésének jelenségeit.
- Késztesse a tanulókat a türelmetlenség, a jogsértés elleni fellépésre.

4. A program tartalma

A program biztosítani kívánja a tanulók számára a cigányság kulturális értékeinek megismerését, a történelemről, irodalmáról, művészetéről és hagyományairól szóló ismeretek oktatását.

A program szerves összhangban áll az integrált nevelés céljaival, az e területen elkészített minden dokumentummal, vele együtt érvényes.

E program tartalmával is elősegíti:

- a cigány tanulók iskolai sikerességét, ill. mérsékli hátrányaikat,
- önfogadást, mások elfogadását, környezettel való törődést, kritikus gondolkodást, konfliktuskezelést, hatékony kommunikációt,
- biztosítja a cigányság helyzetéről, jogairól, szervezeteiről és intézményeiről szóló ismeretek oktatását,
- a pedagógia eszközével segíti a cigányság integrációját.

A cigány kisebbségi program része a **Cigány népismeret műveltségi terület** oktatása és az iskolai sikerességet elősegítő *készségfejlesztés*.

Ezen kívül a tanulók tudásszintjének, készségeinek függvényében tartalmazza:

- *a tantárgyi fejlesztést,*
- *az általános szocializációs, kommunikációs fejlesztést,*
- *az egyéni felzárkóztatást és tehetséggondozást.*

A hagyományos tantárgyi felzárkóztatás mellett szükség van a tantárgyaktól független készségek, képességek és attitűdök fejlesztésére is.

Cigány népismeret mellett heti két óra órakeretben cigány kulturális tevékenységet biztosítunk tanulóink számára. A tantárgyak értékelése iskolánk kidolgozott értékelése szerint történik.

(A cigány népismeret és a cigány kulturális órák tananyaga konkrétan a helyi tantervben, ill. az ahhoz kapcsolódó tanmenetekben jelenik meg.)

HELYI TANTERV

Zenetagozat

2020.

1. A zeneiskolai képzés szerkezete, a zeneoktatás általános fejlesztési követelményei

1.1 A képzés teljes szerkezete, pedagógiai szakaszolása

Tagozatunkon a képzés teljes időtartama 12 év.

Szerkezeti szakaszai:

Képzési szakaszok	Tanulmányi idő
<i>Előképző</i>	2 év
<i>Alapfokú évfolyamok</i>	6 év
<i>Továbbképző Évfolyamok</i>	4 év
<i>Összesen</i>	12 év

1.2 Az egyes szakaszok pedagógiai képzési céljai

1.2.1 Előképző évfolyamok

Szolfézs kiselőképző:

- A tanult gyermekdalok ritmusának és az egyenletes lüktetésének az érzékelése.
- A szolmizációs hangok éneklése, a pentaton hangsor ismerete, a zenei írás-olvasás bevezetése.

Szolfézs előképző:

- Gyermekdalok szolmizálása, a törzshangsor megismerése.
- Rövid dallamok és ritmusok memorizálása.

Hangszeres előképző:

- A növendékek hangszeres készségeinek kialakítása.
- A helyes funkciók, valamint a hangszerjáték megalapozása.

1.2.2 Követelmények az alapfok elvégzése után.

Az „A” tagozat végén:

- Tudjon a növendék biztonságosan kottát olvasni. Az adott zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg.
- Ismerje és tudja megszólaltatni a leggyakrabban előforduló ritmusképleteket.
- Rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentráció- képességgel.
- Tudjon tisztán intonálni, korrigálni, belső hallásával előre hallani a megszólaló hangokat, valamint önállóan hangolni.
- Törekedjen a hangképzésben a minőségileg kifogástalan hangzásra.
- Ismerje a zenei stílusokat, azok jellemzőit és ismereteit tudja alkalmazni hangszeres játékában.
- Ismerje hangszer alapvető karbantartási feladatait, és ezeket végezze önállóan.
- Ismerje a tanult anyagban előforduló tempó-és karakterjelzéseket, előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését.
- Legyen képes árnyalt dinamikák alkalmazására, hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására.
- Tanára útmutatása alapján legyen képes a különböző kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, díszítés, agogika, lassítás, hangsúlyozás).
- Ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a legközismertebb zeneszerzők életét és munkásságát, a korra legjellemzőbb műveken keresztül.
- Ismerje hangszer rövid történetét, rokonhangszereit, valamint hangszer szerepét a különböző zenei korszakokban.
- Ismerje a hangközöket, hármas-és négyes hangzatokat, a hangsorok rendjét, leggyakrabban előforduló zenei formákat.
- Rendszeresen vegyen részt társas muzsikálásban (duó, trió, négykezes, fúvószenekar, énekkar)
- Legyen képes önálló, céltudatos, módszeres és rendszeres gyakorlásra.
- Vegyen részt a zenetagozat és az általános iskola rendezvényein szereplőként vagy hallgatóként.
- Válgék érdeklődő, a zene iránt fogékony emberré.

A „B” tagozat végén:

- Tudja a növendék a zeneműveket önállóan elolvasni és megtanulni, saját évfolyamának anyagát lapról játszani, új anyagot könnyedén elsajátítani.
- Ismerje és tudja megszólaltatni az előforduló összes ritmusképletet, ügyelve az egyenletes lüktetésre a zenei stílusnak megfelelő artikulációra, díszítésre, a nagy formák megéreztetésére.

- Alapkövetelmény a tiszta intonáció, a melodikus, ritmikus, harmonikus hallás együttműködése, a belső hallás folyamatos jelenléte.
- Hangszerkezelésében jusson el olyan szintre, hogy képes legyen a jó zenei megoldások technikailag tökéletes kivitelezésére, technikáját a zene szolgálatába állítsa.
- Törekedjen hangszere adottságainak legmegfelelőbb hang képzésére, a zenét hallgató számára élményt nyújtó előadásra.
- Ismerje az összes zenei stílust, minél több zenemű megtanulásán, meghallgatásán keresztül. Nagy figyelmet fordítva a magyar, valamint a XX. Századi zeneművekre.
- Vegyen részt rendszeresen társas zenélésben.
- Szerezzen jártasságot a többszólamú zene írásában, olvasásában, éneklésében. Ismerje a hangsorok rendjét, a modális hangsorokat, hangközöket, egyszerűbb zárlatokat. Az összes hármashangzatot és fordításait, domináns szeptim, szűkített szeptim fordításait.
- Ismerje népdalainkat, szerkezetüket, formájukat.
- Legyenek rendszerezett ismereti a különböző zenei korokról, e korokban élt zeneszerzők életéről és munkásságáról. Hallgasson rendszeresen zenét, vegyen részt zeneműveltségi versenyeken.
- A zenei pályára való felkészülés rendkívüli elhivatottságot igényel, ezért feladatai között elsőbbséget kell teremteni a rendszeres, céltudatos, megtervezett gyakorláshoz.
- Aktívan vegyen részt az iskolai, megyei és országos rendezvényeken.

Mindkét tagozat végén a tanuló felkészülten tehesse le a művészeti alapvizsgát.

A továbbképző évfolyamok elvégzése után:

A továbbképző évfolyamok elvégzése alatt szinten kell tartani az alapfokon megszerzett készségeket és tudást. A tanárnak el kell érnie, hogy növendéke képes legyen az önálló, igényes munkára. Minél több előadási darabot tanuljon meg. Vegyen részt amatőr együttesekben, a zene élete részévé váljon, **valamint sikeresen tegye le a művészeti záróvizsgát.**

Cél, hogy a zeneiskolából kikerülve amatőrzenészként megállja a helyét.

2. A tagozat egyes évfolyamain tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai.

2.1 A tagozaton tanított tantárgyak:

2.1.1 hangszeres és elméleti főtárgyak:

tanszakok:

- Zeneismeret tanszak,
- Rézfúvós tanszak,
- Fafúvós tanszak,
- Billentyűs tanszak,
- Akkordikus tanszak,

2.1.2 Kötelező tárgy: szolfézs
zongora (elméleti tárgyak esetén)

2.1.3 Kötelezően választható tárgy: szolfézs
zenekar
énekkar
kamarazene (fafúvós kamara, rézfúvós kamara,
zongora négykezes)
második hangszer

2.1.4 Korrepetíció

2.2 A tagozaton tanított tárgyak óraszámai:

2.2.1 A hangszeres főtárgyak óraszámai:

„A” tagozaton: heti 2x30 perc tanulónként

„B” tagozaton: heti 2x45 perc tanulónként

2.2.2 A kötelező tárgy óraszámai:

Szolfézs: heti 2x45 perc csoportonként

Zongora: heti 1x45 perc

2.2.3 A kötelezően választható tárgyak óraszámai:

fúvószenekar: heti 2x45 perc

énekkar: heti 2x45 perc

kamarazene: heti 2x45 perc

második hangszer: 1x45 perc

2.2.4 Korrepetíció

Tanszak/tagozat	5 perc/hét	10 perc/hét	15 perc/ hét	20 perc/hét
<i>A tagozat</i>	1. évfolyamig	2.-3. évfolyam	4. évfolyamtól	----- -
<i>B tagozat</i>	----- -	1.-2. évfolyam	3.-4. évfolyam	5. évfolyamtól

3. A tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei és az előírt tananyag

A közoktatásról szóló törvény 8/B. §-ának (5) bekezdésében foglaltak alapján az alapfokú művészetoktatási intézményekben folyó nevelő és oktató munka, illetve a helyi tanterv az oktatásért felelős miniszter által – művészeti áganként – kiadott Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára épül.

A közoktatásról szóló törvény 45.§-ának (3) bekezdése alapján az alapfokú művészetoktatási intézmény a helyi tantervét az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készíti el, vagy az ily módon készített tantervek közül választ, és azt építi be helyi tantervként pedagógiai programjába. A helyi tanterv összeállításánál lehetőség van a helyi sajátosságok figyelembe vételével történő tantervfejlesztésre.

A zeneiskolai tagozaton, az egyéni hangszeres képzésben nem szükséges tanmenetet készíteni. A növendékek számára egyénre szabott, differenciált, a növendék készségeit és képességeit figyelembe vevő tervezett anyag készítése kötelező. Tanévenként legalább egy időszakos tematikus terv, valamint a hozzá tartozó óratervek készítése ajánlott.

3.1 A zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét, akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit,
- a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást
- független játszóapparátust a kezek önállóságával,
- rugalmas laza ízületeket,
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát,
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a növendéket arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyagokhoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,

- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínen, hangerőben gazdagon megszólaltatni a hangszer, a zenei karaktereket megvalósítani,
- a zongoradarabokat stílus- és kotta hűen játszani.

Fejlessze a növendék

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és a kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítő, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával,
- önállóságát,
- helyes gyakorlási technikájának kialakulását.

3.2 A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- könnyed hangszerkezelést,
- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelembe, különböző figurációkkal,

- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Tegye jártassá a növendéket a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- az előkészítő hangszerként furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő (nem transzponáló) kottaolvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az elsősorban barokk irodalomban gazdag hangszer más korokban keletkezett darabjainak tananyagba illesztésére,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a növendéket a hangszer karbantartására.

3.3 A szaxofontanítás szakirányú feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező szaxofonhang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a szaxofon történetét,
- a szaxofon társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a szaxofon irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,

- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a hangképzés fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

3.4 A fuvolatanítás szakirányú feladatai

Fő feladatok

- a helyes légzés kialakítása
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a növendékkel

- a fuvola történetét
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád)
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kotta hű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a növendék

- zenei képességeit,
- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözzé a növendéket

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

3.5 A klarinéttanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel (életkoruknak megfelelő szinten) hangszerük történetét, akusztikai sajátosságainak alapjait, a klarinétirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit, a klarinétcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket (szaxofon, tárogató).

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező klarinéthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelembe,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a növendéket a hangszer karbantartására.

3.6 A trombita-, tenor- és baritontanítás szakirányú feladatai

- a növendék egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a növendékekkel

- a hangszer történetét,
- a hangszernak a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
- a hangszer irodalmát,
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a hangszer hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó „ansatz”, befúvási mód kialakulása alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a növendék

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét
- hangszeres adottságait,
- hangszerteknikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a növendéket

- rendszeres és hatékony gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- a folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Tanítsa meg a növendékeket a hangszer karbantartására.

3.7 A kürttanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a növendékekkel (életkoruknak megfelelő szinten)

- a hangszer történetét, akusztikai sajátosságait,
- a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kúrthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a növendékeket a hangszer karbantartására.

3.8 A harsonatanítás szakirányú feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthet, ha a növendék 9-10 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását, és csak a tanulmányok 3. évében (11-12 éves korban) tér át a harsona tanulására, amennyiben ezt fizikuma és muzikalitása lehetővé teszi. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában kétéves harsonaoktatás elegendő a zeneművészet szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

Ismertesse meg a növendékekkel (életkoruknak megfelelő szinten)

- a hangszer történetét, akusztikai sajátosságait,
- a harsona lehetőségeit, irodalmát,
- a harsonairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, tolókakezelést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező harsonahangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és karmozgást.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, gyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,

- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a növendékeket a hangszer karbantartására.

3.9 A tubatanítás szakirányú feladatai

- a növendék egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása – kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában résztvevő izmok lazaságának, terhelhetőségének, tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,
- a zenei hallás átfogó fejlesztése, a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a növendékkel

- a tuba történetét,
- a tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
- a hangszer irodalmát,
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás – mint a jó ansatz, befúvási mód – kialakulása alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a növendék

- belső hallását, intonációs képességét,
- hangszerteknikai tudását,

- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a növendéket

- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított funkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- a folyamatos hangszerjátékra, árnyalt, stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések az előadásmódra, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.

3.10 Az ütőhangszer-tanítás szakirányú feladatai

Az ütőhangszerek sokszínűségéből és zeneirodalmi sajátosságaiból eredően a kamarazenélés lehetőségeinek megteremtése a hangszerstanulás kezdetén.

A társas muzsikálás elősegítése.

Az egymáshoz való alkalmazkodásra és egymásra figyelésre nevelés.

Ismertesse meg a növendékkel

- az ütőhangszercsalád leggyakrabban használatos tagjait,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját,
- a helyes ütéstechnikákat.

Fordítson figyelmet

- a különböző hangszerek speciális technikai elemeinek alkalmazására,
- a precíz, pontos ritmikai megoldásokra, külön figyelemmel a legáltalánosabb ütőhangszeres elemekre,
- az eltérő kézrendi megoldásokra,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására.

Végeztessen az egyes zenei kíséret-formákhoz szükséges improvizációs gyakorlatokat.

Tanítsa meg a növendékeket a hangszeren elvégzendő kisebb igazításokra, az üstdob hangolására.

3.11 A szolfézstanítás szakirányú feladatai

A szolfézstanítás célja a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkozás kialakítása, amely segíti a zenét tanuló növendéket a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában.

A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- *az általános zenei képességek fejlesztését és*
- *a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.*

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a növendéket a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A 2007/2008-as tanévtől felmenőrendszerben bevezetésre került az informatika alapú szolfézs oktatás, melynek részletes tematikáját a helyi tanterv melléklete tartalmazza.

Szakirányú feladatok

- *a növendék személyiségének erkölcsi és szellemi megformálása; érzelmvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,*
- *átfogó zenei műveltség kialakítása,*
- *a hangszerstanulás segítése,*
- *a társzművészetek iránti nyitottság megalapozása,*
- *a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:*
  - *ritmus-metrum,*
  - *tiszta intonáció,*
  - *tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök)*
  - *dallamhallás,*
  - *többszólamúság – harmóniaazonosítás,*
  - *zenei olvasás-írás*
  - *zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika)*
  - *zenei memória,*
  - *rögtönzés,*
  - *zenehallgatás (szemben az előbbiekkal: a szintetizáló hallás fejlesztése)*
- *a zenei pályára készülő növendékek felkészítése a továbbtanulásra.*

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

3.12 A zenekari foglalkozások szakirányú feladatai

A zenekari foglalkozások célja, hogy sajátos eszközeivel teremtsen lehetőséget az alapfok és a továbbképző évfolyamok növendékei számára, hogy – az egyéni foglalkozásokon elsajátított tudás felhasználásával – érzelmileg gazdag, harmonikus személyiséggé válhassanak.

Ösztönözze a növendékeket, hogy a zenekari játék közben megszerzett zenei kifejezőkészséget és technikai eszközöket használják fel az egyéni hangszeres játékban is.

Hozzon létre együttműködést a növendékek tudásának különbözőségéből.

Mutasson utat a közösség erejével a toleráns magatartásra.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitottságot.

Hangsúlyozza a művészetek aktív művelésének fontosságát.

Szakirányú feladatok

- a növendékek megismertetése az alapvető zenekari játékmódokkal,
- a különböző zenei stílusokban használt előadói hagyományok bemutatása,
- a „zenekari hallás” fontosságának alakítása, tudatosítása,
- a figyelem időtartamának és elmélyítésének (vertikális-horizontális) fejlesztése,
- az egységes zenekari ritmusjáték kialakítása, tudatosítása,
- az arra alkalmas növendékek felkészítése professzionális együttesben való játékra,
- a különböző csoportoknak megfelelő – a zenekari ülésmódból adódó – helyes hangszerkezelés kialakítása, egységesítése.
- A zeneiskolai és egyéb hangversenyek, ünnepek színessé tétele.

3.13 A kórusfoglalkozás szakirányú feladatai

A kórusfoglalkozás célja

A kifejező, szép éneklés elsajátítása, az egy- és többszólamú kórusművek tiszta intonálása és stílushű előadása.

A növendék zenei és közösségi élményhez juttatása.

Közösségformáló ereje által hasson az emberi kapcsolatok fejlődésére, azon belül az egyén személyiségfejlődésére.

Olyan pozitív élménynyújtás – a zene és az emberi kapcsolatok által – amely arra ösztönzi a növendéket, hogy felnőtt korában is részt vegyen a kulturális élet különböző vokális művészeti csoportjaiban.

A zeneiskolai és egyéb hangversenyek, ünnepek színessé tétele.

Szakirányú feladatok

Ösztönözze a növendéket a kórusirodalom, illetve a zeneirodalom megismerésére.

Fejlessze a növendék

- hallását,
- ritmusérzékét,
- tempó- és dinamikai érzékenységet,
- hangszínek iránti igényét,
- kottaolvasási készségét,
- zenei memóriáját,
- zenei ízlését,
- stílus- és formaérzékét,
- hangképző- és intonációs gyakorlatok segítségével a harmonikus hallását.

Ismertesse meg a kórustagokat

- az emberi hang sajátosságaival, kifejezési lehetőségeivel a csoportos hangképzés által,
- a kórusműveken keresztül a zeneirodalom különböző stíluskorszakaival.

Tudatosítsa a növendékekben az alkalmazkodóképesség fontosságát zenei és emberi szempontból is.

3.14 A kamarazene-tanítás szakirányú feladatai

A zeneiskolában folyó kamarazene-tanítás – különösen a nem zenei pályára készülő növendékek esetében – a zeneiskolai oktató-nevelő munka lényeges, kiemelt elemét jelenti.

- Fejlessze a növendék életformájává a kamarazenélést, növelje azok táborát, akik a későbbiekben egyéb tanulmányaik vagy munkájuk mellett szabadidejük egy részét kamaramuzsikálással töltik.
- Készítse fel a növendékeket amatőr kamaraegyüttesben való közreműködésre, tegye képessé őket a kamarazene önálló művelésére, a szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására és megszólaltatására.
- Használja ki az együttmuzsikálás közösségformáló erejét, teremtsen bensőséges kapcsolatot a kamaraegyüttes tagjai között. Növelje a növendékek egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor használja ki a társas muzsikálás által nyújtott biztonságérzetet a szorongó növendékek gátlásainak feloldására.
- A kamarazenéléshez nélkülözhetetlen figyelemmegosztó- és alkalmazkodóképesség fejlesztésével járuljon hozzá a növendék személyiségének, egyéniségének formálásához.

- A tananyag megválasztásával a lehetőségekhez mérten igyekezzék sokoldalú képet adni, az adott kamarairodalomban fellelhető zenei stílusokról, műfajokról.
- Végeztessen rendszeresen intonációs gyakorlatokat.
- Gyakoroltasson rendszeresen lapról olvasást, törekedjék a zenei anyag folyamatos, kotta hű, zeneileg igényes megszólaltatására. Fejlessze a növendékek igényességét a kiegyenlített hangzásra, egységes stílusú előadásra.
- A kamaraegyüttesek közreműködésével színesítse a zeneiskola, az általános iskola és egyéb intézmények rendezvényeinek műsorát.

4. A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

- Az oktatás és a tanulás kiválasztott, különböző módon (spirális, lineáris, koncentrikus, egyéb) elrendezett ismeretanyaga. A tananyag komplex rendszert alkot, amely több szempontból is csoportosítható, és amelyben domináns szerepet kap az ismeretanyag gyakorlati alkalmazása. A kompetencia alapú tananyag egy adott oktatási program része, amely moduláris felépítésű is lehet, tanuló- és tevékenységközpontú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszer. Homogén és heterogén csoportokban a tanulók személyes, kognitív, szociális és speciális kompetenciáit fejleszti.
- A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
- A kották kiválasztásánál a nevelőtestület döntése alapján a következő szempontokat kell figyelembe venni:
  - Feleljen meg az iskolahelyi tantervének!
  - Feleljen meg az alapfokú művészetoktatás célrendszerének.
  - Szerkezete legyen világos, egyszerű.
  - Adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre.
  - Több tanéven keresztül használható anyagot tartalmazzon.
  - Az ára legyen kedvező
- Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több kottát (elsősorban etűd és előadási darab

gyűjteményt szólóhangszerre és kamaracsoportokra), szerezzon be az iskolai könyvtár számára.

5. A tagozat magasabb évfolyamba lépésének feltételei

5.1 A szolfézs előképző elvégzése után hangszeres tanulmányait az a tanuló kezdheti meg, aki jó vagy jeles eredménnyel végzett.

5.2 Az alapfok osztályaiban magasabb évfolyamba az léphet, aki a tantervi követelményeket legalább elégséges szinten teljesíti. A tanév végén kapott elégtelen osztályzat esetén javítóvizsga letételére van lehetőség. Ha a tanuló ezen nem jelenik meg, illetve tudása nem felel meg a követelményeknek, a bizottság évisméltésre kötelezi. Erre zenei tanulmányai során egyszer van lehetősége.

5.3 A továbbképző évfolyamokon minden olyan tanuló folytathatja tanulmányait, aki alapfokú zenei tanulmányainak végén sikeres művészeti alapvizsgát tett.

6. A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Mivel zenetagozatunkon egyéni és kiscsoportos tanítás folyik, így lehetőség van arra, hogy minden tanuló minden órán számot adjon tudásáról.

Tanórán kívüli számonkérés

6.1 A félévi előjátszás tartalma: A növendék számot ad félévi előmeneteléről, a tanszak azonos évfolyamaiban azonos, vagy hasonló nehézségű gyakorlatok eljátszásával. A bizottság felméri a tanuló hangszeres készségeit, felkészültségét.

Formája: A növendék háromtagú bizottság, valamint a tanszakok azonos évfolyamú tanulói előtt a számot tudásáról. A meghallgatást konzultáció követi.

6.2 Az év végi vizsga tartalma: A tanulók előre meghatározott vizsga alapján tesznek beszámolót. A kidolgozott vizsgakövetelmények megfelelnek a növendék életkori sajátosságainak, tartalmazzák a tanterv által az adott évfolyamra előírt követelményeket.

Formája: A zongora szakos tanulók egy alkalommal vizsgáznak, előadják teljes vizsgaanyagukat.

A fafúvós és rézfúvós növendékek vizsgája két részből áll:

- 1.) Skálák, gyakorlatok
- 2.) Nyilvános vizsgakoncert, melyen előadási darabjaikat adják elő.

A vizsgát a bizottság tagjai egyenként értékelik.

A „B” tagozatos növendékek az „A” tagozatos növendékekkel közösen vizsgáznak, de mindent kotta nélkül kell játszaniuk.

6.3 Házi hangversenyek:

Minden tanár évente egyszer (decemberben) tanszaki hangversenyt tart. A koncert nyilvános, szülők, vendégek előtt zajlik. Itt lehetőség nyílik arra, hogy minden tanuló – a gyengébb képességű is – szerepelhessen.

6.4 Iskolai növendékhangversenyek:

Az iskolai növendékhangversenyek csak a tanszakok legfelkészültebb tanulói szerepelnek. A koncert nyilvános, a tagozat tanárai, a növendékek szülei és társaik előtt zajlik.

7. A növendékek teljesítményének és szorgalmának értékelése és minősítése

- A pedagógus a tanuló teljesítményét a tanév folyamán rendszeresen (minden hónap végén) érdemjeggyel értékeli. A félévi előjátszáson, valamint az év végi vizsgán kapott jegyek nem mutathatnak lényeges eltérést a hó végi osztályzatoktól.
- A havi jegyek és a félévi osztályzatok a tájékoztatófüzetbe, az év végi jegyek, pedig a bizonyítványba kerülnek. Az osztályzás alapja a tantervi követelmények teljesítése.
- A tanuló félévi osztályzatát a szaktanár állapítja meg a félévi előjátszás, valamint a hó végi érdemjegyek alapján.
- Az év végi érdemjegyet – a szaktanár javaslatára – a vizsgabizottság állapítja meg, figyelembe véve a növendék egész évi eredményeit.
- A tanulók (szolfézs-kötelező tárgyból) tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %:	elégtelen (1)
34-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

- Azt a tanulót, aki betegség miatt nem jelenik meg a félévi előjátszáson, félévi eredményei alapján értékeljük.
- Aki az év végi vizsgáról hiányzik betegség miatt, annak a pótvizsga időszakában kell beszámolót tennie.
- Nem bocsátható tanév végi beszámolóra, akinek igazolt és igazolatlan mulasztásai a kötelező óraszám 1/3-át meghaladják, kivéve, ha a tananyagot elvégezte és a főtárgy-tanár kérésére a nevelőtestület engedélyezi.
- Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár javaslata alapján tagozatvezető engedélyezheti, hogy két évfolyam anyagából a növendék összevont beszámolót tegyen. Ilyen esetben a vizsga anyag 2/3-ának a magasabb évfolyam anyagából kell állnia.

Főtgárgyból adható érdemjegyek:

- jeles (5),
- jó (4),
- közepes (3),
- elégséges (2),
- elégtelen (1).

Szolfézs-kötelező tárgyból adható érdemjegyek:

- jeles(5),
- jó(4),
- közepes(3),
- elégséges (2),
- elégtelen (1).

A fúvószenekar, énekkar és kötelező zongora tárgyakból adható érdemjegyek:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- nem felelt meg.

Szorgalom értékelésére adható érdemjegyek:

- példás (5),
- jó (4),
- változó (3),
- hanyag (2).

A tagozaton a **szorgalom** értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

➤ **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- ❖ képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- ❖ tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- ❖ a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- ❖ munkavégzése pontos, megbízható;
- ❖ a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- ❖ taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.
- ❖ nincs igazolatlan órája

➤ **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- ❖ képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;

- ❖ rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
  - ❖ a tanórákon többnyire aktív;
  - ❖ többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
  - ❖ taneszközei tiszták, rendezettek.
  - ❖ 1-2 igazolatlan órája van
- **Változó (3) az a tanuló, akinek:**
- ❖ tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
  - ❖ tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
  - ❖ felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
  - ❖ önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
  - ❖ 3-5 igazolatlan órája van.
- **Hanyag (2) az a tanuló, aki:**
- ❖ képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
  - ❖ az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
  - ❖ tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
  - ❖ feladatait többnyire nem végzi el;
  - ❖ felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
  - ❖ 6-9 igazolatlan órája van

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Ha az igazolatlan mulasztás eléri a 10 órát, a növendék nem folytathatja zenei tanulmányait.

8. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

1. A vizsgára bocsátás feltételei

Vizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfok, illetve továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte.

2. A vizsgakövetelmények és a vizsgafeladatok meghatározásának módja

- A vizsgakövetelményeket, vizsgafeladatokat – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei, és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.
- A vizsgán a szakmai követelményeknek megfelelő szint kérhető számon.
- A vizsgafeladatokat a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.
- A vizsgafeladatokat a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

3. A vizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesül az adott tárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki országos tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

4. A vizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét vizsgatárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.
- Szolfézs tárgyból köztes vizsga szervezhető. A köztes vizsga eredménye a művészeti alapvizsgán figyelembe vehető.
- A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat a döntő.
- Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy követelményét teljesítette.
- Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

5. A vizsga szervezése

A művészeti alapvizsga és záróvizsga csak alapfokú művészetoktatási intézményben szervezhető.

9. Művészeti alap- és záróvizsga követelményei

1. AZ ALAP- ÉS ZÁRÓVIZSGA RÉSZEI

1.1. ALAPVIZSGA

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgát tevő – „B” tagozatosok, illetve elméleti szakosok kivételével – szabadon választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. Elméleti tanszakosok számára mindhárom vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát mindenkinek kell tenni.

1.1.1 Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- komplex zenei ismeretek*
  - ✓ teszt – maximum 20 perc
  - ✓ diktálás, elemzés, improvizáció – maximum 40 perc

1.1.2 A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- komplex zenei ismeretek* – maximum 20 perc

1.1.3 A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

- főtárgy – maximum 25 perc
- zongora** – maximum 15 perc

1.2 ZÁRÓVIZSGA

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgát tevő – „B” tagozatosok, illetve elméleti szakosok kivételével – szabadon választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. Elméleti tanszakosok számára mindhárom vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát mindenkinek kell tenni.

1.2.1 Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- komplex zenei ismeretek* – maximum 80 perc

1.2.2 A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

- komplex zenei ismeretek* – maximum 25 perc

1.2.3 A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

- főtárgy – maximum 30 perc
- zongora** – maximum 20 perc

2. AZ ALAP- ÉS ZÁRÓVIZSGA TARTALMA

2.1 ALAPVIZSGA

2.1.1 Az írásbeli vizsga tartalma:

„A” tagozat

- **teszt**, ami 10-15 egyszerű, általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;
- **diktálás, elemzés**

1. Egy magyar népdal lejegyzése szöveggel, és elemzése

- ✓ (a népdal: négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempo giusto, izometrikus – 2/4 vagy 4/4 -, szinkópa, nyújtott és éles ritmus előfordulhat, esetleg színezőhangot is tartalmazhat);
- ✓ Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ A népdal nyolcszor hangozhat el;
- ✓ Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők;

2. Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése és elemzése

- ✓ (2/4, 3/4 vagy 4/4-es löktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a var. Felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény);
- ✓ Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ Az idézet zongorán, két szólamban (!) nyolcszor hangozhat el;
- ✓ Az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, kötések, előadásra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.)

Szolfézs főtanszak

- **teszt**, ami 10-15 egyszerű, általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;
- **diktálás, elemzés**

1. Egy magyar népdal lejegyzése szöveggel, és elemzése

- ✓ a népdal: négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempo giusto, izometrikus – 2/4 vagy 4/4 -, szinkópa, nyújtott és éles ritmus előfordulhat, esetleg színezőhangot is tartalmazhat;

- ✓ Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ A népdal nyolcszor hangozhat el;
- ✓ Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők;

2. Periódus terjedelmű, műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal

- ✓ (2/4, 3/4 4/4 vagy 6/8-os löktetésű, ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, lehet benne szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola, valamint átkötések; az idézetben előfordulhatnak nehezebb hangközlépések, alterált hangok és hangnemi kitérés, esetleg moduláció is);
- ✓ előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ az idézet zongorán, nyolcszor hangozhat el;

„B” tagozat

• Hangközmenet lejegyzése:

- ✓ kb.10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben, maximum egy kvintes kitéréssel (oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközök, bővített kvart és szűkített kvint);
- ✓ diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő hangközt (elnevezéssel együtt);
- ✓ a hangközlánc háromszor hangzik el, folyamatosan játszva;

• hangzatilejegyzés:

- ✓ kb.10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, maximum egy kvintes kitéréssel, vagy kb.10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt (valamennyi hármashangzat és fordításai, domináns-szeptim és szűkített-szeptim);
- ✓ diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő harmóniát (elnevezéssel együtt), illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t;
- ✓ a harmóniasor hatszor hangzik el, folyamatosan játszva, egyes akkordok esetén mindegyik kétszer;

• egy magyar népdal lejegyzése szöveggel és elemzése:

- ✓ a népdal: négysoros, közepesen nehéz, színezőhangot tartalmaz;
- ✓ előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ a népdal nyolcszor hangozhat el;
- ✓ Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők;

- **Periódus terjedelmű, műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal:**
  - ✓ 2/4, 3/4 4/4 vagy 6/8-os löktetésű, ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, az idézet tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket, lehet benne könnyű hangnemi kitérés, moduláció;
  - ✓ előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
  - ✓ Az idézet zongorán, nyolcszor hangozhat el;

Szolfézs főtanszak

- **Hangközmenet lejegyzése:**
  - ✓ kb.10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben, hangnemi kitérésekkel;
  - ✓ diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő hangközt (elnevezéssel együtt);
  - ✓ a hangközlánc háromszor hangzik el, folyamatosan játszva;
- **hangzatlejegyzés:**
  - ✓ kb.10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, maximum egy kvintes kitéréssel, vagy kb.10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt (valamennyi hármashangzat és fordításai, domináns-szeptim és szűkített-szeptim);
  - ✓ diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő harmóniát (elnevezéssel együtt), illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t;
  - ✓ a harmóniasor hatszor hangzik el, folyamatosan játszva, egyes akkordok esetén mindegyik kétszer;
- **egy magyar népdal lejegyzése szöveggel és elemzése:**
  - ✓ a népdal: négysoros, közepesen nehéz, enyhén díszített;
  - ✓ előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
  - ✓ a népdal nyolcszor hangozhat el;
  - ✓ Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők;
- **Periódus terjedelmű, műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal:**
  - ✓ 2/4, 3/4 4/4 vagy 6/8-os löktetésű, , az idézet tartalmazzon változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket, lehetnek benne könnyű hangnemi kitérések, moduláció is;
  - ✓ előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
  - ✓ Az idézet zongorán, nyolcszor hangozhat el;

2.1.2. A szóbeli vizsga tartalma:

„A” tagozat

- **„hozott anyag”:**
  - ✓ A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt és ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
  - ✓ tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társas ének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig), éneklőtársakkal, illetve hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit;
- **a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel;**
  - ✓ kottáról a vizsgázónak kell gondoskodnia;

Szolfézs főtanszak

- **Egyszólamú dallam lapról éneklése**
  - ✓ Rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel;
  - ✓ 2/4, 3/4 4/4 vagy 6/8-os löktetésű, ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, lehet benne szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola, lehetnek benne nehezebb hangközlépések, alterált hangok, hangnemi kitérés, moduláció is;
- **„hozott anyag”:**
  - ✓ A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt és ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
  - ✓ tudjon énekelni 10 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig), éneklőtársakkal, illetve hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit;
- **a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel;**
  - ✓ kottáról a vizsgázónak kell gondoskodnia;

„B” tagozat

- **Egyszólamú dallam lapról éneklése**
  - ✓ Rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel;
  - ✓ 2/4, 3/4 4/4 vagy 3/8, 6/8-os löktetésű, ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, lehet benne szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola, átkötések, lehetnek benne nehezebb hangközlépések, alterált hangok, hangnemi kitérés, moduláció is;

- **„hozott anyag”:**
  - ✓ A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt és elemezze őket (forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők);
  - ✓ tudjon énekelni 10 műzenei szemelvényt (társas ének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig), - ebből kettőt kotta nélkül – saját kíséret nem kötelező;
  - ✓ és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit (hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat);
  - ✓ tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját;
- **a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel;**
  - ✓ kottáról a vizsgázónak kell gondoskodnia;

Szolfézs főtanszak

- **Egyszólamú dallam lapról éneklése**
  - ✓ Rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel;
  - ✓ 2/4, 3/4 4/4 vagy 3/8, 6/8-os löktetésű, ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, lehet benne szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola, átkötések, lehetnek benne nehezebb hangközlépések, alterált hangok, hangnemi kitérés, moduláció is;
- **„hozott anyag”:**
  - ✓ A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt és elemezze őket (forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők);
  - ✓ tudjon énekelni 10 műzenei szemelvényt (társas ének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig), - ebből hármat kotta nélkül – saját kísérettel előadva;
  - ✓ és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit (hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat);
  - ✓ tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját;
- **a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel;**
  - ✓ kottáról a vizsgázónak kell gondoskodnia;

2.1.3. A gyakorlati vizsga tartalma

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA

„A” tagozat

- Egy skála hangzatfelbontással;
- Egy etűd vagy technikai jellegű szoprán- vagy altfurulyán (Kállay G.: Hangnemgyakorló, Paubon: Etűdök, Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. nehézségi szintjén);
- Két mű vagy tétel-pár, amelyből az egyik lehet kamaramű (Anon.: Greensleeves to a Ground, Marcello: d-moll szonáta. Loillet de Gant: Szonáták op. 1 és op. 3. Vivaldi: F-dúr Szonáta RV 52, d-moll RV 36, Telemann: F-dúr Szonáta, kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos? 6 Suite, Loillet: 6 Szonáta 2 furulyára, Naudot Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála hangzatfelbontásokkal, összetett hangindítással (artikuláció);
- Egy etűd vagy szólómű (Kállay G.: Hangnemgyakorló, V. Eyck: variációk, Braun: Etűdök/ Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára nehézségi szintjén);
- Két tétel vagy előadási darab, amelyből az egyik lehet kamaramű (Telemann: C-dúr Szonáta, veracini: a-moll Szonáta, Lavigne: Rondeau és Tambourin I.-II. tétel, Fesch: F-dúr Szonáta op. 6. no. 2; kamaraművek: Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA

„A” tagozat

- 1 etűd (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33. no. 1/1-5. nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonáta tétel (Marcello: d-moll Szonáta, Telemann: F-dúr Szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén)
- 1 előadási darab (Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 2 különböző karakterű etűd (Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op. 33. no. 1/1-5. Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok I/1- 4. nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonáta-tételpár (Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén)
- 1 karakterdarab (Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén)
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

KLARINÉT

„A” tagozat

- 1 választott skála (4#-4b előjegyzésig, hármashangzat-felbontásokkal, tercmenetekkel);
- 1 különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinétetűdök 60-86., Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 13, 28, nehézségi szintjén)
- 2 különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is. (Dancs: Románc in: Perényi Éva - Perényi Péter: Repertoár/39., Weber: Sonatina in: Perényi Éva - Perényi Péter: Repertoár/44., Haydn: Szent Antal korál in: 200 év klarinétmuzsikája/barokk és klasszika, Mozart: Románc in: klarinétmuzsika 10., Weber: Vadászórus in: Kis előadási darabok/19. nehézségi szintjén;
Kamaraművek: Ludwik Kurkiewicz I.: 57., 72., 74., Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 15., 69., 84., Balassa György – Berkes Kálmán: Klarinétiskola II.: 13., 27., 28., 30., 74. nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 választott skála (4#-4b előjegyzésig, hármashangzat-, domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontásokkal, tercmenetekkel);
- 1 különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinétetűdök 86-tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75., Jean-Jean I.: 2. nehézségi szintjén);

- 2 különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is. (Baermann: Románc, Debussy: Kis Néger, Mozart: Sonatina? Mendelssohn: Dal szöveg nélkül, Donizetti: Concertino II. tétel, Glinka: Vocalise, Leopold Kozeluch: Esz-dúr klarinétverseny II.tétel nehézségi szintjén); Kamaraművek: Devienne: 6 duó, Kovács Béla: Klarinétozni tanulók II.: 72., 86., Balassa György – Berkes Kálmán: Klarinétiskola II.: 31., 40., 55., Kocsár Miklós: Ungaresca nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

SZAXOFON

„A” tagozat

A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.

- Egy etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű; J.Harle: Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17 770) 50., Perényi É.-P.: 222 etűd (EMB Z.14371) 158., 178., 182., M.Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20455) 5., 13., 35 J.v.Beekum: Studies (Harmónia HU 3794) Valsette (in a), Tiroler Landler (in Esz). nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; J.S.Bach: Gavottes (A.Leduc AL 19 664), B.Marcello: Adagio (Schuster-Perényi: Szaxofoniskola III/5., Simonffy 028), A.Corelli: Adagio (A. Leduc AL 25 707), Dancla: Románc (Szaxofonmuzsika kezdőknek – Kraszna L. EMB 14 251), Fr.Schubert: Sérénade (A.Leduc AL 25 708), Glinka: Vocalise (Simonffy 014), Debussy: A lenhajú lány (Hofmeister FH 2136). nehézségi szintjén.

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű

Az előadási darabot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.

- Két különböző karakterű etűd vagy egyéb gyakorlat; Schuster-Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028) 37., Perényi É.-P.: 222 etűd (EMB Z. 14 371) 192., 194., 201., M. Mule: 24 könnyű etűd (A. Leduc AL 20 455) 9., 15., J.v.Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794) Square Dance (in B), Tarantella (in c), Invention (in f), Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 8. nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk tételpár esetében még egy más stílusú művet is választani kell); G.Fr.Händel: Sicilienne

et Gigue (A.Leduc AL 20 834), G.Pescetti: Presto (Hresztomatyija 5–6 Muzika 14 103), F.Mendelssohn: Andante (Perényi: Szaxofon ABC II/53. EMB 14 299), M. Muszorgszkij: Ódon kastély (Simonffy 053/C), Rimszkij-Korszakov: Hindu dal (Simonffy 053/D), Cl.Debussy: A kis néger (Simonffy 074 v. A.Leduc AL 19 555), E.Bozza: Aria (A.Leduc AL 19 714). nehézségi szintjén.

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

KÜRT

„A” tagozat

- 1 kantiléna kotta nélkül (Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/31., 47., 52., 73., nehézségi szintjén);
- 2 különböző karakterű etűd (Szilágyi-Kökényessy: II/9., 15., 16., 37., 42., 68., 90., nehézségi szintjén); az egyik etűd helyett kamaramű játszható (Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk című gyűjteményből G F, Händel: Sándor ünnep nehézségi szintjén);
- 1 előadási darab (J. Mattheson: Ária, A. J. Varlamov: Orosz népdal, J. A. Hasse: Két tánc, G. F. Händel: Bourrée, Mező: Tánc, Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben;
- 1 kantiléna kotta nélkül (Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/110., 116., 142., 155. nehézségi szintjén);
- 2 etűd (Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/119., 150., 167., 209. nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett kamaramű játszható);
- 1 előadási darab (Beethoven: Románc, Loillet:Szonáta, Skroup: B-dúr koncert, A. Frehse: Andante, Székely: Szonatina II.-III. tétel nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

TROMBITA

„A” tagozat

- 1 másfél oktávos skála első képlete;
- 1 etűd (nehézségi szint: Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./1-65., Clodomir: Petits exercices 1-21., Arban: Trombitaiskola – ritmustanulmányok, díszítés- és trilla-előkészítő tanulmányok, egyszerű díszítések és trillák);
- 1 előadási darab (nehézségi szint: Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./66-74., Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornynos: Szonatina);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 másfél oktávos skála első öt képlettel;
- 1 etűd (nehézségi szint: Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./1-65., IV./1-53., Clodomir: Petits exercices 1-21., Arban: Trombitaiskola – ritmustanulmányok, díszítés- és trilla-előkészítő tanulmányok, egyszerű díszítések és trillák);
- 1 barokk szonáta lassú és gyors tétele (nehézségi szint: Albinoni: Esz-dúr Concerto III.-IV. tétel, Albinoni: F-dúr Concerto I. tétel, Händel: B-dúr Szonáta, Telemann: F-dúr Szonáta);
- 1 az előbbtől eltérő stílusú előadási darab (nehézségi szint: Balay: Andante et Allegro, Bogár: I. II. Concertino, Hidas: Concerto no. 2. I. tétel);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

HARSONA

„A” tagozat

- 1 dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzátartozó hármashangzat-felbontással;
- 2 különböző karakterű etűd (Ujfalusi-Pehl-Perlaki: Harsonaiskola II./151., 158., 247., Steiner: Harsona-ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto nehézségi szintjén);
- 1 előadási darab (Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra című gyűjtemény: F. Schubert: Bölcsődal (20.), L. Mozart: Trombitaszó (22.), Anonymus: Hornpipe

(24.), H. Purcell: Induló (26.), Corelli: Gavotta (28.), Rimsky-Korsakov: Mazurka (35.), vagy hasonló nehézségű előadási darabok);

- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat-felbontás, tercmenet, futóskála, futóskála oktávzárással);
- 2 különböző karakterű etűd (Ujfalusi-Pehl-Perlaki: Harsonaiskola I./136., 137., II./217., 300., 352., Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I./4. Poco Allegro, 6. Allegro 12. Allegretto, nehézségi szinten);
- 1 előadási darab (Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra című gyűjtemény: J. S. Bach: Menüett (27.), Nagy Olivér: Chorea Hungarica (31.), G. Giordani: Arietta (33.), Pergolesi: Aria (34.), Bogár István 4 Bagatell (36.); Steiner: Harsona-ABC: 69. old. Hasse: Két tánc, marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

TUBA

„A” tagozat

- 1 skála (legalább három variációval);
- 2 különböző karakterű gyakorlat (Jakab Gedeon: Tubaiskola I./172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén);
- 2 előadási darab (egy lassú és egy gyors: F. Schubert: Bölcsődal – 169., Purcell: Rigaudon – 166. nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 skála: dúr és párhuzamos mollja (legalább három variációval);
- 2 különböző karakterű gyakorlat (Jakab Gedeon: Tubaiskola I./161., 163., 179., 186., gyakorlatainak nehézségi szintjén);

- 2 előadási darab (egy lassú és egy gyors: J. Brahms: Bölcsődal – 176. Purcell: Rigaudon – 166. nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

ÜTŐHANGSZEREK

„A” tagozat

- 2 kisdobgyakorlat (nehézségi szint: Knauer: Kisdobiskola: 10., 16., 18., 29., 36., II. rész: 11., 17., 27., Keune: Kisdobiskola: 48., 69., 127., 145., 173.);
- 1 dallamhangszeres mű (nehézségi szint: Vivaldi: Largo, Bononcini: Allegro, Haydn: Szerenád);
- 1 kamaramű (nehézségi szint: Krell-Holzmann: Cake Walk Parade, Camidge: Sonatina, Gebauer: Dió, Pleyel: Menuetto, Larson: Mexikói szvit, Zempléni: Párok, Váray: Gukhe/low drums szólam, Jack McKenzie: Három tánc);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 2 kisdobgyakorlat (nehézségi szint: Knauer: Kisdobiskola: 19., 20., 22., 24. (4/8), 31., 37., II. rész 2., 5., 14., Keune: Kisdobiskola: 67., 75., 108., 150., 153., 146.,
- 1 skála hármashangzat-felbontással;
- 1 dallamhangszeres mű (nehézségi szint: Bach: h-moll Szvit I. tétel, Hacsaturján: Kislányok tánca, Rameau: gavotte, Händel: a-moll Menüett HWV 602, 603);
- 1 kamaramű (nehézségi szint: zempléni: Üzenetek – Hét SMS tanulmány dobokra I. tétel, Váray: Gukhe/high drums szólam, Balázs: Nyolc trió 5., 6);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

- 1 barokk mű, lehet tánc vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab (Bach: 18 Kis Prelúdium/ 6., 15., 18., Händel: Válogatott darabok, Telemann: Kezdek zongoramuzsikája nehézségi szinten);
- 1 klasszikus szonatina-tétel vagy könnyebb variáció (pedál nem szükséges), (Könnyű szonatinák, 15 Könnyű szonáta, Csurka: Szonatina-gyűjtemény I-II., Szonatina album, Könnyű klasszikus variációk, Clementi: C-dúr szonatina, Kuhlau: G-dúr szonatina nehézségi szinten);
- 1 romantikus mű (éneklő, lírai hangvételű lehetőleg pedálhasználat), (Schumann: Jugendalbum/Emlékezés, Színházi utóhangok, Heller: Romantikus etűdök/D-dúr, Csajkovszkij: Évszakok sorozat darabjainak nehézségi szintjén);

- XX. századi mű (Bartók Béla: Mikrokozmosz III./84. Mulatság, 92. Kromatikus invenció, Kodály Zoltán: Táncok/5., 7., Sosztakovics: 3 fantasztikus tánc nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A négy mű közül lehetőség szerint egy legyen éneklő stílusú, egy pedig virtuóz jellegű.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 barokk mű: többszólamú szerkesztésben írt darab vagy szvit tétel (nehézségi szint: J. S. Bach: 18 Kis Prelúdium/ 9., 16., 17., Kétszólamú invenciók/C-dúr, a-moll, F-dúr nehézségi szintjén);
- 1 klasszikus szonatina, szonáta-tétel vagy variáció, pedálhasználat (15 Könnyű szonáta, Haydn: Szonáták I. kötet – Urtext kiadás – G-dúr, C-dúr szonáta, Szonátáskönyv, Beethoven: szonatinák, Grazioli: g-dúr szonáta, Mozart: 4 könnyű szonáta, Hat bécsi szonáta nehézségi szintjén);
- 1 romantikus mű pedálhasználat (Schumann: Fantáziatánc, Chopin: h-moll nehézségi szintjén);
- XX. századi mű (lehetőleg Bartók vagy kortárs zeneszerző darabja, Bartók Béla: Mikrokozmosz III./Triolák, IV. kötet/Nóta, Kurtág: Játékok darabjainak nehézségi szintjén);
- Egy periódusnyi zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A négy mű közül egy legyen éneklő stílusú, egy pedig virtuóz jellegű.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

2.2 ZÁRÓVIZSGA

2.2.1 Az írásbeli vizsga tartalma:

„A” tagozat

- **teszt**, ami 10-15 egyszerű, általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;
- **diktálás, elemzés**
  - 1. egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése és elemzése**
    - ✓ az idézet átlagos zenei periódus hosszúságú legyen, egyszerű hangnemi kitérést tartalmazhat;

- ✓ Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ Az idézet zongorán két szólamban nyolcszor hangozhat el;
- ✓ Az elemzés szempontjai: formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, kötések, előadásra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.);

Szolfézs főtanszak

- **teszt**, ami 10-15 egyszerű, általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;
- **diktálás, elemzés**

1. egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése

- ✓ a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne;
- ✓ Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ Az idézet zongorán két szólamban nyolcszor hangozhat el;

2. Periódus terjedelmű, kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése

- ✓ a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne;
- ✓ Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el;

„B” tagozat

- **teszt**, ami 10-15 egyszerű, általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;
- **diktálás, elemzés**

1. egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése

- ✓ a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne;
- ✓ Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ Az idézet zongorán két szólamban nyolcszor hangozhat el;

2. Periódus terjedelmű, kétszólamú bécsi klasszikus idézet lejegyzése

- ✓ a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne;
- ✓ Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el;

Szolfézs főtanszak

- **teszt**, ami 15-20 általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz;
- **diktálás**,

1. kétszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése

- ✓ a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne;
- ✓ Előre meg kell adni a kulcsokat, előjegyzést, metrumot és kezdőhangokat;
- ✓ Az idézet zongorán két szólamban nyolcszor hangozhat el;

2. egyszólamú XX. századi dallamlejegyzése

- ✓ Az idézet tartalmazhat változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne;
- ✓ Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot;
- ✓ Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el;

2.2.2. A szóbeli vizsga tartalma:

„A” tagozat

- **periódus terjedelmű dallam lapról éneklése**
  - ✓ Rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel;
  - ✓ Az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt;
- **„hozott anyag”:**
  - ✓ A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt és ismerje azok legfontosabb jellemzőit;
  - ✓ tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig), éneklőtársakkal, illetve hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit;
- **a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel;**

- ✓ kottáról a vizsgázónak kell gondoskodnia;

Szolfézs főtanszak

- **periódus terjedelmű dallam lapról éneklése**
  - ✓ Rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel;
  - ✓ Az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt;
- **„hozott anyag”:**
  - ✓ A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt és ismerje azok legfontosabb jellemzőit, (forma, hangsor/hangkészlet, zárások, ritmikai jellemzők);
  - ✓ tudjon énekelni 10 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig), - ezek közül hármat kotta nélkül – saját kísérettel előadva, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzői; (hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját;
- **a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel;**
  - ✓ kottáról a vizsgázónak kell gondoskodnia;

„B” tagozat

- **periódus terjedelmű dallam lapról éneklése**
  - ✓ Rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel;
  - ✓ Az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt;
- **„hozott anyag”:**
  - ✓ A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt és ismerje azok legfontosabb jellemzőit,
  - ✓ tudjon énekelni 6 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig), - ebből hármat kotta nélkül – saját kíséret nem kötelező;
  - ✓ és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit (hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat);
- **a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel;**
  - ✓ kottáról a vizsgázónak kell gondoskodnia;

Szolfézs főtanszak

- **periódus terjedelmű dallam lapról éneklése**
  - ✓ Rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel;
  - ✓ Az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt; C – kulcs előfordulhat;
- **„hozott anyag”:**
  - ✓ A vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt és elemezze őket (forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők);
  - ✓ tudjon énekelni 10 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a 20. századig), - ebből hármat kotta nélkül – saját kísérettel előadva;
  - ✓ és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit (hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat);
  - ✓ tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját;
- **a tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános kérdéseket tesz fel;**
  - ✓ kottáról a vizsgázónak kell gondoskodnia;

2.2.3. A gyakorlati vizsga tartalma

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA**„A” tagozat**

- 1 skála tercekkel, hármashangzat-felbontással;
- 1 technikai jellegű mű vagy szólódarab (Paubon: Études, Melodieges 1., 7., Brügger: Etüdk, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke, Winterfeld: Technische Studien, Telemann: Fantáziák, Eyck: Der Fluyten Lust-hof I-III. nehézségi szintjén);
- 1 teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny) és 1 korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel (Telemann: f-moll Szonáta, d-moll Szonáta, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., Vivaldi G-dúr concerto, Dornel: Sonate op. 3 no. 7, 3 altfurulyára szintjén);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 skála: tercmenettel, hármás-, és négyes-hangzat felbontással;
- 1 etűd vagy szólódarab (Brüggen: 1., Quantz: Solos 1-5./baroque Solo Book, Eyck: Der Fluyten Lust-hof I-III. Telemann: Fantázia 2, c-moll nehézségi szintjén);
- 1 teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny) és 1 korabarrokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amelyből 1 lehet kamaramű (Krähmer: variációk op. 18., Händel: g-moll Szonáta /V./, Castrucci: szonáták op. 1/5, 1/6, Vivaldi a-moll piccoloverseny RV445nehézségi szintjén);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

FUVOLA**„A” tagozat**

- 1 etűd (Bántai: Fuvolaetűdök III., Köhler: Etűdök op. 33. no II. nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonáta két tétele, vagy 1 barokk kamaramű (Marcello, Veracini, Telemann műveinek nehézségi szintjén);
- 1 karakterdarab vagy XX. századi mű (Fauré, Doppler, Mező Imre, Szervánszky Endre műveiből);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

A vizsga koncert formában is teljesíthető. Ez esetben a vizsga tartalma:

- 1 barokk szonáta két különböző karakterű tétele,
- 1 karakterdarab,
- 1 XX. századi mű,

A három darab egyike kamarazenei mű legyen, melyben – ha a helyi körülmények szükségessé teszik – a tanár közreműködése megengedhető (pl. fuvoladuó). A tanterv 8.-10. évfolyamokra javasolt tananyaga bőséges választékot nyújt.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 etűd (Köhler: Etűdök op. 33. no III. 1-5., Andersen: 24 etűd fuvolára/1., Hangversenyetűdök fuvolára című gyűjtemény valamelyik darabja nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonáta két tétele, vagy 1 barokk kamaramű (Händel: Hat szonáta, egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén);
- 1 XX. századi mű (Farkas: Bihari román táncok nehézségi szintjén);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

A vizsga koncert formában is teljesíthető. Ez esetben a vizsga tartalma:

- 1 barokk szonáta két különböző karakterű tétele,
- 1 karakterdarab,
- 1 XX. századi mű,

A három darab egyike kamarazenei mű legyen, lehetőleg különböző hangszerekből álló együttesel.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

KLARINÉT

„A” tagozat

- Az összes dúr és moll skála (e-a³ hangterjedelemben) hármashangzat-felbontással és tercmennel, domináns-, és szűkített szeptim-felbontásokkal, illetve mollok esetén összhangzatos és dallamos skálák is;
- 2 etűd vagy technikai jellegű mű (Perényi Éva: Klarinétetűdök 86-tól, Klosé: Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök II. nehézségi szintjén);
- 2 különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab vagy kamaramű (nehézségi szint: Wagner: Adagio, Barat: Szláv dal, Donizetti: Concertino I-II. tétel, Niels Gade: Fantáziadarab, Bartók: Három csíkmegyei népdal, Draskóczy: Korondi táncok, kamaraművek: Panzer: 3 duó concertante, Pleyel: Duók I-II., Devienne: Concertino 2 klarinéttra és zongorára);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Az összes dúr és moll skála (e-a³ hangterjedelemben) hármashangzat-felbontással és tercmennel, domináns-, és szűkített szeptim-felbontásokkal, illetve mollok esetén összhangzatos és dallamos skálák is;
- 2 etűd vagy technikai jellegű mű (Klosé: Napi gyakorlatok, Klosé: Karakterisztikus etűdök, Jean-Jean: Etűdök II. nehézségi szintjén);
- 2 különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab vagy kamaramű (nehézségi szint: danczi: Szonáta, Stamitz: Esz-dúr Koncert, Weiner: Csúrdöngölő, Dimler: B-dúr Klarinétverseny, Wasilenko: keleti táncok, Weber: variáció op. 33., kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I-II., Panzer: 3 duó concertante);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

SZAXOFON

„A” tagozat

A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.

- Egy szabadon választott dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála legalább három előjegyzéssel, hármashangzat-felbontással, tercmennel, domináns-, ill. szűkített szeptim-felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
- – Egy etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű; J.Harle: Easy Classical Studies (Universal Edition UE 17 770) 49., 66.; Perényi É.-P.: 222 etűd (EMB Z 14 371) 210., 211., 221.; Schuster-Perényi: Szaxofoniskola III. (Simonffy 028) 9.; M.Mule: 24 könnyű etűd (A.Leduc AL 20 455) 9., 15.; J.v.Beekum: 35 Studies (Harmónia HU 3794) Musette (in G); Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 13-tól; Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A.Leduc AL 6403) 9-től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat (A.Leduc AL 6404) bármely etűd; Ferling: 48 etűd (A.Leduc AL 20 402) nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; A.Corelli: Gigue (Muzika 13 672); G.Fr.Händel: Allegro, Largo et Final (A.Leduc AL 20 835); G.Fr.Händel: 4. szonáta (A.Leduc AL 20 828); J.S.Bach: Badinerie (A.Leduc AL 19 511); J.S.Bach: Esz-dúr szonáta (Hresztomatyija 5-6. Muzika 14 103 v. G.Schirmer 45 722); J.B.Singelée: Solo de concert (H.Lemoine 26 260 H.L.); A.Chailleur: Andante és Allegro (A.Leduc AL 22 177); E.Bozza: Aria (A.Leduc AL 19714); M.Ravel: Darab Habanera formában (A.Leduc AL 17 679); Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon-Trade); nehézségi szintjén

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsganyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.

- Két dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála, legfeljebb öt előjegyzéssel, hármashangzat-felbontással, tercmennel, domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
- – Két különböző karakterű, megfelelő etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű; Klosé: 25 napi gyakorlat (A.Leduc AL 6402) 19-től; Klosé: 25 mechanikus gyakorlat (A.Leduc AL 6403) 9-től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat (A.Leduc AL 6404) bármelyik etűd; Ferling: 48 etűd (AL 20 402) nehézségi szintjén.
- – Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk szonáta vagy versenymű lassú-gyors tétele, és egy romantikus, impresszionista vagy későbbi

mű); J.S.Bach: Szonáta (A.Leduc AL 20 831); G.Fr.Händel: 2. szonáta (A.Leduc AL 20 829); G.Fr.Händel: 6. szonáta (A.Leduc AL 20 830); A.Vivaldi: Concerto Op. 3/6 RV 356 (Universal Edition UE 19 075); R.Schumann: Fantáziadarab (G.Schirmer 45 722); J.B.Singelée: Fantaisie brillante (H.Lemoine 26 260 H.L.); J. B. Singelée: Solo de concert (H.Lemoine 26 259 H.L.); E.Bozza: Scaramouche (A.Leduc AL 20 299); Busser: Aragon (A.Leduc AL 21 143); Götz Nándor: Koncertetűdök (Fon-Trade) nehézségi szintjén.

Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

KÜRT

„A” tagozat

- 1 kantiléna transzponálása Esz-kürtben (Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/110., 160., 203., nehézségi szintjén);
- 1 különböző karakterű zongorakíséretes darab, illetve versenymű vagy szonáta lassú és gyors tétele, az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható, (Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D-dúr Kürtverseny, Händel: Ária, Skroup: B-dúr Koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina: Szervánszky: Kis szvit nehézségi szintjén);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- transzponálás Esz-, vagy D-kürtben (Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/136., 187., nehézségi szintjén);
- 1 etűd (Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II/182., 193., 210., nehézségi szintjén);
- 1 kamaramű (Mozart-kürtduók, Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok nehézségi szintjén);
- 1 előadási darab vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel (ajánlott előadási darabok a hatályos zeneművészeti szakközépiskola tanterv 8-10. oldalán, valamint Bogár: Változó felhők, Zempléni: rapszódia);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

TROMBITA

„A” tagozat

- 1 másfél oktávos skála öt képlettel;
- 1 etűd (Clodomir: Petits exercices 22-70., Clodomir: Etűdök II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola etűdjeinek nehézségi szintjén);
- 2 különböző karakterű előadási darab, melyből egyik lehet kamaramű is (nehézségi szint/előadási darabok: Albinoni: Esz-dúr, g-moll, C-dúr Concerto, Neruda: Trombitaverseny I. tétel, Hidas: Concerto no. 2., Barat: Fantázia, Gedicke: Koncertetűd; kamaraművek: Borst: Trombitaduók, Mező Imre: variációk, Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschofsky: Trió, Farkas F.: Régi magyar táncok);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 dúr és moll skála másfél oktávon öt képlettel;
- 2 etűd vagy 1 etűd és 1 kamaramű (Clodomir: Petits exercices 22-70., Clodomir: Etűdök II., III., IV., VI., és Arban: Trombitaiskola etűdjeinek nehézségi szintjén, kamaraművek: Clodomir: Six duo faciles, Scheidt: Brass Quintets, I-II., Petrovics: cassazione nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonáta lassú és gyors tétele (nehézségi szint: Albinoni: Esz-dúr, g-moll, C-dúr Concerto, Corelli: e-moll Szonáta, Purcell: B-dúr Szonáta, Vivaldi: d-moll Concerto);
- 1 más stílusú előadási darab (nehézségi szint: Hummel: Trombitaverseny I. tétel, Haydn: Trombitaverseny II-III. tétel, Hidas: Concerto no. 2., Bozza: Capriccio, Arutjunjan: Trombitaverseny);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

HARSONA

„A” tagozat

- 1 dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl. hármashangzat-felbontás, tercmenet, futóskála oktávzárással);
- 1 etűd (Makovecz: Válogatott etűdök harsonára: I/14., 16., 17., 18., 19., 20., 27., 28., 30., 31., 32., nehézségi szintjén);

- 2 különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta két tétele vagy egy versenymű két tétele vagy egy gyors és lassú tempójú előadási darab (az ajánlott darabokat lásd a hatályos tanterv 46. oldalán);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl. hármashangzat-felbontás, tercmenet, futóskála oktávzárással);
- 2 etűd (az egyik etűd helyett duó vagy egyéb kamaramű is választható: Makovecz: Válogatott etűdök harsonára: I./33-35., 37., 38., 44., 46-50., II./4., 9-12., 14-16., 18., 20., 21., 29., 30., 32., 33., 38-40., 46., gyakorlatok nehézségi szintjén);
- 1 barokk szonáta két tétele (lassú-gyors) és egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel (ajánlott előadási darabok a hatályos zeneművészeti szakközépiskola tantervében);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

TUBA

„A” tagozat

- 1 skála variációkkal;
- 2 etűd (Jakab G.: Tubaiskola II./ 291., 297., nehézségi szintjén);
- 2 előadási darab (Händel: Siciliana, Mozart: Menuet nehézségi szintjén);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 skála variációkkal;
- 2 etűd (Jakab G.: Tubaiskola II./ 291., 297., nehézségi szintjén);
- 2 előadási darab (Marcello: Szonáta I. tétel, Hidas: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

ÜTŐHANGSZEREK

„A” tagozat

- 2 kisdobgyakorlat vagy 1 kisdob és 1 üstdobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola: II. rész 16., 18., 35., Keune: Kisdobiskola 84., 135., 148., 161., 176., Knauer: Üstdobgyakorlatok 6., 11., 15., 20., nehézségi szintjén);
- 1 dallamhangszeres mű (Dvorák: Humoreszk, Mozart: Török induló, Weiner: Rókatánc, Haydn: Magyaros rondó nehézségi szintjén);
- 1 kamaramű (Evelyn Glennie: Kis imádság, Joplin: Ragitime – Perchrine, Entertrainer, John O'Reilly: három epizód, G. d. Monica: Movi-rock, Steve Reich: Zene fadarabokra, Balázs O.: Nyolc trió/1 tétel, Siegfried Fink: Trommeltanz/Junior's beat nehézségi szintjén);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 2 kisdobgyakorlat vagy 1 kisdob és 1 üstdobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola II. rész: 20., 21., 26., 29., 30., Keune: Kisdobiskola: 83., 97., 138., 147., 158., Knauer: Üstdobgyakorlatok: 14., 19., 24., 27., 33., 46., S. fink: kisdobszvit – Marcia nehézségi szintjén);
- 1 skála hármashangzat-felbontással (4#/4b-től)
- 1 hosszabb lélegzetű mű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele: Bach: a-moll Partita, Kétszólamú invenciók/1. tétel, Rimszkij-Korszakov: Dongó, Gounod: Faust/Tánc no.6, Vivaldi: a-moll Hegedűverseny, Masser: Etűdök/1.tétel, Bach: Seven chorales/1 korál, Luis Milan: Pavana, Händel: Spanish Royal Marsh, Haydn: Sonata no. 9. Hob. XVI/4, W. Kraft: Francia szvit, M. Getano: Multiple Episode, Cserepnynin: Szonatina, S. Fink: Etudes in Jazz nehézségi szintjén);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

- 1 barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab, szvit-tétel vagy könnyebb barokk variáció (nehézségi szint: Händel: Könnyű zongoradarabok/Chaconne,

Scarlatti: C-dúr Szonáta K. 513, Scarlatti: h-moll Szonáta K. 377, J. S. Bach: G-dúr Francia szvitből táncjátékok);

- 1 klasszikus szonáta-tétel, lehetőleg pedálhasználatával (nehézségi szint: Beethoven: G-dúr Szonáta op. 49. no. 2. I. tétel, Beethoven: G-dúr variáció WoO 70);
- 1 romantikus mű (bal és jobb pedál használatával) (nehézségi szint: Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül/fisz-moll, Velencei gondoladal, Chopin: g-moll mazurka op. 67. no. 2, Schumann: Kinderszenen/ Álmodozás);
- 1 XX. századi mű (nehézségi szint: Debussy: A kis néger, Bartók: Mikrokozmosz IV. Kötet/Felhangok, Paprikajancsi);

A négy mű közül lehetőség szerint egy legyen éneklő stílusú, egy pedig virtuóz jellegű.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- 1 barokk mű, többszólamú szerkesztésű darab vagy szvit-tétel (nehézségi szint: J. S. Bach: d-moll Kétszólamú invenció, h-moll háromszólamú invenció, Scarlatti: A-dúr Szonáta K. 453.);
- 1 klasszikus szonáta pedálhasználatával (nehézségi szint: Mozart: C-dúr Szonáta Kv. 545.);
- 1 romantikus mű bal és jobb pedál használatával (nehézségi szint: Rachmanyinov: cisz-moll Prelúd, Liszt Ferenc: 12 Etűd/ a-moll, Consolations/Desz-dúr);
- 1 XX. századi mű (nehézségi szint: Debussy: e-dúr Arabeszk, Bartók: Mikrokozmosz VI. Hat tánc bolgár rimusban);
- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban;

A négy mű közül lehetőség szerint egy legyen éneklő stílusú, egy pedig virtuóz jellegű.

Az előadási darabokat – a kamaramű kivételével – kotta nélkül kell játszani.

3. A vizsga értékelése

3.1. A GYAKORLATI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI:

3.1.1. Fúvóshangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, test- és hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus tempó,
- előadásmód,
- zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.1.2. Ütőhangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség (pl. üstdobon keresztütések és kerülések jobbról-balról),
- hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék),
- több verővel való játék dallamhangszeren,
- különböző hangszer-kombinációk kezelése, hangszer- és verőváltások alkalmazása,
- előadásmód,
- árnyalt dinamikák alkalmazása, pontos ritmikai megoldások,
- változó tempók önállóan és együttesben,
- zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.1.3. Billentyűs hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,

- helyes légzés, test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus tempó,
- előadásmód,
- zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2. SZOLFÉZS ÍRÁSBELI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK

SZEMPONTJAI:

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről illetve a szerzőről és korról szóló információk megfelelő aránya, a felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás.
- Dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

3.3 SZOLFÉZS SZÓBELI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK SZEMPONTJAI:

- Általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- Zenetörténeti tájékozottság,
- Stílusismeret
- Formai ismeretek,
- Tájékozódás a zenei műfajok között.

4. Zeneiskolai oktató-nevelő munkát segítő felszerelések és taneszközök

Tagozatunkon a nevelő-oktató munka során a szaktanárok csak olyan nyomtatott taneszközöket (kottákat) használnak a tananyag elsajátításához, amelyeket a Művelődési és Köznevelési Miniszter által 1998-ban kiadott AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS KÖVETELMÉNYEI, ÉS TANTERVI PROGRAMJA és a 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet előír.

Hangszerek:

- Trombita – 15 db
- Tenorkürt – 6 db
- Baritonkürt – 2 db
- Harsona – 1 db
- Vadászkürt – 1 db
- Tuba – 2 db
- Furulya – 8 db
- Fuvola – 9 db
- Klarinét – 8 db
- Digitális zongora – 2 db
- Ütőhangszerek – pergődob + állvány – 1 db
  - cintányér – 1 pár
  - dobszerelés – 1 db
  - xilofon – 1 db
  - apró ritmushangszerek (nyeles fadob, triangel, kasztanyett, száncsengő, állványos hangsor, tikfa, marakas,)

Tartozékok:

- Tenorkürt-könnnyűtok – 2 db
- Baritonkürt-könnnyűtok – 2 db
- Tuba-könnnyűtok – 1 db
- Vadászkürt-könnnyűtok – 1 db
- Kottaállvány – 14 db
- Trombita fúvóka – 2 db
- Klarinét fúvóka – 3 db
- Zongoraszék – 1 db
- Lábzsámoly – 2 db
- CD-s magnó – 2 db
- Komolyzenei CD-k és könyvek
- Minden hangszer kötelező kottáiból 1-1 db

HELYI TANTERV

Az egész napos iskola nevelési- oktatási
programja

2020.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján az egész napos iskolai nevelés és oktatás esetében a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe véve szervezzük meg.

Intézményünkben - a nemzeti köznevelési törvény rendelkezése szerint - egész napos oktatás folyik:

- A nevelést-oktatást a délelőtti és délutáni időszakban oly módon szervezzük meg, hogy a foglalkozások legalább 16 óráig tartsanak.
- Továbbá 7 órától 18 óráig – vagy addig, amíg a tanuló jogszerűen tartózkodik az intézményben- gondoskodunk a felügyeletéről.

A tanulót - a szülő kérelmére - az intézmény vezetője felmentheti a 16 óra előtt megszervezett foglalkozások látogatása alól.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében intézményünk biztosítja

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

A fenntartónak biztosítani kell az ingyenes tankönyvellátást és étkezést mindazon tanulók számára, akik a külön jogszabályban foglalt feltételeknek megfelelnek. A fenntartónak az intézményvezető közreműködésével meg kell teremtenie továbbá a feltételeket a tankönyvek, füzetek és más tanulói felszerelések biztonságos iskolai tárolásához.

A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

A nevelési és pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész intézményre, (általános iskola), az intézmény külső rendezvényeire, tanórán és tanórán kívüli foglalkozásaira, az intézmény összes gyermekére/tanulójára, dolgozójára, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

Érvényesség

1. Az intézmény 2024. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
2. A pedagógiai programban található helyi tanterv 2024. szeptember 1. napjától minden évfolyamban alkalmazandó.
3. A pedagógiai program érvényessége addig tart, amíg a törvényi változások és a partnerek igényeinek a változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

Értékelés, felülvizsgálat

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők (szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

Módosítás

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - az iskola főigazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását a diákönkormányzati képviselői útján az iskola vezetőségének javasolhatják.
3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

Nyilvánosság

Az intézmény nevelési- és pedagógiai programja nyilvános. A nyilvánosságra hozatal célja, hogy az iskola partnerei tájékozottak lehessenek az intézményben folyó szakmai munka tartalmáról.

A nevelési- és pedagógiai program egy-egy kinyomtatott példánya a következő helyeken tekinthető meg:

- az intézmény fenntartójánál
- az intézményi feladat-ellátási helyek nevelői szobáiban

Elektronikus vagy nyomtatott formában

- a főigazgatónál és az igazgatóhelyettesnél
- az intézmény honlapján és Kréta felületén

Függelék

Informális és nem formális tanulási alkalmak az 1-8. évfolyamokon

Az EFOP-3.2.15/ VEKOP-7 kiemelt projekt keretén belül az EFOP-3.3.5-15 során megvalósult pedagógiai fejlesztések vívmányaira épülve az EFOP-3.3.5- 19 szintén a nem formális, informális tudásszerzés pedagógiai- módszertani kultúrájának fejlesztéséhez járul hozzá.

Az EFOP-3.3.5-19-2020-00039 Csodaszarvas Iskolai Közösségi Program a Szigetvári Tankerületi Központban elnevezésű projekt előtérbe helyezi az élménypedagógia eszközrendszerével megvalósított pedagógiai kreativitást, a tantárgyak integrációját, a tanulói kulcskompetenciák nem formális és informális módszerekkel történő fejlesztését, az egymástól tanulás élményét, a kooperatív együttműködésen alapuló szociális tanulásban rejlő személy- és közösségformáló erőt.

A projekt vívmányai hozzájárulnak az iskolai befogadó légkör megteremtéséhez, a kompetencia alapú oktatás eredményességéhez szükséges rendszerben való gondolkodáshoz, valamint az ismeretközpontú tudásátadáshoz.

Hosszútávú hasznosulása megalapozza az életen át tartó tanulás kulcskompetenciáját, hozzájárul az iskolai lemorzsolódás és végzettség nélküli iskolaelhagyás mutatóinak javulásához, a befogadó iskolai környezet fejlesztéséhez.

A bentlakásos és napközis táborok megvalósítása olyan élményszerzési lehetőséget kínál tanulóink számára, mely megalapozza a szabadidő hasznos eltöltését, hozzájárul hátrányos és halmozottan hátrányos tanulóink szociális háttéréből adódó hátrányainak kompenzálásához.

Lázár Ervin Program

A Kormány a 1042/2019 (II.18.) Kormány határozatában döntött a Lázár Ervin Program (LEP) létrehozásáról. A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja színházi, tánc-és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét. A kiíró Emberi Erőforrások Minisztériuma Kultúráért Felelős Államtitkársága meghatározta az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét.

1.évfolyam: Bábelelőadás bemutatása oktatási intézményekben.

2.évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben.

3.évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen.

4.évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben.

5.évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen.

6.évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen. (Fővárosi Nagycirkusz)

7.évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben.

8.évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten.

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogathatnak a tanulók, ennek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében.

A Program keretében a Szigetvári Tankerületi Központ kapcsolattartói és koordinációs feladatokat lát el. A tankerület feladata a Lázár Ervin Program koordinációja és az előadásokra való eljutás megszervezése. A tanulók előadásokra történő jelentkeztetése minden esetben a KRÉTA felületen történik. Alapszabályként minden 10. tanuló után 1 fő kísérő pedagógust lehet számítani.

Legitimációs záradék

1. A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

A Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete az intézmény pedagógiai programjának módosítását a mai napon megtartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

Vásárosdombó, 2024. augusztus 30.

.....
a nevelőtestület képviselője

2. A diákönkormányzat véleményezési nyilatkozata

A Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

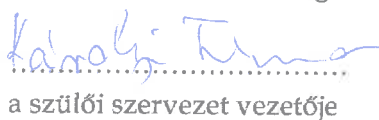
Vásárosdombó, 2024. augusztus 30.

.....
a diákönkormányzat vezetője

3. A szülői szervezet véleményezési joga

A Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola az intézmény pedagógiai programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát gyakorolta.

Vásárosdombó, 2024. augusztus 30.

.....
a szülői szervezet vezetője

4. Az intézményvezető jóváhagyó nyilatkozata

A Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programjának módosítását a mai napon intézményvezetői jogkörömben jóváhagyom.

Vásárosdombó, 2024. augusztus 30.

.....
főigazgató

5. A fenntartó jóváhagyó nyilatkozata

A Vásárosdombói Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programjának módosítását, amelyet az intézmény nevelőtestülete 2024. augusztus 30-án elfogadott, az intézmény vezetője 2024. augusztus 30-án jóváhagyott, a mai napon a fenntartó képviselőjeként jóváhagyom.

Vásárosdombó, 2024. augusztus 30.

.....
a Szigetvári Tankertületi Központ igazgatója

